

V Bruseli 14. 12. 2022
C(2022) 9120 final

OZNÁMENIE KOMISIE

**Usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
a vo vidieckych oblastiach**

{ C(2022) 9131 final } - { SEC(2022) 442 final } - { SWD(2022) 418 final } -
{ SWD(2023) 419 final }

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach

Obsah

<i>ČASŤ I. SPOLOČNÉ USTANOVENIA</i>	5
<i>Kapitola 1. Úvod</i>	5
<i>Kapitola 2. Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov</i>	7
2.1. Účinok SPP na rozsah uplatňovania	7
2.2. Rozsah uplatňovania	8
2.3. Horizontálne predpisy a nástroje pomoci vzťahujúce sa na odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a na vidiecke oblasti	11
2.4. Vymedzenie pojmov	13
<i>Kapitola 3. Posúdenie zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy</i>	19
3.1. Prvá podmienka: pomoc uľahčuje rozvoj hospodárskej činnosti	21
3.1.1. Podporovaná hospodárska činnosť	21
3.1.2. Stimulačný účinok	21
3.1.3. Neporušenie príslušných ustanovení a všeobecných zásad právnych predpisov Únie	24
3.2. Druhá podmienka: pomoc neprimerane nenaruša podmienky obchodu v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom	25
3.2.1. Potreba štátneho zásahu	26
3.2.2. Vhodnosť pomoci	26
3.2.3. Primeranosť pomoci	27
3.2.4. Transparentnosť	31
3.2.5. Zabránenie nepriaznivým negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod	32
3.2.6. Zváženie pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci (test vyváženia)	35

<i>ČASŤ II. KATEGÓRIE POMOCI</i>	37
<i>Kapitola 1. Pomoc v prospech podnikov pôsobiacich v oblasti prvovýroby, spracovania a marketingu poľnohospodárskych výrobkov</i>	37
1.1. Opatrenia podobné opatreniam na rozvoj vidieka	37
1.1.1. Investičná pomoc	37
1.1.1.1. Pomoc na investície do poľnohospodárskych podnikov v súvislosti s poľnohospodárskou prvovýrobou	37
1.1.1.2. Pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v poľnohospodárskych podnikoch.....	42
1.1.1.3. Pomoc na investície v súvislosti so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov alebo ich marketingom	43
1.1.2. Pomoc mladým poľnohospodárom na začatie podnikateľskej činnosti a pomoc na začatie poľnohospodárskych činností	44
1.1.3. Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov v odvetví poľnohospodárstva	45
1.1.4. Pomoc týkajúca sa agroenvironmentálno-klimatických záväzkov.....	46
1.1.5. Pomoc týkajúca sa záväzkov v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat	49
1.1.6. Pomoc týkajúca sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek	51
1.1.7. Pomoc pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami	52
1.1.8. Pomoc týkajúca sa ekologického poľnohospodárstva	53
1.1.9. Pomoc na zapojenie výrobcov poľnohospodárskych výrobkov do systémov kvality.....	55
1.1.10. Pomoc na poskytovanie technickej podpory v odvetví poľnohospodárstva	56
1.1.10.1. Pomoc na výmenu poznatkov a informačné akcie	56
1.1.10.2. Pomoc na poradenské služby	58
1.1.10.3. Pomoc na služby týkajúce sa zastupovania pracovníkov v rámci poľnohospodárskeho podniku	59
1.1.11. Pomoc na spoluprácu v odvetví poľnohospodárstva.....	60
1.2. Riadenie rizík a krízové riadenie	62
1.2.1. Pomoc na náhradu škôd v poľnohospodárskej výrobe alebo na prostriedkoch poľnohospodárskej výroby a pomoc určená na zabránenie škodám	62
1.2.1.1. Pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami	62

1.2.1.2. Pomoc na kompenzáciu škody spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe	65
1.2.1.3. Pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat, škodcov rastlín a pri zamorení inváznymi nepôvodnými druhmi a pomoc na náhradu škôd spôsobených chorobami zvierat, škodcami rastlín a inváznymi nepôvodnými druhmi	67
1.2.1.4. Pomoc na mŕtve hospodárske zvieratá	70
1.2.1.5. Pomoc na kompenzáciu škôd spôsobených chránenými zvieratami	71
1.2.1.6. Pomoc na platby poistného.....	73
1.2.1.7. Pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov	74
1.3. Iné druhy pomoci v odvetví poľnohospodárstva	75
1.3.1. Pomoc týkajúca sa uzavretia výrobnnej kapacity	75
1.3.1.1. Uzavretie kapacity z dôvodov zdravia zvierat, rastlín alebo ľudí a zo sanitárnych, etických, environmentálnych alebo klimatických dôvodov	75
1.3.1.2. Uzavretie kapacity z iných dôvodov	77
1.3.2. Pomoc na premiestnenie poľnohospodárskych činností.....	78
1.3.3. Pomoc odvetviu chovu hospodárskych zvierat	78
1.3.4. Pomoc na propagačné opatrenia v prospech poľnohospodárskych výrobkov	80
1.3.5. Pomoc pre najvzdialenejšie regióny a menšie ostrovy v Egejskom mori	82
1.3.6. Pomoc na scelovanie poľnohospodárskych pozemkov	84
1.3.7. Pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva	84
<i>Kapitola 2. Pomoc v odvetví lesného hospodárstva</i>	85
2.1. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov	86
2.1.1. Pomoc na zalesňovanie a vytváranie lesnatých plôch	87
2.1.2. Pomoc na vytvorenie, regeneráciu alebo obnovu agrolesníckych systémov.	89
2.1.3. Pomoc na prevenciu a odstraňovanie škôd v lesoch.....	89
2.1.4. Pomoc na investície na zlepšenie odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov	91
2.1.5. Pomoc na investície týkajúce sa lesníckych technológií, spracovania, mobilizácie a marketingu lesníckych výrobkov	91
2.1.6. Pomoc na investície do infraštruktúry súvisiacej s rozvojom, modernizáciou alebo prispôbením odvetvia lesného hospodárstva	92

2.1.7.	Pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v lesoch	92
2.1.8.	Pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov v odvetví lesného hospodárstva	93
2.2.	Pomoc týkajúca sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek v lesných oblastiach.....	94
2.3.	Pomoc na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa.....	94
2.4.	Pomoc na výmenu poznatkov a informačné akcie v odvetví lesného hospodárstva.....	96
2.5.	Pomoc na poradenské služby v odvetví lesného hospodárstva	96
2.6.	Pomoc určená na spoluprácu v odvetví lesného hospodárstva.....	97
2.7.	Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov v odvetví lesného hospodárstva	98
2.8.	Iná pomoc odvetviu lesného hospodárstva, ktorá sleduje ekologické, ochranné a rekreačné ciele	100
2.8.1.	Pomoc na osobitné opatrenia a intervencie v odvetví lesného hospodárstva s hlavným cieľom prispieť k zachovaniu alebo obnove lesného ekosystému a biologickej diverzity alebo tradičného krajinného rázu.....	100
2.8.2.	Pomoc na zachovanie a zlepšovanie kvality pôdy a zabezpečenie vyváženého a zdravého rastu stromov v odvetví lesného hospodárstva.....	101
2.8.3.	Obnova a udržiavanie prírodných cestičiek, krajinných prvkov a štruktúr a prirodzeného biotopu zvierat v odvetví lesného hospodárstva	101
2.8.4.	Pomoc na udržiavanie ciest na účely predchádzania lesným požiarom	101
2.8.5.	Pomoc na náhradu škôd v lesoch spôsobených chránenými zvieratami	102
2.9.	Pomoc v odvetví lesného hospodárstva zosúladená s opatreniami pomoci v odvetví poľnohospodárstva.....	103
2.9.1.	Pomoc na výskum a vývoj v odvetví lesného hospodárstva	103
2.9.2.	Pomoc na sceľovanie lesných pozemkov	104
<i>Kapitola 3. Pomoc vo vidieckych oblastiach, ktorá sa spolufinancuje z prostriedkov EPFRV alebo sa poskytuje ako dodatočné vnútroštátne financovanie k takýmto spolufinancovaným intervenciám</i>		<i>104</i>
ČASŤ III. PROCEDURÁLNE ZÁLEŽITOSTI		105
1. <i>Trvanie schém pomoci a hodnotenie</i>		<i>106</i>
2. <i>Doložka o revízii</i>		<i>107</i>

3. Podávanie správ a monitorovanie	107
4. Uplatňovanie usmernení	108
5. Návrhy vhodných opatrení	109

ČASŤ I. SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Kapitola 1. Úvod

1. V článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“) sa stanovuje, že „[a]k nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.“ Hoci sa v zmluve stanovuje zásada zákazu štátnej pomoci, v určitých prípadoch môže byť takáto pomoc na základe článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy zlučiteľná s vnútorným trhom.
2. V súlade s článkom 107 ods. 2 písm. b) zmluvy je štátna pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva zlučiteľná s vnútorným trhom.
3. V súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) zmluvy môže Komisia považovať štátnu pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vidieckych oblastí za zlučiteľnú s vnútorným trhom za predpokladu, že nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu v rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.
4. V súlade s článkom 42 zmluvy sa pravidlá hospodárskej súťaže, ktoré zahŕňajú aj pravidlá štátnej pomoci, uplatňujú na výrobu poľnohospodárskych výrobkov a obchod s nimi len v rozsahu, aký určia Európsky parlament a Rada, pričom sa zohľadňujú ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky stanovené v článku 39 zmluvy.
5. V týchto usmerneniach Komisia stanovuje kritériá na identifikáciu pomoci, ktorá spĺňa podmienky článku 107 ods. 3 zmluvy a môže byť považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Pokiaľ ide o pomoc poskytnutú podľa článku 107 ods. 2 písm. b) zmluvy, v týchto usmerneniach sa stanovujú podmienky, na základe ktorých je opatrenie predstavujúce pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami zlučiteľné s vnútorným trhom.
6. Štátna pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vidieckych oblastí je súčasťou širšej spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“). V rámci SPP poskytuje Únia finančnú podporu odvetviam poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vidieckym oblastiam. Keďže hospodárske účinky štátnej pomoci sa nemenia v závislosti od toho, či je pomoc (hoci len čiastočne) financovaná Úniou alebo iba členským štátom, Komisia zastáva názor, že medzi jej politikou v oblasti kontroly štátnej pomoci a podporou poskytovanou na základe vlastnej spoločnej poľnohospodárskej politiky Únie by mali panovať súlad a jednotnosť. Preto pri uplatňovaní a výklade pravidiel

- uvedených v týchto usmerneniach, ktoré sa týkajú osobitných schém pomoci a individuálnej pomoci, Komisia prihliada na pravidlá SPP.
7. Pre otázky týkajúce sa štátnej pomoci v súvislosti so SPP majú osobitný význam tieto akty Únie:
- a) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 1144/2014¹;
 - b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013² a (EÚ) č. 229/2013³;
 - c) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115⁴;
 - d) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116⁵;
 - e) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013⁶.
8. SPP je založená na dvoch pilieroch [Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF) a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)], ktoré spoločne tvoria podstatu podpory poľnohospodárov a vidieckych oblastí v Únii a v ktorých sú stanovené podmienky na zachovanie fungujúceho udržateľného poľnohospodárstva v rámci celej Únie.
9. V súlade s článkom 39 ods. 1 zmluvy má SPP za cieľ zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva, zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, stabilizovať trhy a zabezpečiť dostupnosť zásobovania a zaistiť, aby sa zásobovanie dostalo k spotrebiteľom za primerané ceny. V súlade s článkom 39 ods. 2 zmluvy treba pri vypracovávaní SPP a osobitných metód na jej uplatňovanie prihliadať:
- a) na zvláštnu povahu poľnohospodárskej činnosti vyplývajúcu zo sociálnej štruktúry poľnohospodárstva a zo štrukturálnych a prírodných rozdielov medzi rôznymi poľnohospodárskymi oblasťami;
 - b) na nevyhnutnosť postupného vykonávania príslušných zmien;
 - c) na skutočnosť, že poľnohospodárstvo predstavuje v členských štátoch odvetvie úzko späté s celým hospodárstvom.
10. S cieľom ďalej zlepšovať udržateľný rozvoj poľnohospodárstva, potravín a vidieckych oblastí sa ciele týkajúce sa SPP po roku 2020 zameriavajú na podporu

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1144/2014 z 22. októbra 2014 o informačných a propagačných akciách týkajúcich sa poľnohospodárskych výrobkov uskutočňovaných na vnútornom trhu a v tretích krajinách a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 56).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013 z 13. marca 2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 247/2006 (Ú. v. EÚ L 78, 20.3.2013, s. 23).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 229/2013 z 13. marca 2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech menších ostrovov v Egejskom mori a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1405/2006 (Ú. v. EÚ L 78, 20.3.2013, s. 41).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 z 2. decembra 2021 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 187).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

inteligentného, konkurencieschopného, odolného a diverzifikovaného odvetvia poľnohospodárstva, ktorým sa zaručí dlhodobá potravinová bezpečnosť, na prispievanie k dosahovaniu environmentálnych a klimatických cieľov Únie a na posilňovanie socioekonomickej štruktúry vidieckych oblastí. Tieto všeobecné ciele sú doplnené o prierezový cieľ modernizovať odvetvie prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovania ich zavádzania. Všeobecné ciele SPP sa sledujú prostredníctvom dosahovania týchto špecifických cieľov:

- a) podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť odvetvia poľnohospodárstva na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii;
- b) posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania na výskum, technológie a digitalizáciu;
- c) zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci;
- d) prispieť k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvencie uhlíka, a presadzovať využívanie energie z udržateľných zdrojov;
- e) podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií;
- f) prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti;
- g) získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku;
- h) podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva;
- i) zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na kvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, obmedziť plytvanie potravinami, ako aj zlepšiť životné podmienky zvierat a bojovať proti antimikrobiálnym rezistenciám.

Kapitola 2. Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

2.1. Účinok SPP na rozsah uplatňovania

11. V súlade s článkom 42 zmluvy, pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky uvedené v prílohe I k zmluve, sa pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci stanovené v článkoch 107, 108 a 109 zmluvy uplatňujú len v rozsahu určenom Európskym parlamentom a Radou, pričom sa zohľadňujú ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky uvedené v článku 39 zmluvy.
12. Podľa článku 145 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a článku 211 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sú pravidlá štátnej pomoci uplatniteľné na výrobu poľnohospodárskych výrobkov a obchod s nimi. Existujú však rôzne výnimky z tejto všeobecnej zásady, ktoré sú okrem iného stanovené v článku 23 nariadenia (EÚ)

č. 228/2013, článku 17 nariadenia (EÚ) č. 229/2013, článku 145 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115, článku 211 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 a článku 27 nariadenia (EÚ) č. 1144/2014.

13. Pokiaľ ide o podporu poskytovanú podľa nariadenia EÚ 2021/2115, v článku 145 ods. 2 uvedeného nariadenia sa stanovuje, že pravidlá štátnej pomoci sa neuplatňujú na podporu poskytnutú členskými štátmi na základe uvedeného nariadenia a v súlade s ním, ani na dodatočné národné financovanie v rámci pôsobnosti článku 42 zmluvy.
14. Preto sa pravidlá štátnej pomoci neuplatňujú na spolufinancovanie podpory rozvoja vidieka (v prípade časti financovania z EPFRV, ako aj v prípade časti národného financovania), ani na dodatočné národné financovanie poskytnuté nad rámec takejto podpory, pokiaľ sa predmetná intervencia týka poľnohospodárskej činnosti patriacej do rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy a je súčasťou strategického plánu SPP.
15. Pravidlá štátnej pomoci sa však v plnom rozsahu uplatňujú na všetky spolufinancované intervencie (v prípade časti financovania z EPFRV, ako aj v prípade časti národného financovania) a na dodatočné národné financovanie takýchto intervencií, ktoré sú mimo rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy, ale patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2021/2115, t. j. v týchto prípadoch: a) intervencie na podporu činností vo vidieckych oblastiach a b) intervencie v odvetví lesného hospodárstva.
16. Pravidlá štátnej pomoci sa uplatňujú, ak má členský štát v úmysle financovať opatrenie, ktoré je koncipované do značnej miery v súlade s podmienkami určitej intervencie v záujme rozvoja vidieka („opatrenie podobné opatreniu na rozvoj vidieka“), výlučne z vnútroštátnych zdrojov (teda bez akéhokoľvek spolufinancovania z EPFRV), a to bez ohľadu na to, či dané opatrenie patrí alebo nepatrí do rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy.

2.2. Rozsah uplatňovania

17. Komisia uplatní tieto usmernenia na schémy pomoci a v prípade individuálnej pomoci.
18. Komisia bude uplatňovať tieto usmernenia na štátnu pomoc pre poľnohospodársku prvovýrobu, spracovanie poľnohospodárskych výrobkov, ktorého výsledkom je iný poľnohospodársky výrobok, a pre marketing poľnohospodárskych výrobkov.
19. Na základe všeobecných úvah uvedených v oddiele 2.1 tejto časti je vzhľadom na cieľ, ktorým je zabezpečiť súlad s politikou rozvoja vidieka a podporiť dodržiavanie pravidiel štátnej pomoci, vhodné zahrnúť aj niektoré intervencie v záujme rozvoja vidieka, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy, a to bez ohľadu na to, či sú spolufinancované z EPFRV alebo prostredníctvom dodatočného národného financovania, ako aj opatrenia podobné opatreniam na rozvoj vidieka financované výlučne z vnútroštátnych finančných prostriedkov. Okrem odvetvia poľnohospodárstva sa preto v týchto usmerneniach stanovujú kritériá zlučiteľnosti pre štátnu pomoc v odvetví lesného hospodárstva a pomoc podnikom pôsobiacim vo vidieckych oblastiach, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy.
20. Komisia bude pri analýze štátnej pomoci a jej zlučiteľnosti s vnútorným trhom v súlade so všeobecnými zásadami poskytovania štátnej pomoci, ktoré sú stanovené v časti I kapitole 3 týchto usmernení, prihliadať v čo najväčšej možnej miere na podmienky stanovené v nariadení (EÚ) 2021/2115 a v jeho delegovaných a vykonávacích aktoch.

21. Do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení patria tieto kategórie pomoci:
- a) opatrenia v odvetví poľnohospodárstva, ktoré sú financované výhradne z vnútroštátnych prostriedkov a medzi ktoré patria:
 - i) opatrenia podobné opatreniam na rozvoj vidieka, ktoré nepatria do rámca strategických plánov SPP (časť II oddiel 1.1);
 - ii) iné opatrenia ako opatrenia uvedené v bode i), ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2021/2115, ako sú niektoré opatrenia týkajúce sa riadenia rizík a krízového riadenia, pomoc v odvetví chovu hospodárskych zvierat a určité propagačné opatrenia (časť II oddiely 1.2 a 1.3);
 - b) pomoc v odvetví lesného hospodárstva (časť II kapitola 2), ktorá pozostáva z jednej z týchto možností:
 - i) poskytuje sa ako časť strategického plánu SPP alebo ako dodatočné národné financovanie takejto intervencie v záujme rozvoja vidieka;
 - ii) je financovaná výlučne z vnútroštátnych zdrojov;
 - c) predstavuje pomoc podnikom pôsobiacim vo vidieckych oblastiach, ktorá sa poskytuje jedným z týchto spôsobov:
 - i) ako intervencia zahrnutá do strategického plánu SPP a spolufinancovaná z EPFRV podľa nariadenia (EÚ) 2021/2115 a v súlade s ním, ak je opatrenie štátnej pomoci podliehajúce notifikačnej povinnosti zhodné s intervenciou v strategickom pláne SPP (časť II kapitola 3);
 - ii) ako dodatočné národné financovanie súvisiace s intervenciou v rámci strategického plánu SPP (časť II kapitola 3).
22. Tieto usmernenia sa uplatňujú na pomoc malým a stredným podnikom (MSP) a v zásade aj veľkým podnikom. Veľké podniky však bývajú menej postihnuté zlyhaniami trhu než MSP. V prípade veľkých podnikov pôsobiacich v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach okrem toho existuje väčšia pravdepodobnosť, že sa stanú významnými hráčmi na trhu, a preto v osobitných prípadoch môže pomoc poskytnutá veľkým podnikom obzvlášť narušiť hospodársku súťaž a obchod na vnútornom trhu. Keďže pomoc poskytnutá veľkým podnikom v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach a iným veľkým podnikom môže potenciálne spôsobiť podobné narušenie hospodárskej súťaže, pravidlá štátnej pomoci týkajúce sa veľkých podnikov uvedené v týchto usmerneniach sú zosúladené so všeobecnými pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci a podliehajú posúdeniu zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ako je opísané v kapitole 3 tejto časti. Pokiaľ ide o opatrenia pomoci týkajúce sa odvetvia chovu hospodárskych zvierat v súlade s časťou II oddielom 1.3.1 týchto usmernení, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2021/2115, Komisia trvá na svojom predchádzajúcom stanovisku, že veľké podniky by mali byť schopné financovať si náklady na tieto opatrenia samy. Preto by pomoc v odvetví chovu hospodárskych zvierat mala zostať obmedzená na malé a stredné podniky.
23. Podniky v ťažkostiach sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti týchto usmernení okrem výnimiek stanovených v tomto bode. Komisia sa domnieva, že podnik, ktorý sa nachádza vo finančných ťažkostiach, nemožno vzhľadom na ohrozenie jeho základnej existencie považovať za vhodný nástroj na podporu iných cieľov verejnej politiky, a to dovtedy, kým sa nezabezpečí jeho životaschopnosť. Preto v prípade, ak

je príjemca pomoci podnikom v ťažkostiach, ako je vymedzený v bode 33 ods. 63, pomoc sa posúdi v súlade s usmerneniami o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁷. Zásada neposkytovania štátnej pomoci podnikom vo finančných ťažkostiach sa však nevzťahuje na kompenzačnú pomoc týkajúcu sa škôd spôsobených prírodnými katastrofami a mimoriadnymi udalosťami uvedenú v časti II oddieloch 1.2.1.1 a 2.1.3, pokiaľ je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) zmluvy. Ak finančné ťažkosti podniku pôsobiaceho v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva nastali v dôsledku rizikovej udalosti uvedenej v časti II oddieloch 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.5, 2.1.3, 2.8.1 alebo 2.8.5, pomoc na kompenzáciu strát alebo škôd spôsobených takýmito rizikovými udalosťami a na pokrytie nákladov na eradikáciu škodcov rastlín sa môže poskytnúť v súlade s týmito usmerneniami ako pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy. Okrem toho by sa z dôvodov, ktoré súvisia s ochranou verejného zdravia a ktoré vznikli v dôsledku núdzovej situácie súvisiacej s týmito druhmi pomoci, nemalo prihliadať na hospodársku situáciu podniku, pokiaľ ide o poskytovanie pomoci na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat, ako sa stanovuje v časti II oddiele 1.2.1.4, a pomoci na preventívne, kontrolné a eradikačné opatrenia v prípade chorôb zvierat a škodcov rastlín, ako je uvedené v časti II oddiele 1.2.1.3 bodoch 370 a 371. Okrem toho sa táto zásada neuplatňuje na informačné akcie uvedené v časti II oddieloch 1.1.10.1 a 2.4 ani na propagačné opatrenia všeobecnej povahy, ako je stanovené v časti II oddiele 1.3.4.

24. Pomoc v prospech poľnohospodárskych výrobkov v zmysle prílohy 1 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ktorá predstavuje vývoznú subvenciu podľa vymedzenia v uvedenej dohode, je z rozsahu pôsobnosti týchto usmernení vyňatá. Podobne je z rozsahu pôsobnosti týchto usmernení vyňatá aj pomoc v prospech takýchto výrobkov, ktorá predstavuje finančnú podporu vývozu poskytovanú vládou alebo štátnym orgánom v rozsahu pôsobnosti ministerského rozhodnutia prijatého vo WTO 19. decembra 2015 o hospodárskej súťaži v oblasti vývozu⁸, ak nie je v súlade s príslušnými požiadavkami odseku 15 uvedeného rozhodnutia týkajúcimi sa maximálnej lehoty splatnosti a samofinancovania.
25. Pri posudzovaní pomoci poskytnutej podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zohľadní výšku pomoci, ktorá sa ešte má vymôcť⁹. To sa nevzťahuje na pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami a mimoriadnymi udalosťami podľa článku 107 ods. 2 písm. b) zmluvy a na pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat, ako je uvedené v časti II oddiele 1.2.1.3 bodoch 370 a 371.

⁷ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).

⁸ WT/MIN(15)/45 – WT/L/980.

⁹ Pozri rozsudok z 13. septembra 1995, TWD/Komisia, spojené veci T-244/93 a T-486/93, EU:T:1995:160, bod 56.

26. Členským štátom sa pripomína, že systém financovania, napríklad parafiškálnymi daňami, by sa mal notifikovať v prípade, že tento systém tvorí neoddeliteľnú súčasť opatrenia pomoci¹⁰.
27. Komisia individuálne posúdi každé opatrenie pomoci, na ktoré sa nevzťahujú tieto usmernenia ani ďalšie príslušné pravidlá štátnej pomoci, a to priamo na základe článku 107 ods. 2 písm. b) a článku 107 ods. 3 zmluvy a s prihliadnutím na pravidlá stanovené v článkoch 107, 108 a 109 zmluvy, SPP a podľa možnosti analogicky k týmto usmerneniam. Členské štáty notifikujúce štátnu pomoc, na ktorú sa nevzťahujú tieto usmernenia, budú musieť preukázať, že predmetná štátna pomoc je zlučiteľná s článkom 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ako sa stanovuje v kapitole 3 tejto časti týchto usmernení. Komisia také opatrenia schváli len vtedy, ak pozitívny prínos k rozvoju odvetvia jasne prevažuje nad rizikami narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu a účinkom na obchod medzi členskými štátmi.
28. Na poskytnutie pomoci v Severnom Írsku, v ktorom si opatrenie vyžaduje súlad s podmienkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/2115, sa musia v oznámení preloženom Komisii podľa článku 108 ods. 3 zmluvy poskytnúť rovnocenné informácie.
- 2.3. *Horizontálne predpisy a nástroje pomoci vzťahujúce sa na odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a na vidiecke oblasti*
29. V záujme racionalizácie pravidiel štátnej pomoci a v dôsledku podobností medzi podnikmi pôsobiacimi v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach a inými podnikmi sú v prípade odvetví, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, v zásade uplatniteľné všeobecné nástroje štátnej pomoci, v ktorých sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti pomoci. Ide najmä o usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach¹¹, rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie¹², usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022¹³, oznámenie Komisie – Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí¹⁴, usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií¹⁵, oznámenie Komisie – Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vzdelávania podliehajúcej individuálnej notifikačnej povinnosti¹⁶, oznámenie Komisie – Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených pracovníkov a pracovníkov so zdravotným postihnutím podliehajúcej individuálnej notifikačnej

¹⁰ Pozri rozsudok z 13. januára 2005, Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, bod 26; rozsudok zo 17. júla 2008, Essent Netwerk Noord a i., C-206/06, EU:C:2008:413, bod 90; rozsudok zo 16. októbra 2013, TF1/Komisia, T-275/11, EU:T:2013:535, body 41 – 44 a rozsudok z 11. júla 2014, DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisia, T-533/10, EU:T:2014:629, body 50 – 52.

¹¹ Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1.

¹² Ú. v. EÚ C 198, 27.6.2014, s. 1.

¹³ Ú. v. EÚ C 80, 18.2.2022, s. 1.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 25, 26.1.2013, s. 1.

¹⁵ Ú. v. EÚ C 508, 16.12.2021, s. 1.

¹⁶ Ú. v. EÚ C 188, 11.8.2009, s. 1.

povinnosti¹⁷ a právne akty súvisiace so službami všeobecného hospodárskeho záujmu¹⁸.

30. Ak sa v týchto usmerneniach nestanovujú osobitné pravidlá, horizontálne nástroje uvedené v bode 29 sa uplatňujú na výrobu, spracovanie a marketing poľnohospodárskych výrobkov. V týchto usmerneniach sa stanovujú osobitné pravidlá týkajúce sa opatrení pomoci v oblasti životného prostredia, ako je pomoc týkajúca sa agroenvironmentálno-klimatických záväzkov a záväzkov týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat (časť II oddiely 1.1.4 a 1.1.5), pomoc týkajúca sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek (časť II oddiel 1.1.6) a pomoc týkajúca sa ekologického poľnohospodárstva (časť II oddiel 1.1.8). Pomoc týkajúca sa investícií určených na environmentálne ciele v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby sa hodnotí podľa pravidiel uvedených v časti II oddiele 1.1.1.1. Pomoc na ochranu životného prostredia v prospech podnikov pôsobiach v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a marketingu poľnohospodárskych výrobkov možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak spĺňa podmienky uvedené v usmerneniach o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022. Pomoc na investície do energetickej efektívnosti, biopaliva a do energie z obnoviteľných zdrojov je vyňatá z rozsahu pôsobnosti časti II kapitoly 2 a 3, keďže takáto pomoc by mala byť v súlade s usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 okrem prípadov, keď je oslobodená od notifikačnej povinnosti. Pomoc na investície spojené s poľnohospodárskou prvovýrobou v súvislosti s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov alebo výrobou biopalív v poľnohospodárskych podnikoch však môže patriť do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení za predpokladu, že takáto výroba nepresahuje priemernú ročnú spotrebu paliva alebo energie dotknutého poľnohospodárskeho podniku (časť II oddiel 1.1.1.1).
31. Vzhľadom na špecifiká tohto odvetvia sa usmernenia o regionálnej štátnej pomoci¹⁹ neuplatňujú na pomoc pri výrobe výrobkov z poľnohospodárskej prvovýroby. Uplatňujú sa však na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov a marketing poľnohospodárskych výrobkov v rozsahu stanovenom v týchto usmerneniach.
32. Na podniky pôsobiace v odvetví lesného hospodárstva alebo vo vidieckych oblastiach sa môžu vzťahovať všeobecné pravidlá štátnej pomoci, ako aj konkrétnejšie ustanovenia uvedené v týchto usmerneniach. Pomoc pre podniky pôsobiace v odvetví lesného hospodárstva alebo vo vidieckych oblastiach sa prípadne môže považovať za zlučiteľnú aj za podmienok všeobecných pravidiel štátnej pomoci Únie (najmä usmernení o regionálnej štátnej pomoci, rámca pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie a usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022) a v súlade s nimi.

¹⁷ Ú. v. EÚ C 188, 11.8.2009, s. 6.

¹⁸ Pozri rozhodnutie Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3) a oznámenie Komisie – Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 15).

¹⁹ Ú. v. EÚ C 153, 29.4.2021, s. 1.

2.4. Vymedzenie pojmov

33. Na účely týchto usmernení:

1. „aktívny poľnohospodár“ je poľnohospodár určený členským štátom v strategickom pláne SPP²⁰ v súlade s článkom 4 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
2. „pomoc *ad hoc*“ je pomoc, ktorá sa neposkytuje na základe schémy pomoci;
3. „nepriaznivá poveternostná udalosť, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe“ sú nepriaznivé poveternostné podmienky, ako je mráz, búrky a krupobitie, námraza, silný alebo dlhotrvajúci dážď alebo veľké sucho, ktoré v prípade poľnohospodárstva zničia viac ako 30 % priemernej produkcie vypočítanej za predchádzajúce obdobie troch alebo štyroch rokov alebo na základe trojročného priemeru za predchádzajúce obdobie piatich alebo ôsmich rokov bez najvyššieho a najnižšieho údaj; v prípade lesného hospodárstva viac ako 20 % lesohospodárskeho potenciálu;
4. „poradenstvo“ je úplné poradenstvo poskytované v rámci jednej a tej istej zmluvy;
5. „poľnohospodárska činnosť“ je činnosť určená členským štátom v strategickom pláne SPP v súlade s článkom 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
6. „poľnohospodárska plocha“ je každá plocha určená členským štátom v strategickom pláne SPP v súlade s článkom 4 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
7. „poľnohospodársky podnik“ je jednotka pozostávajúca z pôdy, priestorov a zariadení používaných na poľnohospodársku prvovýrobu;
8. „poľnohospodársky výrobok“ sú výrobky uvedené v prílohe I k zmluve s výnimkou produktov rybolovu a akvakultúry uvedených v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013²¹;
9. „odvetvie poľnohospodárstva“ sú všetky podniky zaoberajúce sa poľnohospodárskou prvovýrobou, spracovaním a odbytom poľnohospodárskych výrobkov;
10. „agrolesnícke systémy“ sú systémy využívania pôdy, v rámci ktorých sa na tej istej pôde spája pestovanie stromov a poľnohospodárstvo;
11. „pomoc“ je každé opatrenie, ktoré spĺňa všetky kritériá stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy;
12. „intenzita pomoci“ je hrubá výška pomoci vyjadrená ako percento oprávnených nákladov pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov;
13. „schéma pomoci“ je každý akt, na základe ktorého možno bez toho, aby boli potrebné ďalšie vykonávacie opatrenia, poskytnúť individuálnu pomoc podnikom vymedzeným v danom akte všeobecným a abstraktným spôsobom a každý akt, na základe ktorého možno pomoc, ktorá nie je viazaná na konkrétny projekt, poskytnúť jednému alebo niekoľkým podnikom na neurčité obdobie a/alebo v neurčenej výške;
14. „trhový odstup“ je situácia, keď sa podmienky transakcie medzi zmluvnými stranami nelíšia od tých, ktoré by boli stanovené medzi nezávislými podnikmi, pričom neobsahujú žiadny prvok kolúzie; za transakciu spĺňajúcu zásadu trhového

²⁰ Na účely týchto usmernení platí, že ak členské štáty musia vo svojich príslušných strategických plánoch SPP vymedziť určité pojmy (ako napríklad „aktívny poľnohospodár“), Severné Írsko ich musí vymedziť v súlade s platnými ustanoveniami týchto usmernení v oznámení Komisii podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1).

odstupu sa považuje akákoľvek transakcia, ktorej predchádzal otvorený, transparentný a bezpodmienečný postup;

15. „opatrenia biologickej bezpečnosti“ sú riadiace a fyzické opatrenia, ktorých cieľom je znížiť riziko zavlečenia, rozvoja a rozšírenia chorôb do, z a v rámci: a) populácie zvierat alebo b) zariadenia, pásma, kompartmentu, dopravných prostriedkov alebo akéhokoľvek iného zariadenia, iných priestorov alebo iného miesta;
16. „plemenná kniha“ je plemenná kniha v zmysle článku 2 bodu 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012²²;
17. „strategický plán SPP“ je strategický plán SPP v zmysle článku 1 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2021/2115;
18. „investičné práce“ sú práce, ktoré uskutočňuje samotný poľnohospodár alebo jeho pracovníci v poľnohospodárskom podniku a ktoré vytvárajú majetok;
19. „schémy uhlíkového poľnohospodárstva“ sú schémy pomoci súvisiace s postupmi obhospodarovania pôdy, ktoré vedú k zvýšeniu ukladaniu uhlíka do živej biomasy, mŕtvej organickej hmoty a do pôd zlepšením zachytávania oxidu uhličitého a/alebo znížením uvoľňovania oxidu uhličitého do atmosféry;
20. „katastrofická udalosť“ je nepredvídaná udalosť biotického alebo abiotického charakteru spôsobená ľudským konaním, ktorá vedie k významnému narušeniu lesných štruktúr, v dôsledku čoho môže dôjsť k významným hospodárskym škodám v odvetví lesného hospodárstva;
21. „klastery“ je zoskupenie nezávislých podnikov vrátane začínajúcich, malých, stredných a veľkých podnikov, ako aj poradných subjektov alebo výskumných organizácií, ktoré sa zameriavajú na stimuláciu ekonomickej/inovačnej činnosti podporou intenzívnych interakcií, spoločným využívaním zariadení a výmenou poznatkov a odborných znalostí, ako aj efektívnym prispievaním k prenosu znalostí, vytváraniu sietí a šíreniu informácií medzi podnikmi v klastri;
22. „kontrolné a eradikačné opatrenia“ sú opatrenia týkajúce sa chorôb zvierat, v prípade ktorých príslušný orgán členského štátu oficiálne uznal výskyt ohniska choroby, alebo týkajúce sa škodcov rastlín, prípadne inváznych nepôvodných druhov, v prípade ktorých príslušný orgán členského štátu oficiálne uznal ich prítomnosť;
23. „deň poskytnutia pomoci“ je dátum, keď príjemca získa na túto pomoc právny nárok v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právnym režimom;
24. „environmentálna nehoda“ je špecifické znečistenie, kontaminácia alebo zhoršenie kvality životného prostredia, ktoré sa vyskytne v súvislosti so špecifickou udalosťou a má obmedzený geografický rozsah a v dôsledku ktorého dôjde k zničeniu viac ako 30 % priemernej ročnej produkcie podniku pôsobiaceho v odvetví poľnohospodárstva za predchádzajúce trojročné obdobie alebo na základe trojročného priemeru za predchádzajúce päťročné obdobie bez najvyššieho a najnižšieho údaja; v prípade lesného hospodárstva viac ako 20 % lesohospodárskeho potenciálu; tento pojem nezahŕňa všeobecné environmentálne riziká, ktoré nesúvisia so špecifickou udalosťou, ako je napríklad zmena klímy alebo znečistenie ovzdušia;

²²

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 z 8. júna 2016 o zootechnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“) (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2016, s. 66).

25. „plán hodnotenia“ je dokument, ktorý sa vzťahuje na jednu alebo viaceré schémy pomoci a obsahuje aspoň tieto hľadiská: ciele, ktoré sa majú hodnotiť, hodnotiace otázky, ukazovatele výsledkov, plánovanú metódu na uskutočnenie hodnotenia, požiadavky na zber údajov, navrhovaný časový harmonogram hodnotenia vrátane dátumu predloženia priebežnej a záverečnej hodnotiacej správy, opis nezávislého orgánu, ktorý uskutoční hodnotenie, alebo kritériá, ktoré sa použijú na jeho výber, a spôsoby zverejnenia hodnotenia;
26. „mŕtve hospodárske zvieratá“ sú zvieratá usmrtené eutanáziou s konečnou diagnózou alebo bez nej alebo zvieratá, ktoré uhynuli vrátane mŕtvonarodených alebo nenarodených zvierat v priestoroch poľnohospodárskeho podniku alebo v iných priestoroch, alebo počas prepravy, ale neboli zabité na ľudskú spotrebu;
27. „rýchlorastúce stromy“ sú rýchlo rastúce lesné dreviny, v prípade ktorých minimálny čas pred výrubom nesmie byť kratší ako 8 rokov a maximálny čas pred výrubom nesmie presiahnuť 20 rokov;
28. „následná fiškálna schéma“ je schéma vo forme daňového zvýhodnenia, ktorá je upravenou verziou predchádzajúcej existujúcej schémy vo forme daňového zvýhodnenia a ktorá ju nahrádza;
29. „biopalivo na báze potravinárskych a krmovinárskych plodín“ je biopalivo vyrábané z potravinárskych a krmovinárskych plodín, ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001²³;
30. „potraviny“ sú potraviny, ktoré nie sú poľnohospodárskymi výrobkami a ktoré sú uvedené v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012²⁴;
31. „les“ je pôda s plochou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a s korunovým zápojom viac ako 10 % alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty *in situ*, ktorej súčasťou nie je pôda, ktorá sa používa prevažne ako poľnohospodárska alebo mestská pôda, alebo les, ako ho vymedzuje a toto vymedzenie uplatňuje členský štát alebo región na základe existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov alebo inventárneho systému a ako je to uvedené v notifikácii Komisii; a v prípade, že sa vzťahuje na intervenciu v záujme rozvoja vidieka, ako je uvedené v strategickom pláne SPP;
32. „ekvivalent hrubého grantu“ je výška pomoci, ak bola príjemcovi poskytnutá formou grantu, a to pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov;
33. „individuálna pomoc“ je pomoc *ad hoc* a poskytnutie pomoci jednotlivým príjemcom na základe schémy pomoci;
34. „nehmotný majetok“ je majetok, ktorý nemá fyzickú alebo finančnú podobu, ako napríklad patentové práva, licencie, know-how alebo iné duševné vlastníctvo;
35. „invázny nepôvodný druh“ je invázny nepôvodný druh vzbudzujúci obavy Únie a invázny nepôvodný druh vzbudzujúci obavy členského štátu, ako sa vymedzuje v článku 3 bode 3 a článku 3 bode 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014²⁵;

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 z 21. novembra 2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny (Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 1).

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 35).

36. „veľké podniky“ sú podniky, ktoré nespĺňajú kritériá stanovené v prílohe I k nariadeniu Komisie (EÚ) [nové nariadenie o skupinovej výnimke v odvetví poľnohospodárstva]²⁶;
37. „miestne trhy“ sú:
- a) trhy v okruhu 75 km od poľnohospodárskeho podniku pôvodu výrobku, v ktorom sa musia uskutočňovať činnosti súvisiace so spracovaním a predajom konečnému spotrebiteľovi
 - b) trhy v okruhu menšom ako 100 km, v prípade ktorých členské štáty stanovujú presvedčivé alternatívne vymedzenie;
38. „marketing poľnohospodárskych výrobkov“ je uchovávanie alebo vystavovanie výrobku na účely jeho predaja, ponúkание výrobku na predaj, jeho dodanie alebo akýkoľvek iný spôsob umiestňovania výrobku na trh, s výnimkou prvého predaja zo strany poľnohospodára ďalším predajcom alebo spracovateľom a akejkolvek činnosti, ktorou sa výrobok pripravuje na takýto prvý predaj; predaj od prvovýrobcu konečným spotrebiteľom sa považuje za marketing poľnohospodárskych výrobkov, ak sa uskutočňuje v osobitných priestoroch alebo zariadeniach vyhradených na tento účel;
39. „vzájomný fond“ je systém akreditovaný členským štátom v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi pre združených poľnohospodárov, vlastníkov lesov a správcov lesov s cieľom poistiť sa, pomocou ktorého sa združeným poľnohospodárom, vlastníkom lesov a správcami lesov vyplácajú kompenzačné platby za hospodárske straty;
40. „neproduktívne investície“ sú investície, ktoré nevedú k významnému nárastu hodnoty alebo ziskovosti podniku;
41. „operácie pred priemyselným spracovaním“ sú výrub, rozsekávanie, odkôrňovanie, rezanie, skladovanie, ochranné ošetrenie a sušenie dreva a všetky ostatné pracovné operácie pred priemyselným pílením dreva na píle; ako aj pílenie, pri ktorom je maximálna kapacita pílenia 20 000 m³ vstupnej guľatiny na pílenie za rok;
42. „iná nepriaznivá poveternostná udalosť“ sú nepriaznivé poveternostné podmienky, ktoré nepredstavujú nepriaznivú poveternostnú udalosť, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe;
43. „najvzdialenejšie regióny“ sú regióny uvedené v prvom odseku článku 349 zmluvy;
44. „škodca rastlín“ je akýkoľvek druh, kmeň alebo biotyp rastlinných, živočíšnych alebo patogénnych činiteľov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty;
45. „preventívne opatrenia“ sú opatrenia týkajúce sa choroby zvierat, škodcu rastlín alebo invázneho nepôvodného druhu, ktorý/-á sa ešte nevyskytol/-la;
46. „poľnohospodárska prvovýroba“ je výroba výrobkov rastlinnej a živočíšnej výroby uvedených v prílohe I k zmluve bez toho, aby došlo k akejkolvek ďalšej operácii, ktorou by sa zmenila povaha takýchto výrobkov;
47. „spracovanie poľnohospodárskych výrobkov“ je akékoľvek pôsobenie na poľnohospodársky výrobok, výsledkom ktorého je takisto poľnohospodársky výrobok, s výnimkou poľnohospodárskych činností potrebných na prípravu živočíšneho alebo rastlinného výrobku na prvý predaj;

²⁶

Nariadenie Komisie (EÚ) č. ... z ... 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (odkaz na úradný vestník).

48. „skupina alebo organizácia výrobcov“ je skupina alebo organizácia, ktorá bola vytvorená najmenej na jeden z týchto účelov:
- a) prispôsobenie produkcie a objemu produkcie výrobcov, ktorí sú členmi skupiny alebo organizácie, trhovým požiadavkám;
 - b) spoločné umiestňovanie tovaru na trh vrátane prípravy na predaj, centralizácie predaja a dodávok pre veľkoodberateľov;
 - c) vytvorenie spoločných pravidiel týkajúcich sa informácií o produkcii, najmä o zbere úrody a dostupnosti;
 - d) iné činnosti, ktoré môžu vykonávať skupiny alebo organizácie výrobcov, ako je napríklad rozvoj obchodných a marketingových zručností, organizácia a uľahčovanie inovačných procesov, spoločné obhospodarovanie pôdy členov, používanie pestovateľských postupov a výrobných techník šetrných k životnému prostrediu, vhodné postupy a techniky v oblasti dobrých životných podmienok zvierat;
49. „chránené zviera“ je každé zviera chránené právnymi predpismi Únie alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi vrátane živočíšnych druhov, pre ktoré sa vo vnútroštátnych právnych predpisoch stanovujú osobitné pravidlá na zachovanie populácie;
50. „vratný preddavok“ je úver na projekt, ktorý sa poskytne v jednej splátke alebo vo viacerých splátkach a ktorého podmienky úhrady závisia od výsledku projektu;
51. „organizácia venujúca sa výskumu a šíreniu poznatkov“ je subjekt (ako sú univerzity alebo výskumné ústavy, agentúry technologického transferu, sprostredkovatelia v oblasti inovácií, fyzické a/alebo virtuálne spolupracujúce subjekty zamerané na výskum) bez ohľadu na jeho právne postavenie alebo spôsob financovania, ktorého primárnym cieľom je nezávisle vykonávať základný výskum, priemyselný výskum alebo experimentálny vývoj, ako sa vymedzuje v rámci pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie, alebo vo veľkej miere šíriť výsledky takýchto činností prostredníctvom vyučovania, publikačnej činnosti alebo prenosu znalostí; ak takýto subjekt vykonáva aj hospodárske činnosti, financovanie, náklady a príjmy z hospodárskych činností sa musia účtovať osobitne. Podniky, ktoré môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať takýto subjekt, napríklad v postavení akcionárov alebo členov, nesmú mať prednostný prístup k výsledkom, ktoré daný subjekt dosiahol;
52. „krátky dodávateľský reťazec“ je dodávateľský reťazec s obmedzeným počtom hospodárskych subjektov, ktoré sa zaviazali spolupracovať, rozvíjať miestne hospodárstvo a vytvárať úzke geografické a sociálne vzťahy medzi výrobcami, spracovateľmi a spotrebiteľmi;
53. „infraštruktúra malého rozsahu“ je infraštruktúra s oprávnenými nákladmi obmedzenými na 2 milióny EUR;
54. „malý hospodársky subjekt“ je mikropodnik podľa vymedzenia v odporúčaní Komisie 2003/361²⁷ alebo fyzická osoba, ktorá v čase predloženia žiadosti o pomoc nevykonáva hospodársku činnosť;

²⁷

Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

55. „menšie ostrovy v Egejskom mori“ sú menšie ostrovy uvedené v článku 1 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 229/2013;
56. „MSP“ alebo „mikropodniky, malé a stredné podniky“ sú podniky, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v prílohe I k nariadeniu Komisie (EÚ) [nové nariadenie o skupinovej výnimke v odvetví poľnohospodárstva];
57. „začatie prác na projekte alebo činnosti“ je buď začiatok činností alebo stavebných prác týkajúcich sa investície, alebo prvý právny záväzok k objednaní zariadenia alebo využitiu služieb, alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je projekt alebo činnosť nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr; nákup pozemku a prípravné práce, ako je získanie povolení a vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti, sa nepovažujú za začatie prác alebo činnosti; za začatie prác na projekte alebo začatie činnosti sa považuje nákup pôdy uvedený v bode 153 písm. a) a v bode 502 písm. c), pri ktorom sa oprávnené náklady v súvislosti s kúpou pôdy rovnajú 100 % oprávnených investičných nákladov;
58. „udržateľné obhospodarovanie lesov“ je spravovanie a využívanie lesnej pôdy takým spôsobom a v takej miere, aby sa zachovala ich biologická diverzita, produktivita, regeneračná kapacita, životaschopnosť a ich potenciál plniť v súčasnosti aj v budúcnosti zodpovedajúce ekologické, hospodárske a sociálne funkcie na miestnej, národnej a celosvetovej úrovni a aby sa nepoškodzovali iné ekosystémy;
59. „hmotný majetok“ je majetok pozostávajúci z pozemkov, budov a závodov, strojov a zariadení;
60. „transakčné náklady“ sú ďalšie náklady spojené s plnením záväzku, ale nie priamo zodpovedajúce jeho realizácii alebo nezahrnuté do nákladov alebo straty príjmu, ktoré sa nahrádzajú priamo a ktoré sa môžu vypočítať na základe štandardných nákladov;
61. „náklady na test prenosnej spongiformnej encefalopatie (TSE) a bovinnej spongiformnej encefalopatie (BSE)“ sú všetky náklady vrátane nákladov na testovacie súpravy, odoberanie, prepravu, testovanie, uskladňovanie a zničenie vzoriek potrebných na výber vzorky a laboratórne testovanie vykonávané v súlade s kapitolou C prílohy X k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001²⁸;
62. „stromy určené na výmladkové plantáže“ sú druhy stromov s číselným znakom KN 06 02 9041, ktoré vymedzia členské štáty a ktoré pozostávajú z drevnatých viacročných rastlín, podpníkov alebo pňov zostávajúcich v zemi po ťažbe dreva, z ktorých v nasledujúcej sezóne vyrastú nové výhonky, pričom ich maximálny cyklus ťažby majú určiť členské štáty;
63. „podnik v ťažkostiach“ je podnik spĺňajúci kritériá stanovené v oddiele 2.2 usmernení Komisie o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach;
64. „norma Únie“ je povinná norma stanovená v právnych predpisoch Únie, v ktorých sa stanovujú úrovne, ktoré musia dosiahnuť jednotlivé podniky predovšetkým v oblasti ochrany životného prostredia, hygieny a dobrých životných podmienok zvierat. Normy alebo ciele stanovené na úrovni Únie, ktoré sú záväzné pre členské štáty, nie však pre jednotlivé podniky, sa preto nepovažujú za normy Únie;
65. „mladý poľnohospodár“ je poľnohospodár určený členským štátom v strategickom pláne SPP v súlade s článkom 4 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/2115;

²⁸

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (Ú. v. ES L 147, 31.5.2001, s. 1).

66. na účely ochrany genetických zdrojov v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve:

- a) „ochrana *in situ*“ v poľnohospodárstve je ochrana genetického materiálu v ekosystémoch a prirodzených biotopoch, ako aj udržiavanie a obnova životaschopnej populácie druhov alebo voľne žijúcich plemien v ich prirodzenom prostredí a v prípade zdomácnených zvieracích plemien alebo pestovaných druhov rastlín v obhospodarovanom prostredí, kde sa rozvinuli ich osobité vlastnosti;
- b) „ochrana *in situ*“ v lesnom hospodárstve je ochrana genetického materiálu v ekosystémoch a prirodzených biotopoch, ako aj udržiavanie a obnova životaschopnej populácie druhov v ich prirodzenom prostredí;
- c) „ochrana v poľnohospodárskom alebo v lesníckom podniku“ je ochrana *in situ* a vývoj na úrovni poľnohospodárskeho alebo lesníckeho podniku;
- d) „ochrana *ex situ*“ je ochrana genetického materiálu pre poľnohospodárstvo alebo lesné hospodárstvo mimo jeho prirodzeného biotopu;
- e) „zhromažďovanie *ex situ*“ je zhromažďovanie genetického materiálu pre poľnohospodárstvo alebo lesné hospodárstvo udržiavaného mimo jeho prirodzeného biotopu.

2.5. *Pomoc, ktorá podlieha notifikácii*

34. V prípade splnenia podmienok článku 107 ods. 1 zmluvy musia členské štáty notifikovať pomoc v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach Komisii podľa článku 108 ods. 3 zmluvy. Členské štáty nesmú navrhované opatrenia uviesť do účinnosti až dovtedy, kým postup notifikácie podľa článku 108 ods. 2 zmluvy nevyústi do konečného rozhodnutia, s výnimkou opatrení, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadení Komisie (EÚ) .../... z XXX, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie²⁹.
35. Individuálna pomoc poskytnutá na základe schémy pomoci naďalej podlieha notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy, ak pomoc presiahne tieto stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť:
- a) v prípade individuálnej investičnej pomoci na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov a marketing poľnohospodárskych výrobkov podľa časti II oddielu 1.1.1.3: oprávnené náklady presahujúce 25 miliónov EUR alebo ak ekvivalent hrubého grantu presahuje 12 miliónov EUR;
 - b) v prípade pomoci týkajúcej sa propagačných kampaní podľa časti II oddielu 1.3.4: propagačné kampane s ročným rozpočtom presahujúcim 5 miliónov EUR.

Kapitola 3. Posúdenie zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy

36. Na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy Komisia môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom takú štátnu pomoc, ktorá má umožniť rozvoj určitých

²⁹ Ú. v. EÚ L XXX.

- hospodárskych činností, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
37. Preto na posúdenie toho, či štátnu pomoc pre odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia stanoví, či dané opatrenie pomoci uľahčuje rozvoj určitej hospodárskej činnosti (prvá podmienka) a či nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom (druhá podmienka).
38. V tomto oddiele Komisia objasňuje, ako bude posúdenie zlučiteľnosti vykonávať. Stanovujú sa v ňom všeobecné podmienky zlučiteľnosti a v prípade potreby osobitné podmienky pre schémy pomoci a dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti.
39. S cieľom vykonať posúdenie uvedené v bode 37 Komisia zohľadní tieto aspekty:
- a) *Prvá podmienka: pomoc uľahčuje rozvoj hospodárskej činnosti:*
- i) identifikácia dotknutej hospodárskej činnosti (oddiel 3.1.1);
 - ii) stimulačný účinok: pomoc musí zmeniť správanie dotknutého podniku alebo podnikov takým spôsobom, že sa príslušný podnik zapojí do vykonávania doplnkovej činnosti, ktorú by bez danej pomoci nevykonával alebo by ju vykonával v obmedzenej miere či iným spôsobom (oddiel 3.1.2);
 - iii) pomoc nie je v rozpore s príslušnými ustanoveniami a všeobecnými zásadami právnych predpisov Únie (oddiel 3.1.3).
- b) *Druhá podmienka: pomoc neprimerane nenaruša podmienky obchodu v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom:*
- i) potreba štátneho zásahu: opatrenie štátnej pomoci musí priniesť významné zlepšenie, ktoré samotný trh dosiahnuť nemôže, napríklad nápravou zlyhania trhu alebo riešením obavy o spravodlivý prístup a súdržnosť tam, kde je to vhodné (oddiel 3.2.1);
 - ii) vhodnosť opatrenia pomoci: navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným nástrojom politiky na uľahčenie rozvoja hospodárskej činnosti (oddiel 3.2.2);
 - iii) primeranosť pomoci (pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum): výška a intenzita pomoci musia byť obmedzené na minimum potrebné na podnietenie ďalšej investície alebo činnosti zo strany dotknutého podniku alebo dotknutých podnikov (oddiel 3.2.3);
 - iv) transparentnosť pomoci: členské štáty, Komisia, hospodárske subjekty a verejnosť musia mať jednoduchý prístup ku všetkým relevantným zákonom a príslušným informáciám o pomoci, ktorá sa na ich základe poskytuje (oddiel 3.2.4);
 - v) zabránenie nepriaznivým negatívnym účinkom pomoci na hospodársku súťaž a obchod (oddiel 3.2.5);
 - vi) zvažovanie pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi (test vyváženosti) (oddiel 3.2.6).
40. Celková vyváženosť určitých kategórií schém môže ďalej podliehať požiadavke hodnotenia *ex post*, ako je uvedené v bodoch 639 až 645. V takých prípadoch môže

Komisia obmedziť trvanie uvedených schém (zvyčajne na štyri roky alebo menej) s možnosťou opätovnej notifikácie ich predĺženia neskôr.

41. Uvedené všeobecné kritériá zlučiteľnosti sa vzťahujú na každú pomoc poskytovanú podľa týchto usmernení, ak sa v oddieloch 3.1 a 3.2 tejto časti vzhľadom na konkrétne aspekty uplatniteľné v odvetví poľnohospodárstva nestanovujú výnimky.

3.1. Prvá podmienka: pomoc uľahčuje rozvoj hospodárskej činnosti

3.1.1. Podporovaná hospodárska činnosť

42. Komisia na základe informácií poskytnutých členským štátom identifikuje, ktorá hospodárska činnosť bude prostredníctvom notifikovaného opatrenia podporovaná.
43. Členský štát musí preukázať, že pomoc sa zameriava na uľahčovanie rozvoja identifikovanej hospodárskej činnosti.
44. Členské štáty musia takisto opísať, či pomoc prispeje k dosiahnutiu cieľov SPP a v rámci tejto politiky k cieľom nariadenia (EÚ) 2021/2115 a ak áno, ako k nim prispeje, a konkrétnejšie opísať očakávané prínosy tejto pomoci.
45. Komisia sa domnieva, že pomoc v prospech opatrení týkajúcich sa riadenia rizík a krízového riadenia poskytnutá v súlade s časťou II oddielom 1.2 týchto usmernení môže uľahčiť rozvoj identifikovanej hospodárskej činnosti alebo oblasti, keďže bez pomoci by sa takýto rozvoj nemusel uskutočniť v takom istom rozsahu.

Dodatočné podmienky pre pomoc na základe schémy podliehajúcu individuálnej notifikácii

46. Pri poskytovaní pomoci na investičné projekty na základe schémy, ktoré podliehajú individuálnej notifikácii, ako sa uvádza v bode 35, musí orgán poskytujúci pomoc preukázať, že vybraný projekt prispeje k dosiahnutiu cieľa schémy, a teda aj k dosiahnutiu cieľov pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach. Na tento účel by sa mali členské štáty opierať o informácie, ktoré uvedie žiadateľ o pomoc a v rámci ktorých je potrebné opísať pozitívne účinky investície.

3.1.2. Stimulačný účinok

47. Pomoc v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom len vtedy, ak má stimulačný účinok. Stimulačný účinok je prítomný, keď sa v dôsledku pomoci správanie podniku zmení tak, že sa podnik zapojí do ďalšej činnosti prispievajúcej k rozvoju odvetvia, do ktorej by sa bez tejto pomoci nezapojil alebo by sa do nej zapojil len obmedzene či iným spôsobom. Pomoc však nesmie slúžiť na dotovanie nákladov na činnosť, ktoré by podniku vznikli v každom prípade, a nesmie slúžiť na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika spojeného s hospodárskou činnosťou.
48. Ak nie sú v právnych predpisoch Únie ani v týchto usmerneniach výslovne stanovené výnimky, opatrenia štátnej pomoci, ktorých cieľom je jednoducho zlepšenie finančnej situácie podnikov, ale ktoré žiadnym spôsobom neprispievajú k rozvoju odvetvia, a predovšetkým pomoc, ktorá sa poskytuje iba na základe ceny, množstva, jednotky výroby alebo jednotky výrobných prostriedkov, sa považujú za prevádzkovú pomoc, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom. Takáto pomoc okrem

toho už svojou podstatou môže zasahovať do mechanizmov, ktorými sa reguluje organizácia vnútorného trhu.

49. Pomoc poskytnutá v súlade s časťou II oddielmi 1.2 a 2.8.5 by sa mala obmedziť na pomoc podnikom pôsobiacim v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ktoré čelia rôznym problémom napriek tomu, že vynaložili primerané úsilie na minimalizovanie takýchto rizík. Štátna pomoc by nemala viesť k navádzaniu podnikov na podstupovanie zbytočného rizika. Dôsledky neobozretného výberu výrobných metód alebo výrobkov by mali znášať samotné podniky pôsobiace v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.
50. Z dôvodov vysvetlených v bode 47 Komisia zastáva názor, že pomoc nemá na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce na príslušnom projekte alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom.
51. Žiadosť o pomoc musí obsahovať prinajmenšom meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady.
52. Veľké podniky musia okrem toho v žiadosti opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutia pomoci a ktorá sa označuje ako kontrafaktuálny scenár alebo alternatívny projekt či činnosť, a predložiť listinný dôkaz na doloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného v žiadosti. Táto požiadavka sa neuplatňuje na obce, ktoré sú orgánmi miestnej samosprávy s ročným rozpočtom menším ako 10 miliónov EUR a s menej ako 5 000 obyvateľmi.
53. Pri doručení žiadosti musí orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a potvrdiť, že pomoc má požadovaný stimulačný účinok. Kontrafaktuálny scenár sa považuje za vierohodný, ak je hodnoverný a súvisí s faktormi rozhodovania prevládajúcimi v čase rozhodovania príjemcu o predmetnom projekte alebo predmetnej činnosti.
54. Pomoc vo forme daňových výhod sa považuje za pomoc so stimulačným účinkom, ak sa v schéme pomoci stanovuje nárok na pomoc v súlade s objektívnymi kritériami a bez ďalšieho uplatnenia diskrečnej právomoci členským štátom a ak schéma pomoci bola prijatá a nadobudla účinnosť pred začatím práce na projekte alebo činnosti, na ktoré sa pomoc poskytuje. Posledná uvedená požiadavka neplatí v prípade následných fiškálnych schém za predpokladu, že na danú činnosť sa už vzťahovali predchádzajúce schémy vo forme daňových výhod.
55. Odchyľne od bodov 50 až 54 sa v prípade nasledujúcich kategórií pomoci nevyžaduje, aby mali stimulačný účinok, alebo sa predpokladá, že takýto účinok majú:
 - a) schémy pomoci na sceľovanie pozemkov v súlade s časťou II oddielom 1.3.6 a oddielom 2.9.2 a schémy pomoci, ktoré sledujú ekologické, ochranné a rekreačné ciele v súlade s časťou II oddielom 2.8 a ak sú splnené tieto podmienky:
 - i) schéma pomoci vytvára nárok na pomoc v súlade s objektívnymi kritériami a bez ďalšieho uplatnenia diskrečnej právomoci členského štátu;
 - ii) schéma pomoci bola prijatá a nadobudla účinnosť pred tým, ako príjemcovi vznikli oprávnené náklady podľa časti II oddielov 1.3.6, 2.8 a 2.9.2;
 - iii) schéma pomoci sa vzťahuje iba na MSP;

- b) pomoc týkajúca sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek v súlade s časťou II oddielom 1.1.6;
- c) pomoc pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami v súlade s časťou II oddielom 1.1.7;
- d) pomoc na informačné akcie v odvetví poľnohospodárstva v súlade s časťou II oddielom 1.1.10.1, ktorá pozostáva zo sprístupnenia informácií nevymedzenému počtu príjemcov;
- e) pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami v súlade s časťou II oddielom 1.2.1.1;
- f) pomoc na náhradu škody spôsobenej nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, v súlade s časťou II oddielom 1.2.1.2;
- g) pomoc na náhradu nákladov na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat a škodcov rastlín a strát spôsobených týmito chorobami zvierat a škodcami rastlín v súlade s časťou II oddielom 1.2.1.3;
- h) pomoc na úhradu nákladov na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat v súlade s časťou II oddielom 1.2.1.4;
- i) pomoc na náhradu škody spôsobenej chránenými zvieratami v súlade s časťou II oddielom 1.2.1.5;
- j) pomoc na náhradu škôd v lesoch spôsobených zvieratami regulovanými právnymi predpismi v súlade s časťou II oddielom 2.8.5;
- k) pomoc na informačné akcie v odvetví lesného hospodárstva v súlade s časťou II oddielom 2.4, ktorá pozostáva zo sprístupnenia informácií nevymedzenému počtu príjemcov;
- l) pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva v poľnohospodárskom podniku v súlade s časťou II oddielom 1.1.1.2, s výnimkou individuálnej pomoci, ktorá prevyšuje 500 000 EUR na jeden podnik a jeden investičný projekt;
- m) pomoc na propagačné opatrenia v súlade s bodom 468 písm. b), c) a d);
- n) pomoc na náhradu dodatočných nákladov na prepravu v súlade s bodmi 480 a 481;
- o) pomoc na výskum a vývoj v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v súlade s časťou II oddielom 1.3.7 a oddielom 2.9.1;
- p) pomoc na odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi, prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, škodcami rastlín, chorobami zvierat, katastrofickými udalosťami a udalosťami spojenými so zmenou klímy v súlade s časťou II oddielom 2.1.3;
- q) pomoc na náklady na ošetrovanie proti škodcom a chorobám stromov a na prevenciu šírenia škodcov a chorôb stromov a pomoc na náhradu škôd spôsobených škodcami a chorobami stromov v súlade s časťou II oddielom 2.8.1.

Ďalšie podmienky týkajúce sa investičnej pomoci podliehajúcej individuálnej notifikácii

56. Okrem splnenia požiadaviek uvedených v tomto oddiele musí členský štát v prípade investičnej pomoci podliehajúcej individuálnej notifikácii poskytnúť jasný dôkaz o tom, že daná pomoc má na rozhodnutie o investícii skutočne vplyv. Aby bolo

možné vykonať dôkladné posúdenie, členský štát musí poskytnúť nielen informácie o podporovanom projekte, ale aj podrobný opis kontrafaktuálneho scenára, podľa ktorého by žiadny verejný orgán príjemcovi pomoc neposkytol.

57. Členské štáty sa vyzývajú, aby čerpali z originálnych a úradných dokumentov správnej rady, posúdení rizík vrátane posúdenia rizík spojených s lokalitou, finančných správ, interných podnikateľských plánov, stanovísk odborníkov a iných štúdií týkajúcich sa posudzovaného investičného projektu. Tieto dokumenty musia časovo zodpovedať rozhodovaciemu procesu, ktorý sa týka investície alebo jej umiestnenia. Pri preukazovaní stimulačného účinku by členským štátom mohli pomôcť aj dokumenty obsahujúce informácie o prognózach dopytu, odhadoch nákladov, finančných prognózach, dokumenty, ktoré boli predložené investičnému výboru a ktoré prezentujú rôzne investičné scenáre, alebo dokumenty poskytnuté finančným inštitúciám.
58. V tejto súvislosti sa ziskovosť môže vyhodnotiť na základe metód, ktoré sa bežne používajú v danom odvetví a ktoré môžu zahŕňať metódy na určenie čistej súčasnej hodnoty³⁰ projektu, vnútornej miery návratnosti³¹ alebo priemernej návratnosti vloženého kapitálu. Ziskovosť projektu sa porovná s bežnými mierami návratnosti, ktoré príjemca uplatňuje v iných podobných investičných projektoch. Ak tieto miery nie sú k dispozícii, ziskovosť projektu sa porovná s kapitálovými nákladmi podniku ako celku alebo s mierami návratnosti bežne zaznamenanými v dotknutom odvetví.
59. Ak nie je známy žiadny konkrétny kontrafaktuálny scenár, stimulačný účinok možno predpokladať v prípade likvidnej medzery. Ide o situáciu, keď investičné náklady presahujú čistú skutočnú hodnotu predpokladaných prevádzkových ziskov investície na základe podnikateľského plánu *ex ante*.
60. Ak pomoc nezmení správanie príjemcu stimulovaním ďalších investícií, nemá žiadne pozitívne účinky na rozvoj príslušného odvetvia. Pomoc sa teda nebude považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zdá, že rovnaké investície by sa realizovali aj bez tejto pomoci.

3.1.3. Neporušenie príslušných ustanovení a všeobecných zásad právnych predpisov Únie

61. Ak opatrenie štátnej pomoci, s ním spojené podmienky vrátane metódy financovania, ak je metóda financovania neoddeliteľnou súčasťou opatrenia štátnej pomoci, alebo činnosť, ktorá sa ním financuje, predstavuje porušenie príslušných právnych predpisov Únie, pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom³².

³⁰ Čistá súčasná hodnota projektu je rozdiel medzi kladnými a zápornými peňažnými tokmi počas celej životnosti investície, ktoré sú diskontované na ich súčasnú hodnotu (zvyčajne s využitím kapitálových nákladov).

³¹ Vnútorná miera návratnosti nie je založená na účtovných príjmoch v danom roku, ale zohľadňuje budúce peňažné toky, ktorých príjem investor očakáva počas celej životnosti investície. Je definovaná ako diskontná miera, pri ktorej sa čistá skutočná hodnota peňažných tokov rovná nule.

³² Pozri napríklad rozsudok z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, EU:C:2000:467, bod 78; rozsudok Súdneho dvora z 12. decembra 2002, Francúzsko/Komisia, EU:C:2002:753, C-456/00, bod 30; rozsudok Súdneho dvora z 22. decembra 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, body 94 až 116; rozsudok zo 14. októbra 2010, Nuova Agricast/Komisia, C-67/09 P, EU:C:2010:607, bod 51; a rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 44.

62. Aj napriek tomu, že pravidlá štátnej pomoci sú všeobecne uplatniteľné na odvetvie poľnohospodárstva, vzhľadom na špecifickosť tohto odvetvia³³ ich uplatňovanie podlieha ustanoveniam stanoveným v nariadeniach prvého piliera SPP. Inými slovami, ak sa členské štáty rozhodnú využiť opatrenia štátnej pomoci, ich uplatňovanie nemôže mať prednosť pred ustanoveniami nariadenia (EÚ) č. 1308/2013³⁴. Z toho vyplýva, že Komisia neschváli štátnu pomoc, ktorá nie je zlučiteľná s ustanoveniami upravujúcimi spoločnú organizáciu trhu alebo ktorá by narušala riadne fungovanie spoločnej organizácie.
63. Štátnu pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom v prípade, keď je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou príjemcu používať domáce výrobky alebo služby, ani v prípade pomoci, ktorou sa obmedzuje možnosť príjemcu využívať výsledky výskumu, vývoja a inovácií v iných členských štátoch.
64. Komisia neschváli pomoc na činnosti súvisiace s vývozom do tretích krajín alebo členských štátov, ktorá by priamo súvisela s vyvázanými množstvami, pomoc podmienenú uprednostnením domáceho tovaru pred dovážaným tovarom, ani pomoc na vytvorenie a prevádzkovanie distribučnej siete alebo na krytie iných výdavkov spojených s vývoznými činnosťami. Pomoc na krytie nákladov spojených s účasťou na veľtrhoch, so štúdiami alebo poradenskými službami potrebnými na uvedenie nového alebo existujúceho výrobku na nový trh spravidla nepredstavuje pomoc na podporu vývozu.

3.2. Druhá podmienka: pomoc neprimerane nenaruša podmienky obchodu v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom

65. Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy možno pomoc na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí vyhlásiť za zlučiteľnú, ale len za predpokladu, že takáto pomoc „nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“.
66. V tomto oddiele sa stanovuje spôsob uplatňovania diskrečnej právomoci Komisie pri vykonávaní posúdenia podľa druhej podmienky posúdenia zlučiteľnosti uvedenej v bode 39 písm. b).
67. Na základe svojej povahy každé opatrenie pomoci vytvára narušenia hospodárskej súťaže a má vplyv na obchod medzi členskými štátmi. S cieľom stanoviť, či sú rušivé vplyvy pomoci obmedzené na minimum, Komisia overí potrebu, vhodnosť, primeranosť a transparentnosť pomoci.
68. Komisia následne posúdi rušivý vplyv predmetnej pomoci na hospodársku súťaž a podmienky obchodovania. Komisia potom porovná pozitívne účinky pomoci s negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a obchod. V prípade, že pozitívne účinky prevažujú nad negatívnymi, Komisia vyhlási pomoc za zlučiteľnú.
69. Súlad pomoci s podmienkami stanovenými v oddieloch 3.2.1 až 3.2.5 tejto kapitoly sa musí vnímať v osobitných súvislostiach SPP.

³³ Pozri body 6 – 10 týchto usmernení.

³⁴ Rozsudok z 26. júna 1979, Pigs and Bacon Commission/McCarren, Vec 177/78, EU:C:1979:164, bod 11; Rozsudok Súdneho dvora z 12. decembra 2002, Francúzsko/Komisia, EU:C:2002:753, C-456/00, bod 30; Rozsudok Súdneho dvora zo 14. novembra 2017, Président de l'Autorité de la concurrence/Association des producteurs vendeurs d'endives (APVE) a iní, C-671/15, EU:C:2017:860, bod 37.

3.2.1. *Potreba štátneho zásahu*

70. S cieľom posúdiť, či je štátna pomoc potrebná na dosiahnutie zamýšľaného cieľa, je nevyhnutné najprv definovať problém. Štátna pomoc musí byť zameraná na situácie, v ktorých môže podnietiť zásadný rozvoj, ktorý samotný trh dosiahnuť nemôže, napríklad nápravou zlyhania trhu v súvislosti s podporovanou činnosťou alebo predmetnou investíciou. Opatrenia štátnej pomoci môžu naozaj za určitých podmienok korigovať zlyhania trhu, čím prispievajú k efektívnosti jeho fungovania a podnecujú konkurencieschopnosť.
71. Na účely týchto usmernení Komisia vychádza z toho, že trh nedosahuje očakávané ciele bez štátneho zásahu týkajúceho sa opatrení pomoci, ktoré spĺňajú osobitné podmienky stanovené v časti I. Preto by sa takáto pomoc mala považovať za potrebnú.

3.2.2. *Vhodnosť pomoci*

72. Navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným politickým nástrojom na dosiahnutie daného politického cieľa. Je dôležité si uvedomiť, že na dosiahnutie uvedených cieľov môžu existovať aj iné, vhodnejšie nástroje, medzi ktoré patrí napríklad regulácia, trhovo orientované nástroje, rozvoj infraštruktúry a zlepšenie podnikateľského prostredia. Členský štát musí na tento účel preukázať, že pomoc a jej štruktúra sú vhodné na dosiahnutie cieľa opatrenia, na ktoré je táto pomoc zameraná.

Vhodnosť nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky

73. Komisia sa domnieva, že pomoc poskytovaná v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ktorá spĺňa osobitné podmienky stanovené v príslušných oddieloch časti II, je vhodným politickým nástrojom.
74. Ak sa členský štát rozhodne zaviesť opatrenie pomoci podobné opatreniam na rozvoj vidieka financované výhradne z vnútroštátnych finančných prostriedkov, a pritom v príslušnom strategickom pláne SPP existuje rovnaká intervencia, členský štát by mal preukázať výhody zvoleného nástroja vnútroštátnej pomoci v porovnaní s predmetnou intervenciou v rámci strategického plánu SPP.

Vhodnosť nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci

75. Pomoc sa môže poskytovať v rôznych formách. Členský štát by však mal zabezpečiť, aby sa pomoc poskytla vo forme, v prípade ktorej je najmenšia pravdepodobnosť narušenia obchodu a hospodárskej súťaže.
76. Ak sa v prípade opatrenia pomoci opísaného v časti II stanovuje osobitná forma, táto forma sa na účely týchto usmernení považuje za vhodný nástroj pomoci.
77. Ak sa pomoc udeľuje konečnému príjemcovi vo forme dotovanej služby, t. j. nepriamo formou vecného plnenia, a vypláca sa poskytovateľovi predmetnej služby alebo činnosti, na konečného príjemcu sa uplatňuje posúdenie zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ako sa stanovuje v tejto časti, a osobitné podmienky týchto usmernení.

78. Komisia sa domnieva, že pomoc poskytnutá vo forme stanovenej v príslušných intervenciách v záujme rozvoja vidieka spolufinancovaných z EPFRV alebo poskytnutá ako dodatočné financovanie takýchto intervencií v záujme rozvoja vidieka spolufinancovaných z EPFRV je vhodným nástrojom pomoci.
79. Pokiaľ ide o investičnú pomoc, ktorá nie je súčasťou strategického plánu SPP alebo dodatočným financovaním takejto intervencie v záujme rozvoja vidieka, ak sa pomoc poskytne vo formách poskytujúcich priamu finančnú výhodu (napr. priame granty, oslobodenia od dane alebo zníženia daní, príspevkov na sociálne zabezpečenie alebo iných povinných poplatkov atď.), členský štát musí preukázať, prečo sú menej vhodné iné potenciálne menej rušivé formy pomoci, napr. vratné preddavky alebo formy pomoci, ktoré sú založené na dlhových alebo kapitálových nástrojoch (napr. nízkoúročené úvery alebo bonifikácia úrokov, štátne záruky alebo náhradné poskytnutie kapitálu za výhodných podmienok).
80. So zreteľom na lesohospodárske opatrenia uvedené v časti II oddiele 2.8 musia členské štáty preukázať, že ekologické, ochranné a rekreačné ciele, na ktoré sú tieto opatrenia zamerané, nemožno dosiahnuť pomocou lesohospodárskych opatrení podobných opatreniam na rozvoj vidieka uvedených v časti II kapitolách 2.1 až 2.7.
81. V prípade niektorých kategórií pomoci, ako je pomoc na náklady na činnosti prieskumu trhu, koncepciu a návrh výrobku a na prípravu žiadostí o uznanie systémov kvality, pomoc na prenos znalostí a informačné akcie, pomoc na poradenské služby, pomoc na služby týkajúce sa zastupovania pracovníkov v rámci poľnohospodárskeho podniku, pomoc na propagačné opatrenia, pomoc na kompenzáciu nákladov na prevenciu a eradikáciu chorôb zvierat, škodcov rastlín a invázných nepôvodných druhov a pomoc na podporu odvetvia chovu hospodárskych zvierat, sa pomoc musí poskytnúť konečným príjemcom pomoci prostredníctvom dotovaných služieb. V týchto prípadoch sa pomoc vypláca poskytovateľovi príslušnej služby alebo činnosti.
82. Posúdením zlučiteľnosti opatrenia pomoci s vnútorným trhom nie sú dotknuté uplatniteľné pravidlá verejného obstarávania ani zásady týkajúce sa transparentnosti, otvorenosti a nediskriminácie v rámci výberu poskytovateľa služby.

3.2.3. *Primeranosť pomoci*

83. Pomoc sa považuje za primeranú, ak sa výška pomoci na jedného príjemcu obmedzuje na minimum nevyhnutné na vykonanie podporovanej činnosti.

Maximálna intenzita pomoci a maximálna výška pomoci

84. V záujme proporcionality pomoci Komisia zastáva názor, že výška pomoci by mala byť v zásade nižšia ako výška oprávnených nákladov. Týmto nie sú dotknuté pravidlá týkajúce sa environmentálnych alebo iných verejných stimulov, ktoré sa výslovne uvádzajú v časti II oddieloch 1.2.2, 2.1.4 a 2.3.
85. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a rovnaké podmienky Komisia v prípade pomoci uplatňuje maximálne intenzity pomoci. Ak nie je možné určiť maximálnu intenzitu pomoci, napríklad v prípade pomoci mladým poľnohospodárom na začatie podnikateľskej činnosti a rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov, stanovuje sa v záujme zabezpečenia primeranosti pomoci maximálna výška pomoci v nominálnom vyjadrení.

86. V prípade správneho výpočtu oprávnených nákladov a pri dodržaní maximálnej intenzity pomoci alebo maximálnej výšky pomoci uvedenej v časti II sa kritérium primeranosti považuje za splnené.
87. Maximálnu intenzitu pomoci a výšku pomoci na projekt musí orgán poskytujúci pomoc vypočítať pri poskytovaní pomoci. Oprávnené náklady je potrebné doložiť príslušným listinným dôkazom, ktorý by mal byť prehľadný, konkrétny a aktuálny. Na účely výpočtu intenzity pomoci a oprávnených nákladov sa musia použiť číselné údaje pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov.
88. Daň z pridanej hodnoty (DPH) nepredstavuje oprávnené náklady na pomoc s výnimkou prípadu, ak nie je vratná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH.
89. Ak sa pomoc poskytuje inou formou ako formou grantu, výška pomoci sa rovná ekvivalentu hrubého grantu pomoci.
90. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach je diskontovaná na svoju hodnotu v čase poskytnutia pomoci. Oprávnené náklady sú diskontované na svoju hodnotu v čase poskytnutia pomoci. Ako úroková miera na diskontné účely sa použije diskontná sadzba uplatniteľná v deň poskytnutia pomoci.
91. Pomoc splatná v budúcnosti vrátane pomoci splatnej v niekoľkých splátkach sa diskontuje na jej hodnotu v čase jej poskytnutia.
92. Ak sa pomoc poskytuje formou daňových zvýhodnení, diskontácia tranží pomoci sa uskutočňuje na základe diskontných sadzieb uplatniteľných vždy v tom čase, keď daňové zvýhodnenie nadobudne účinnosť.
93. Členské štáty môžu stanoviť výšku pomoci pre opatrenia alebo druhy operácií uvedené v časti II oddieloch 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8, 2.1.1, 2.1.2, 2.1.4, 2.2 a 2.3 na základe štandardných predpokladov dodatočných nákladov a straty príjmu. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby výpočty a príslušná pomoc spĺňali všetky tieto podmienky:
- a) obsahovali len prvky, ktoré sú overiteľné;
 - b) vychádzali z číselných údajov stanovených s náležitou expertízou;
 - c) jasne uvádzali zdroj použitých číselných údajov;
 - d) boli prípadne odlišné tak, aby zohľadňovali regionálne alebo miestne podmienky lokalít a skutočné využívanie pôdy;
 - e) neobsahovali prvky spojené s investičnými nákladmi.
94. Bez toho, aby bol dotknutý bod 93, možno pomoc s výnimkou pomoci, na ktorú sa vzťahuje časť II oddiely 1.2 a 2.8.5, poskytnúť na základe takéhoto zjednodušeného vykazovania nákladov:
- a) jednotkové náklady;
 - b) jednorazové platby;
 - c) paušálne financovanie.
95. Výška pomoci uvedená v predchádzajúcom bode 94 sa musí stanoviť jedným z týchto spôsobov:
- a) na základe spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metódy výpočtu založenej na jednej alebo viacerých z týchto možností:
 - i) štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku;
 - ii) overených údajoch o jednotlivých príjemcoch z minulosti;
 - iii) uplatnení bežných postupov nákladového účtovníctva jednotlivých príjemcov;

- b) v súlade s pravidlami na uplatnenie zodpovedajúcich jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadzieb uplatniteľných v prípade politík Únie pri podobnom type operácie.
96. Pokiaľ ide o spolufinancované opatrenia, výšku oprávnených nákladov možno vypočítať na základe zjednodušeného vykazovania nákladov stanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060³⁵ a v nariadení (EÚ) 2021/2115.
97. Pri posudzovaní zlučiteľnosti pomoci bude Komisia prihliadať na všetky poistenia, ktoré príjemca pomoci uzavrel alebo mohol uzavrieť. Pokiaľ ide o pomoc na kompenzáciu strát spôsobených nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, mala by sa z dôvodu prevencie rizika narušenia hospodárskej súťaže poskytnúť pomoc v maximálnej intenzite pomoci len takému podniku, ktorému sa takto spôsobené straty nemôžu uhradiť z poistného krytia. V záujme dosiahnutia ďalšieho zlepšenia riadenia rizík preto príjemcovia musia byť motivovaní uzatvoriť poistenie vždy, keď to je možné.

Dodatočné podmienky pre investičnú pomoc podliehajúcu individuálnej notifikácii a investičnú pomoc veľkým podnikom podľa notifikovaných schém

98. Investičná pomoc podliehajúca individuálnej notifikácii sa spravidla bude považovať za obmedzenú na minimum, ak výška pomoci zodpovedá čistým dodatočným nákladom na realizáciu investície v predmetnej oblasti v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade absencie pomoci³⁶, pričom ako strop slúžia maximálne intenzity pomoci. Podobne v prípade investičnej pomoci poskytovanej veľkým podnikom podľa notifikovaných schém musia členské štáty zabezpečiť, aby bola výška pomoci obmedzená na minimum na základe „prístupu s uplatnením čistých dodatočných nákladov“, pričom ako horná hranica slúžia maximálne intenzity pomoci.
99. Výška pomoci by nemala presiahnuť minimum potrebné na zabezpečenie dostatočnej ziskovosti projektu. Napríklad by výška pomoci nemala viesť k zvýšeniu jeho vnútornej miery návratnosti nad rámec bežných mier návratnosti, ktoré dotknutý podnik uplatňuje pri iných podobných investičných projektoch alebo, ak tieto miery nie sú k dispozícii, k zvýšeniu jeho vnútornej miery návratnosti nad rámec kapitálových nákladov podniku ako celku alebo nad rámec mier návratnosti bežne zaznamenávaných v danom odvetví.
100. V prípade investičnej pomoci poskytnutej veľkým podnikom podľa notifikovaných schém musí členský štát zabezpečiť, aby výška pomoci zodpovedala čistým dodatočným nákladom na realizáciu investície v predmetnej oblasti v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade absencie pomoci. Metóda stanovená v bode 99 sa musí spolu s maximálnymi intenzitami pomoci použiť na stanovenie hornej hranice.

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

³⁶ Keď sa porovnávajú kontrafaktuálne scenáre, musí sa pomoc diskontovať rovnakým faktorom ako zodpovedajúce investičné a kontrafaktuálne scenáre.

101. V prípade investičnej pomoci podliehajúcej individuálnej notifikácii Komisia overí, či výška pomoci presahuje minimum potrebné na to, aby bol projekt dostatočne ziskový, a to pomocou metódy uvedenej v bode 99. Výpočty, ktoré sa použili pri analýze stimulačného účinku, sa môžu použiť aj pri posudzovaní primeranosti pomoci. Členský štát musí preukázať primeranosť na základe dokumentácie, napríklad tej, ktorá je uvedená v bode 57.
102. Body 98 až 101 sa neuplatňujú na obce, ktoré sú orgánmi miestnej samosprávy, ktorých ročný rozpočet je menší ako 10 miliónov EUR a ktoré majú menej než 5 000 obyvateľov.

Kumulácia pomoci

103. Pomoc sa môže poskytovať súčasne podľa niekoľkých schém alebo sa môže kumulovať s pomocou *ad hoc* za predpokladu, že celková výška štátnej pomoci na činnosť alebo projekt nepresiahne stropy pomoci stanovené v týchto usmerneniach.
104. Pomoc s identifikovateľnými oprávnenými nákladmi sa môže kumulovať s ktoroukoľvek inou štátnou pomocou, pokiaľ sa uvedené pomoci týkajú rozdielnych identifikovateľných oprávnených nákladov. Pomoc s identifikovateľnými oprávnenými nákladmi možno kumulovať s ktoroukoľvek inou štátnou pomocou v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi, ktoré sa čiastočne alebo úplne prekrývajú, iba vtedy, ak takáto kumulácia nevedie k prekročeniu maximálnej intenzity pomoci alebo výšky pomoci uplatniteľnej na tento druh pomoci podľa týchto usmernení.
105. Pomoc bez identifikovateľných oprávnených nákladov podľa časti II oddielu 1.1.2 sa môže kumulovať s ktorýmkoľvek iným opatrením štátnej pomoci s identifikovateľnými oprávnenými nákladmi. Pomoc bez identifikovateľných oprávnených nákladov sa môže kumulovať s inou štátnou pomocou bez identifikovateľných oprávnených nákladov až do výšky najvyššieho príslušného celkového stropu financovania stanoveného za osobitných okolností každého prípadu v týchto usmerneniach alebo v iných usmerneniach o štátnej pomoci, v nariadení o skupinových výnimkách alebo rozhodnutí prijatom Komisiou.
106. Štátna pomoc v prospech odvetvia poľnohospodárstva by sa nemala kumulovať s platbami uvedenými v článkoch 145 a 146 nariadenia (EÚ) 2021/2115 v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi, ak by v dôsledku takejto kumulácie intenzita pomoci alebo výška pomoci presiahla úroveň intenzity alebo výšku pomoci stanovené v týchto usmerneniach.
107. Štátna pomoc udelená podľa časti II oddielov 1.1.4, 1.1.5 a 1.1.8 by sa nemala kumulovať s platbami uvedenými v článku 31 nariadenia (EÚ) 2021/2115 v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi, ak by v dôsledku takej kumulácie intenzita pomoci alebo výška pomoci presiahla úroveň intenzity alebo výšku pomoci stanovené v týchto usmerneniach.
108. Ak sa financovanie zo strany Únie, ktoré centrálnie spravujú inštitúcie, agentúry, spoločné podniky alebo iné orgány Únie a ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členského štátu, kombinuje so štátnou pomocou, tak sa pri zisťovaní toho, či sú dodržané stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť a maximálne intenzity a stropy pomoci, zohľadňuje len táto štátna pomoc, za predpokladu, že celková suma verejného financovania poskytnutá vo vzťahu k tým istým oprávneným nákladom

- nepresahuje najpriaznivejšiu mieru financovania stanovenú (najpriaznivejšie miery financovania stanovené) v uplatniteľných právnych predpisoch Únie.
109. Pomoc schválená v zmysle týchto usmernení by sa v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi nemala kumulovať s pomocou *de minimis*, ak by výsledkom takejto kumulácie bola intenzita alebo výška pomoci presahujúca hodnoty stanovené v týchto usmerneniach.
110. Pomoc týkajúca sa investícií, ktorých cieľom je obnovenie potenciálu poľnohospodárskej výroby podľa bodu 152 písm. d), by sa nemala kumulovať s pomocou na kompenzáciu materiálnych škôd podľa časti II oddielov 1.2.1.1, 1.2.1.2 a 1.2.1.3.
111. Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov v odvetví poľnohospodárstva, ktorá sa uvádza v časti II oddiele 1.1.3, by sa nemala kumulovať so zodpovedajúcou podporou na zakladanie skupín výrobcov a organizácií v odvetví poľnohospodárstva, ktorá sa uvádza v článku 77 nariadenia (EÚ) 2021/2115. Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov, pomoc na začatie podnikateľskej činnosti na rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov a pomoc na začatie poľnohospodárskych činností uvedená v časti II oddiele 1.1.2 by sa nemala kumulovať so zodpovedajúcou podporou uvedenou v článku 75 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ak by v dôsledku takejto kumulácie výška pomoci presiahla hodnotu stanovenú v týchto usmerneniach.

3.2.4. *Transparentnosť*

112. Členské štáty musia v module Európskej komisie pre transparentné pridelenie pomoci³⁷ alebo na súhrnnom webovom sídle štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni zabezpečiť uverejnenie týchto informácií:
- a) úplné znenie schémy pomoci a jej vykonávacích ustanovení alebo právny základ pre individuálnu pomoc alebo odkaz na ne;
 - b) totožnosť orgánu alebo orgánov poskytujúcich pomoc;
 - c) totožnosť jednotlivých príjemcov³⁸, forma a výška pomoci poskytnutej každému príjemcovi, dátum poskytnutia pomoci, druh podniku (MSP/veľký podnik), región, v ktorom sa príjemca nachádza (na úrovni NUTS II) a hlavné hospodárske odvetvie, v ktorom príjemca vykonáva svoje činnosti (na úrovni skupiny NACE). Od tejto požiadavky je možné upustiť v prípade poskytovania individuálnej pomoci, ktorá nepresahuje tieto stropy:
 - i) 10 000 EUR pre príjemcov, ktorí pôsobia v poľnohospodárskej prvovýrobe;

³⁷ „Verejné vyhľadávanie v databáze transparentnosti poskytovania štátnej pomoci“ je k dispozícii na tomto webovom sídle: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sk>.

³⁸ Vzhľadom na oprávnený záujem o transparentnosť s cieľom poskytovať verejnosti informácie a pri zväžení potrieb transparentnosti a práv podľa pravidiel ochrany údajov Komisia dospela k záveru, že zverejnenie mená príjemcu pomoci, ak je príjemcom pomoci fyzická osoba alebo právnické osoby, ktoré majú mená fyzických osôb, je odôvodnené (pozri vec C-92/09, Volker und Markus Schecke a Eifert, bod 53), pri zohľadnení článku 49 ods. 1 písm. g) nariadenia 2016/679. Cieľom pravidiel transparentnosti je lepšie dodržiavanie právnych predpisov, väčšia zodpovednosť, vzájomné hodnotenie a v konečnom dôsledku efektívnejšie verejné výdavky. Tento cieľ má prednosť pred právami na ochranu údajov fyzických osôb, ktoré dostávajú verejnú podporu.

- ii) 100 000 EUR v prípade príjemcov v odvetviach spracovania poľnohospodárskych výrobkov, marketingu poľnohospodárskych výrobkov, lesného hospodárstva alebo činností mimo rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy.
113. V prípade schém pomoci vo forme daňového zvýhodnenia môžu byť informácie o výškach individuálnej pomoci poskytované v týchto rozmedziach (v miliónoch EUR): 0,01 – 0,1 iba pre poľnohospodársku prvovýrobu; 0,1 – 0,5; 0,5 – 1; 1 až 2; 2 až 5; 5 až 10; 10 až 30; a 30 a viac.
114. Takéto informácie sa musia uverejniť po prijatí rozhodnutia o poskytnutí pomoci, musia sa uchovávať najmenej 10 rokov a širokej verejnosti musia byť dostupné bez obmedzení³⁹.
115. Z dôvodu transparentnosti členské štáty musia predkladať správy a vykonávať revízie, ako sa vyžaduje v časti III kapitole 2.
- 3.2.5. *Zabránenie nepriaznivým negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod*
116. Pomoc odvetviam poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach môže potenciálne spôsobiť narušenie trhu s výrobkami. Negatívne účinky opatrenia pomoci týkajúce sa narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi sa musia v záujme zlučiteľnosti pomoci minimalizovať.
117. Komisia určí trhy ovplyvnené pomocou so zreteľom na informácie poskytnuté členským štátom o dotknutých trhoch s výrobkami, t. j. trhoch ovplyvnených zmenou správania príjemcu pomoci. Pri posudzovaní negatívnych účinkov opatrenia pomoci sa Komisia bude v rámci svojej analýzy týkajúcej sa narušenia hospodárskej súťaže zameriavať na predvídateľný vplyv pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na hospodársku súťaž medzi podnikmi na príslušných trhoch s výrobkami⁴⁰.
118. V prvom rade treba zdôrazniť, že ak je pomoc vhodne zameraná, proporcionálna a obmedzená na čisté dodatočné náklady, negatívny vplyv pomoci sa zmierni a riziko nepriaznivého narušenia hospodárskej súťaže vplyvom pomoci sa viac obmedzí. Okrem toho Komisia stanovuje maximálne intenzity pomoci alebo výšky pomoci. Cieľom je predísť použitiu štátnej pomoci na projekty, v prípade ktorých sa pomer výšky pomoci k oprávneným nákladom považuje za veľmi vysoký a s veľkou pravdepodobnosťou rušivý. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že čím sú výraznejšie pozitívne účinky, ktoré sa vďaka podporovanému projektu pravdepodobne prejavujú, a čím je väčšia pravdepodobná potreba pomoci, tým vyššia bude horná hranica intenzity pomoci.

³⁹ Tieto informácie sa musia uverejniť do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci (alebo v prípade pomoci vo forme daňového zvýhodnenia do jedného roka od dátumu daňového priznania). V prípade neoprávnenej pomoci sa od členských štátov bude požadovať, aby zabezpečili uverejnenie týchto informácií *ex post*, a to najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu rozhodnutia Komisie. Informácie musia byť k dispozícii vo formáte, ktorý umožní prehľadávanie, extrakciu a jednoduché uverejňovanie údajov na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML.

⁴⁰ Pomoc môže mať vplyv na viacero trhov, pretože vplyv pomoci sa nemusí obmedzovať len na trh zodpovedajúci podporovanej činnosti, ale môže sa týkať aj ďalších trhov, ktoré sú s týmto trhom prepojené, a to buď vzhľadom na to, že sa v reťazci nachádzajú vyššie, nižšie alebo daný trh dopĺňajú, alebo na týchto trhoch príjemca už pôsobí alebo v blízkej budúcnosti môže pôsobiť.

119. Aj v prípade, že je pomoc nevyhnutná a primeraná, však môže spôsobiť takú zmenu správania príjemcov, ktorá naruší hospodársku súťaž. Táto situácia je pravdepodobnejšia v odvetví poľnohospodárstva, ktoré sa odlišuje od iných trhov osobitnou štruktúrou poľnohospodárskej prvovýroby, pre ktorú je charakteristický veľký počet v nej pôsobiach malých podnikov. Riziko narušenia hospodárskej súťaže je na takýchto trhoch vysoké dokonca aj vtedy, keď sa poskytnú len malé výšky pomoci.

Schémy investičnej pomoci na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov a marketing poľnohospodárskych výrobkov v odvetví lesného hospodárstva

120. Keďže investičná pomoc podnikom pôsobiacim v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a marketingu poľnohospodárskych výrobkov a podnikom, ktoré pôsobia v iných odvetviach, napr. v odvetví spracovania potravín, má tendenciu vyvolávať podobné rušivé účinky na hospodársku súťaž a obchod, mali by sa na všetky tieto odvetvia rovnako vzťahovať všeobecné aspekty politiky hospodárskej súťaže týkajúce sa účinkov na hospodársku súťaž a obchod. Preto sa v súvislosti s investičnou pomocou na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov a marketing poľnohospodárskych výrobkov a v súvislosti s investičnou pomocou v odvetví lesného hospodárstva musia dodržiavať podmienky opísané v bodoch 121 až 133.
121. Schémy pomoci nesmú viesť k výrazným narušeniam hospodárskej súťaže a obchodu. Ide najmä o také situácie, keď sa narušenia síce pokladajú za obmedzené na individuálnej úrovni (za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky pre investičnú pomoc), avšak schémy investičnej pomoci by kumulatívne mohli viesť k vysokým úrovňam narušenia. V prípade schémy investičnej pomoci zameranej na určité odvetvia je riziko takýchto narušení dokonca ešte väčšie.
122. Dotknutý členský štát preto musí preukázať, že všetky negatívne účinky budú obmedzené na minimum s prihliadnutím napríklad na veľkosť príslušných projektov, individuálnu a kumulatívnu výšku pomoci, predpokladaných príjemcov, ako aj na charakter cieľových odvetví. S cieľom umožniť Komisii posúdiť možné negatívne účinky sa členský štát vyzýva, aby predložil všetky posúdenia vplyvu, ktoré má k dispozícii, ako aj hodnotenia *ex post* vykonané v prípade podobných schém.

Investičná pomoc na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov a marketing poľnohospodárskych výrobkov a v odvetví lesného hospodárstva podliehajúca individuálnej notifikácii

123. Pri posudzovaní negatívnych účinkov individuálnej investičnej pomoci Komisia kladie osobitný dôraz na negatívne účinky v súvislosti s hromadením nadmernej kapacity na upadajúcich trhoch, zabraňovaním odchodu z trhu a koncepciou značnej trhovej sily. Tieto negatívne účinky sú opísané v bodoch 124 až 133 a musia sa vyvážať pozitívnymi účinkami pomoci.
124. V záujme identifikovania a posúdenia možných narušení hospodárskej súťaže a obchodu by členské štáty mali predložiť dôkazy, ktoré Komisii umožnia identifikovať dotknuté trhy s výrobkami (teda výrobky ovplyvnené zmenou správania príjemcu pomoci) a identifikovať ovplyvnených konkurentov a zákazníkov/spotrebiteľov. Dotknutým výrobkom je obvykle výrobok súvisiaci

s investičným projektom⁴¹. Ak sa projekt týka medziproduktu a podstatná časť výroby sa nepredáva na trhu, dotknutým výrobkom môže byť nadväzujúci výrobok. Relevantný trh s výrobkami zahŕňa dotknutý výrobok a jeho náhrady, ktoré sú takto vnímané z pohľadu spotrebiteľa (z dôvodu charakteristiky výrobku, cien alebo použitia, na ktoré je určený) alebo výrobcu (z dôvodu flexibility výrobných zariadení).

125. Pri posudzovaní týchto možných narušení Komisia uplatňuje rôzne kritériá, napr. trhovú štruktúru príslušného výrobku, výkonnosť trhu (upadajúci alebo rastúci trh), proces výberu príjemcu pomoci, prekážky pri vstupe na trh a odchode z trhu, diferenciáciu výrobkov.
126. Systematická závislosť podniku od štátnej pomoci môže znamenať, že podnik samotný nie je schopný obstať v konkurencii alebo že má neoprávnené výhody v porovnaní s konkurentmi.
127. Komisia rozlišuje dva hlavné zdroje možných negatívnych účinkov na trhoch s výrobkami:
 - a) prípady výrazného nárastu kapacity, čo vedie k nadmernej kapacite alebo existujúcu nadmernú kapacitu zhoršuje, a to najmä na upadajúcom trhu;
 - b) prípady, keď má príjemca pomoci značnú trhovú silu.
128. S cieľom posúdiť, či pomoc slúži na vytvorenie alebo zachovanie neefektívnych trhových štruktúr, Komisia zohľadní dodatočnú výrobnú kapacitu vytvorenú na základe projektu a zohľadní, či nejde o nedostatočne výkonný trh.
129. Ak príslušný trh rastie, spravidla býva menší dôvod na obavy, že pomoc negatívne ovplyvní dynamické stimuly alebo bude neprimerane brániť odchodu z trhu alebo vstupu na trh.
130. Viac obáv vzbudzuje situácia, keď sú trhy v úpadku. Komisia odlišne posudzuje prípady, keď je trh s dlhodobým výhľadom v štrukturálnom úpadku (t. j. zmenšuje sa), a prípady, keď je trh v relatívnom úpadku (t. j. stále rastie, ale neprekračuje referenčnú hodnotu miery rastu).
131. Nedostatočná výkonnosť trhu sa zvyčajne vyhodnotí na základe porovnania s HDP v Európskom hospodárskom priestore (EHP) za posledné tri roky pred začiatkom projektu (referenčná hodnota). Možno ju merať aj na základe predpokladaných mier rastu počas nasledujúcich troch až piatich rokov. Medzi ukazovatele môže patriť očakávaný budúci rast príslušného trhu a vyplývajúce očakávané miery využitia kapacity, ako aj pravdepodobný vplyv zvýšenia kapacity na konkurentov, pokiaľ ide o ceny a ziskové marže.
132. V určitých prípadoch nemusí byť posudzovanie rastu príslušného trhu s výrobkami v EHP vhodnou referenčnou hodnotou na celkové posúdenie všetkých účinkov pomoci, najmä v prípade celosvetového geografického trhu. V takýchto prípadoch Komisia posúdi účinok pomoci na dotknuté trhovú štruktúry, najmä jej potenciál vytlačiť výrobcov v EHP.
133. S cieľom vyhodnotiť existenciu značnej trhovej sily Komisia zohľadní pozíciu príjemcu počas určitého obdobia pred poskytnutím pomoci a jeho očakávanú trhovú pozíciu po ukončení investície. Komisia zohľadní trhovú podiel príjemcu, ako aj trhovú podiel jeho konkurentov a ostatné relevantné faktory. Posúdi napríklad

⁴¹ V prípade investičných projektov, ktoré zahŕňajú výrobu viacerých rozdielnych výrobkov, je potrebné posúdiť každý výrobok.

trhovú štruktúru tým, že preskúma koncentráciu na trhu, možné prekážky pre vstup na trh⁴², kúpnu silu⁴³ a prekážky pre expanziu na trhu alebo odchod z neho.

3.2.6. *Zváženie pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci (test vyváženosti)*

134. Komisia posúdi, či pozitívne účinky opatrenia pomoci prevažujú nad identifikovanými negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a podmienky obchodovania. Komisia môže dospieť k záveru o zlučiteľnosti opatrenia pomoci s vnútorným trhom len vtedy, keď budú pozitívne vplyvy prevažovať nad negatívnymi.
135. Ak navrhované opatrenie pomoci neprináša vhodné a primerané riešenie jasne identifikovaného zlyhania trhu, negatívne rušivé účinky na hospodársku súťaž zvyčajne prevážia nad pozitívnymi účinkami opatrenia; Komisia preto pravdepodobne dospeje k záveru, že navrhované opatrenie pomoci je nezlučiteľné.
136. Pri posúdení pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci Komisia zohľadní vplyv pomoci na dosiahnutie všeobecných a špecifických cieľov SPP stanovených v článkoch 5 a 6 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorých cieľom je podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity a opatrenia v oblasti klímy a prispieť k dosahovaniu environmentálnych a klimatických cieľov Únie a posilniť sociálno-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí.
137. Komisia sa v zásade vzhľadom na pozitívne účinky pomoci na rozvoj odvetvia domnieva, že ak pomoc spĺňa podmienky a nepresahuje príslušné maximálne intenzity pomoci alebo maximálne výšky pomoci stanovené v uplatniteľných oddieloch časti II, negatívny účinok pomoci na hospodársku súťaž a obchod sa obmedzuje na minimum.
138. V prípade štátnej pomoci, ktorá sa spolufinancuje podľa nariadenia (EÚ) 2021/2115 alebo sa financuje z prostriedkov Únie, sa Komisia bude domnievať, že boli dosiahnuté súvisiace pozitívne účinky.
139. Všetky notifikácie štátnej pomoci by mali obsahovať posúdenie toho, či sa očakáva, že podporovaná činnosť bude mať nejaký vplyv na životné prostredie a/alebo klímu, zohľadňujúc pritom právne predpisy v oblasti ochrany životného prostredia⁴⁴, ako aj

⁴² Medzi prekážky pre vstup na trh patria právne prekážky (najmä práva duševného vlastníctva), úspory z množstva a rozsahu, prekážky v prístupe k sieťam a infraštruktúre. Ak sa pomoc týka trhu, na ktorom je príjemca pomoci plne etablovaným subjektom, prípadné prekážky vstupu môžu posilniť potenciálnu značnú trhovú silu príjemcu pomoci, a tým aj možné negatívne účinky tejto sily.

⁴³ Ak na trhu pôsobia silní odberatelia, je menej pravdepodobné, že príjemca pomoci bude môcť zvýšiť ceny používané v prípade týchto silných odberateľov.

⁴⁴ Najmä [za predpokladu, že nasledujúci zoznam je orientačný a nie je vyčerpávajúci] smernica Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1); smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7); smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1); prípadne smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality (Ú. v. EÚ L 372, 27.12.2006, s. 19); smernica Európskeho parlamentu a Rady

normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (normy GAEC) podľa nariadenia (EÚ) 2021/2115. Ak sa preukáže pozitívny vplyv pomoci na životné prostredie a klímu, Komisia bude takúto pomoc považovať za pomoc s pozitívnymi účinkami. V článku 11 zmluvy sa stanovuje, že „[p]ožiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politík Únie a činností, a to predovšetkým s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.“ Únia v rámci svojej podpory cieľa ochrany životného prostredia v súlade s článkom 11 zmluvy prihliada aj na zásadu „znečisťovateľ platí“. Preto je potrebné venovať pri notifikáciách štátnej pomoci osobitnú pozornosť práve otázkam klímy a životného prostredia.

140. Okrem toho môže Komisia v prípade potreby prihliadnuť aj na to, či pomoc prináša ďalšie pozitívne alebo negatívne účinky. Ak takéto ďalšie pozitívne účinky odrážajú účinky zakotvené v politikách Únie, ako sú Európska zelená dohoda⁴⁵, stratégia Z farmy na stôl⁴⁶, stratégia pre adaptáciu na zmenu klímy⁴⁷, oznámenie o udržateľnom kolobehu uhlíka⁴⁸, stratégia lesného hospodárstva⁴⁹ a stratégia biodiverzity⁵⁰, potom možno predpokladať, že pomoc zosúladená s takýmito politikami Únie má takéto širšie pozitívne účinky.
141. Ak sa pomoc poskytuje podľa týchto usmernení na investície, Komisia bude pozornosť venovať aj článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852⁵¹ vrátane zásady „výrazne nenarušiť“ alebo iným porovnateľným metodikám.

2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1); a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁴⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final/2].

⁴⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu [COM(2020) 381 final].

⁴⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2013) 0216 final].

⁴⁸ Oznámenie Komisie z 15. decembra 2021 o udržateľnom kolobehu uhlíka [COM(2021) 800 final].

⁴⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 [COM(2021) 572 final/2].

⁵⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Prinavrátanie prírody do našich životov [COM(2020) 380 final].

⁵¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

ČASŤ II. KATEGÓRIE POMOCI

Kapitola 1. Pomoc v prospech podnikov pôsobiacich v oblasti prvovýroby, spracovania a marketingu poľnohospodárskych výrobkov

1.1. Opatrenia podobné opatreniam na rozvoj vidieka

1.1.1. Investičná pomoc

142. Tento oddiel sa vzťahuje na investície do poľnohospodárskych podnikov, ktoré súvisia s poľnohospodárskou prvovýrobou, na investície súvisiace so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov a s marketingom poľnohospodárskych výrobkov.

143. Žiadna investičná pomoc uvedená v oddieloch 1.1.1.1, 1.1.1.2 a 1.1.1.3 tejto časti sa nesmie poskytnúť v rozpore s akýmikoľvek zákazmi alebo obmedzeniami stanovenými v nariadení (EÚ) č. 1308/2013, aj keď sa tieto zákazy a obmedzenia vzťahujú iba na podporu Únie stanovenú v uvedenom nariadení.

1.1.1.1. Pomoc na investície do poľnohospodárskych podnikov v súvislosti s poľnohospodárskou prvovýrobou

144. Komisia bude pomoc na investície do poľnohospodárskych podnikov v súvislosti s poľnohospodárskou prvovýrobou považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, všeobecnými podmienkami investičnej pomoci stanovenými v bode 134 a podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

145. Tento oddiel sa vzťahuje na pomoc na investície do hmotného majetku a nehmotného majetku poľnohospodárskych podnikov v súvislosti s poľnohospodárskou prvovýrobou. Investíciu uskutočňuje jeden alebo viacero príjemcov alebo sa týka hmotného alebo nehmotného majetku, ktorý využíva jeden alebo viacero príjemcov.

146. Tento oddiel sa vzťahuje aj na investície do hmotného majetku a nehmotného majetku súvisiaceho s výrobou biopalív alebo s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch, ktoré spĺňajú jednu z týchto podmienok:

a) ak ide o investíciu do výroby biopalív vymedzených v článku 2 bode 33 smernice (EÚ) 2018/2001 v rámci poľnohospodárskeho podniku, zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov sú oprávnené získať pomoc len vtedy, ak ich ročná výrobná kapacita nepresahuje ekvivalent priemernej ročnej spotreby pohonných hmôt daného poľnohospodárskeho podniku. Vyrábané biopalivo by sa nemalo predávať na trhu;

b) ak ide o investíciu do výroby tepelnej energie a/alebo elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov v rámci poľnohospodárskeho podniku, zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov sú oprávnené získať pomoc len vtedy, ak je ich cieľom uspokojovať vlastné energetické potreby a ich ročná výrobná kapacita nepresahuje ekvivalent kombinovanej priemernej ročnej spotreby tepelnej a elektrickej energie v danom poľnohospodárskom podniku vrátane poľnohospodárskej domácnosti. Predaj elektrickej energie do distribučnej siete sa povoľuje, pokiaľ sa dodržiava ročný priemerný limit vlastnej spotreby.

147. V prípade, že investíciu do výroby energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom uspokojovať vlastné energetické potreby alebo do výroby biopalív v rámci podniku

- uskutočňuje viac ako jeden poľnohospodársky podnik, priemerná ročná spotreba zodpovedá sume priemernej ročnej spotreby všetkých príjemcov.
148. V prípade investícií do infraštruktúry energie z obnoviteľných zdrojov, ktorá spotrebúva alebo vyrába energiu, členské štáty musia vyžadovať súlad s minimálnymi normami energetickej účinnosti, ak takéto normy existujú na vnútroštátnej úrovni.
149. Investície do zariadení, ktorých primárnym účelom je výroba elektrickej energie z biomasy, nie sú oprávnené získať pomoc, ak nedochádza k využívaniu minimálneho podielu vyrobenej tepelnej energie, ktorý určia členské štáty.
150. Členské štáty musia stanoviť prahové hodnoty maximálneho podielu obilnín a ďalších plodín bohatých na škrob, cukornatých plodín a olejnín používaných na výrobu bioenergie vrátane biopalív pre rôzne druhy zariadení, a to v súlade s článkom 26 smernice (EÚ) 2018/2001. Pomoc na projekty v oblasti bioenergie sa musí obmedzovať na bioenergiu, ktorá spĺňa platné kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovené v právnych predpisoch Únie vrátane článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001.
151. Ak výrobná kapacita zariadenia presahuje priemernú ročnú spotrebu príjemcu alebo príjemcov podľa bodov 146 a 147, členské štáty musia dodržiavať podmienky stanovené v usmerneniach o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022, pokiaľ takáto pomoc nie je oslobodená od notifikačnej povinnosti.
152. Investície musia sledovať aspoň jeden z týchto cieľov:
- a) zlepšenie celkovej výkonnosti a udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku, najmä prostredníctvom znižovania výrobných nákladov alebo zlepšovania a reorganizácie výroby;
 - b) zlepšenie noriem týkajúcich sa prírodného prostredia, hygieny alebo dobrých životných podmienok zvierat;
 - c) vytvorenie a zlepšenie infraštruktúry súvisiacej s rozvojom, prispôbovaním a modernizáciou poľnohospodárstva vrátane prístupu k poľnohospodárskej pôde, sceľovania pozemkov a zlepšovania vlastností pôdy, dodávok udržateľnej energie, energetickej efektivity, dodávok a úspory vody;
 - d) obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami, mimoriadnymi udalosťami alebo nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodným katastrofám, chorobami zvierat a škodcami rastlín, chránenými zvieratami, ako aj predchádzanie škodám spôsobeným uvedenými udalosťami a činiteľmi a zmiernenie rizika vzniku takýchto škôd;
 - e) príspevanie k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj podpora udržateľnej energie a energetickej efektívnosti;
 - f) príspevanie k udržateľnému obehovému biohospodárstvu a podpora udržateľného rozvoja a efektívneho manažmentu prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií;
 - g) prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti.

Oprávnené náklady

153. Oprávnené náklady kryté z prostriedkov pomoci:
- a) náklady na výstavbu, nadobudnutie (vrátane lízingu) alebo rekonštrukciu nehnuteľného majetku vrátane investícií do pasívnych vnútorných elektrických rozvodov alebo štruktúrovaných káblových rozvodov pre dátové siete a v prípade potreby pomocnej časti pasívnej siete na súkromnom majetku mimo budovy, pričom náklady na zakúpený pozemok sú oprávnené iba v rozsahu, ktorý neprekračuje 10 % celkových oprávnených nákladov danej operácie. Vo výnimočných a náležite odôvodnených prípadoch možno prostredníctvom finančných nástrojov povoliť vyšší percentuálny podiel na operácie, ktoré súvisia s ochranou životného prostredia a so zachovaním pôdy bohatej na uhlík, alebo na pôdu zakúpenú mladými poľnohospodármi;
 - b) nákup alebo lízing strojov a vybavenia do výšky trhovej hodnoty majetku;
 - c) všeobecné náklady spojené s výdavkami uvedenými v písmenách a) a b), ako sú honoráre architektov a technikov a poplatky za konzultácie, honoráre týkajúce sa poradenstva v oblasti environmentálnej a hospodárskej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti; štúdie uskutočniteľnosti môžu predstavovať oprávnené náklady aj v prípade, že z ich výsledkov nevyplynú žiadne výdavky podľa písmen a) a b);
 - d) poplatky za získanie, vývoj alebo používanie počítačového softvéru, cloudu a podobných riešení a získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek;
 - e) výdavky na neproduktívne investície viazané na splnenie cieľov uvedených v bode 152 písm. e), f) a g);
 - f) v prípade investícií určených na obnovu potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami, mimoriadnymi udalosťami alebo nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodným katastrofám, chorobami zvierat alebo škodcami rastlín a chránenými zvieratami môžu medzi oprávnené náklady patriť náklady, ktoré sa vynaložili na obnovu výrobného potenciálu, a to vrátane investičných prác, na úroveň, ktorú dosahoval pred výskytom uvedených udalostí; príjemcovia by sa mali v prípade potreby snažiť zahrnúť do obnovy opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy;
 - g) v prípade investícií určených na prevenciu škôd spôsobených prírodnými katastrofami, mimoriadnymi udalosťami alebo nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodným katastrofám, chorobami zvierat, škodcami rastlín a chránenými zvieratami, môžu medzi oprávnené náklady patriť náklady na osobitné preventívne opatrenia zamerané na zníženie dôsledkov takýchto pravdepodobných udalostí. V prípade škody spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, alebo škodcami rastlín by sa mali príjemcovia v náležitých prípadoch snažiť zahrnúť do obnovy opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy s cieľom minimalizovať škody a straty spôsobené podobnými udalosťami v budúcnosti.
154. Pomoc sa nesmie poskytnúť na:
- a) nákup poľnohospodárskych výrobných práv a platobných nárokov;
 - b) nákup a výsadbu jednoročných rastlín;
 - c) nákup zvierat;

- d) investície na dosiahnutie súladu s platnými vnútroštátnymi normami alebo normami Únie;
 - e) iné náklady ako náklady uvedené v bode 153, ktoré súvisia s lízingovými zmluvami, ako napríklad marža prenajímateľa, náklady na refinancovanie úrokov, režijné náklady a poistné poplatky;
 - f) prevádzkový kapitál;
 - g) elektrické alebo káblové rozvody pre dátové siete mimo daného súkromného majetku.
155. Odchylne od bodu 154 písm. b) možno pomoc poskytnúť na nákup a výsadbu jednoročných rastlín na účel stanovený v bode 152 písm. d) a na nákup a výsadbu jednoročných rastlín na účely ochrany odrôd rastlín ohrozených genetickou eróziou, a to na základe záväzkov uvedených v bode 210.
156. Odchylne od bodu 154 písm. c) možno pomoc poskytnúť na tieto náklady:
- a) nákup zvierat na účely bodu 152 písm. d);
 - b) nákup zvierat ohrozených plemien, ako sú vymedzené v článku 2 bode 24 nariadenia (EÚ) 2016/1012, a to na základe záväzkov uvedených v bode 207;
 - c) nákup strážnych psov na ochranu hospodárskych zvierat pred veľkými predátormi.
157. V prípade zavlažovania v nových a existujúcich zavlažovaných oblastiach sa za oprávnené náklady budú považovať iba investície, ktoré spĺňajú tieto podmienky:
- a) plán vodohospodárskeho manažmentu povodia v súlade so smernicou 2000/60/ES bol Komisii notifikovaný za celú oblasť, v ktorej sa má investícia uskutočniť, ako aj za všetky ďalšie oblasti, na ktorých prostredie môže mať daná investícia vplyv. Opatrenia, ktoré nadobúdajú účinnosť na základe plánu manažmentu povodia v súlade s článkom 11 uvedenej smernice a ktoré sú dôležité pre odvetvie poľnohospodárstva, museli byť špecifikované v príslušnom programe opatrení;
 - b) používa sa meranie vody, ktoré umožňuje zisťovať spotrebu vody na úrovni podporenej investície, alebo sa takéto meranie musí začať používať ako súčasť investície;
 - c) investícia do zlepšenia existujúceho zavlažovacieho zariadenia alebo prvku zavlažovacej infraštruktúry sa považuje za oprávnenú len vtedy, ak:
 - i) sa posúdi *ex ante* ako investícia prinášajúca potenciálne úspory vody vzhľadom na technické parametre existujúceho zariadenia alebo existujúcej infraštruktúry;
 - ii) má vplyv na útvary podzemnej alebo povrchovej vody, ktorých stav bol v príslušnom pláne manažmentu povodia označený za horší ako dobrý z dôvodov súvisiacich s množstvom vody, alebo ak sa v rámci najmodernejšieho posudzovania zraniteľnosti voči zmene klímy a posudzovania rizík určilo, že dotknuté vodné útvary v dobrom stave by mohli svoj stav stratiť z dôvodov súvisiacich s množstvom vody v dôsledku vplyvov zmeny klímy, musí sa dosiahnuť účinné zníženie spotreby vody, čo prispeje k dosiahnutiu a zachovaniu dobrého stavu týchto vodných útvarov, ako sa stanovuje v článku 4 ods. 1 smernice 2000/60/ES;
 - iii) členské štáty musia stanoviť percentuálne podiely potenciálnej úspory vody a účinného znižovania spotreby vody s cieľom zabezpečiť, že:

1. percentuálna hodnota potenciálnych úspor vody musí byť aspoň 5 %, ak už technické parametre existujúceho zariadenia alebo infraštruktúry umožňujú vysokú úroveň hospodárnosti, a aspoň 25 %, ak je aktuálna úroveň hospodárnosti (pred investíciou) nízka a/alebo ak sa uskutočňujú investície v oblastiach, v ktorých sú úspory vody najviac potrebné na dosiahnutie dobrého stavu vôd (tam, kde sa ešte nedosiahol) a zabránenie zhoršeniu stavu vodných útvarov;
2. percentuálna hodnota účinného zníženia spotreby vody na úrovni investície ako celku musí byť aspoň 50 % potenciálnej úspory vody možnej v dôsledku investície do existujúcej zavlažovacej inštalácie alebo prvku zavlažovacej infraštruktúry.

Podmienky stanovené v tomto písmene c) by sa mali vzťahovať na investíciu do existujúceho zariadenia, ktorá má vplyv len na energetickú účinnosť, alebo na investíciu do vybudovania nádrže či na investíciu týkajúcu sa využívania recyklovanej vody, ktoré nemajú vplyv na útvary podzemnej alebo povrchovej vody;

- d) na investície do využívania recyklovanej vody ako alternatívnej možnosti zásobovania vodou možno podporu poskytnúť iba vtedy, ak sa takáto voda poskytuje a využíva v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/741⁵²;
 - e) investícia, ktorej výsledkom je čisté zväčšenie zavlažovanej plochy s vplyvom na daný útvar podzemnej alebo povrchovej vody, je oprávnená len vtedy, ak sú splnené obe tieto podmienky:
 - i) stav útvaru podzemnej alebo povrchovej vody nie je v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody;
 - ii) z analýzy životného prostredia vyplýva, že investícia nebude mať žiadny významný negatívny vplyv na životné prostredie. Túto analýzu vplyvu na životné prostredie, ktorá sa môže týkať aj zoskupení podnikov, musí uskutočniť alebo schváliť príslušný orgán členského štátu.
158. Investícia do vytvorenia alebo rozšírenia nádrže na účely zavlažovania je oprávnená iba vtedy, ak nevedie k významnému negatívnemu vplyvu na životné prostredie.

Intenzita pomoci

159. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 65 % oprávnených nákladov.
160. Intenzita pomoci uvedená v bode 159 sa môže zvýšiť na maximálne 80 % v prípade týchto investícií:
- a) investície viazané na jeden alebo viacero špecifických cieľov v oblasti životného prostredia a klímy uvedených v bode 152 písm. e), f) a g) alebo na dobré životné podmienky zvierat;
 - b) investície uskutočnené mladými poľnohospodármi;

⁵² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/741 z 25. mája 2020 o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody (Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 32).

- c) investície v najvzdialenejších regiónoch alebo na menších ostrovoch v Egejskom mori.
- 161. Intenzita pomoci uvedená v bode 159 sa môže zvýšiť na maximálne 85 % v prípade investícií uskutočňovaných malými poľnohospodármi v zmysle článku 28 nariadenia (EÚ) 2021/2115.
- 162. Intenzita pomoci uvedená v bode 159 sa môže zvýšiť na maximálne 100 % v prípade týchto investícií:
 - a) neproduktívne investície viazané na jeden alebo viacero špecifických cieľov v oblasti životného prostredia a klímy uvedených v bode 152 e), f) a g);
 - b) investície na obnovenie výrobného potenciálu uvedené v bode 152 písm. d) a investície súvisiace s predchádzaním a zmierňovaním rizík vzniku škôd spôsobených prírodnými katastrofami, mimoriadnymi udalosťami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, alebo chránenými zvieratami.
- 163. V prípade zavlažovania nesmie intenzita pomoci presiahnuť:
 - a) 80 % oprávnených nákladov na investície do zavlažovania v poľnohospodárskom podniku podľa bodu 157 písm. c);
 - b) 100 % oprávnených nákladov na investície do infraštruktúry mimo poľnohospodárskeho podniku, ktorá má slúžiť na zavlažovanie;
 - c) 65 % oprávnených nákladov na ostatné investície do zavlažovania v poľnohospodárskom podniku.

1.1.1.2. Pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v poľnohospodárskych podnikoch

- 164. Komisia bude pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v poľnohospodárskych podnikoch považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. d) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so všeobecnými podmienkami investičnej pomoci stanovenými v bode 143 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
- 165. Pomoc by sa mala poskytnúť na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva vo forme prírodnej krajiny a budov, ktoré príslušný orgán členského štátu formálne uznal za kultúrne alebo prírodné dedičstvo.

Oprávnené náklady

- 166. Oprávnené sú tieto náklady na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva:
 - a) investičné náklady na hmotný majetok;
 - b) investičné práce.

Intenzita pomoci

- 167. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
- 168. Pomoc na investičné práce sa musí obmedziť na sumu 10 000 EUR ročne.

1.1.1.3. Pomoc na investície v súvislosti so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov alebo ich marketingom

169. Komisia bude pomoc na investície v súvislosti so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov alebo ich marketingom považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so všeobecnými podmienkami investičnej pomoci uvedenými v bode 143 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
170. Podľa tohto oddielu by sa nemala poskytovať pomoc na biopalivá na báze potravín a kŕmnych plodín s cieľom stimulovať prechod na výrobu vyspelejších foriem biopalív, ako sa uvádza v usmerneniach o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022.
171. Tento oddiel sa uplatňuje na pomoc týkajúcu sa investícií do hmotného a nehmotného majetku v súvislosti so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov a marketingom poľnohospodárskych výrobkov, ako sa uvádza v bode 33 ods. 47 a v bode 33 ods. 38.
172. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc na investície v súvislosti so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov alebo marketingom poľnohospodárskych výrobkov, ak pomoc spĺňa všetky podmienky jedného z týchto nástrojov:
- a) nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014⁵³;
 - b) usmernenia o regionálnej štátnej pomoci;
 - c) tento oddiel.

Oprávnené náklady

173. Pomoc môže pokrývať tieto oprávnené náklady:
- a) náklady na výstavbu, nadobudnutie (vrátane lízingu) alebo rekonštrukciu nehnuteľného majetku vrátane investícií do pasívnych vnútorných elektrických rozvodov alebo štruktúrovaných káblových rozvodov pre dátové siete a v prípade potreby pomocnej časti pasívnej siete na súkromnom majetku mimo budovy, pričom náklady na zakúpený pozemok sú oprávnené iba v rozsahu, ktorý neprekračuje 10 % celkových oprávnených nákladov danej operácie;
 - b) nákup alebo lízing strojov a vybavenia až do výšky trhovej hodnoty majetku;
 - c) všeobecné náklady spojené s výdavkami podľa písmen a) a b), ako sú odmeny pre architektov, technikov a poplatky za konzultácie, poplatky súvisiace s poradenstvom v oblasti environmentálnej a hospodárskej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti predstavujú oprávnené výdavky aj v prípade, že z ich výsledkov nevyplývajú žiadne výdavky podľa písmen a) a b);
 - d) poplatky za získanie, vývoj alebo používanie počítačového softvéru, cloudu a podobných riešení a získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek.
174. Neoprávnené sú tieto náklady:

⁵³ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

- a) iné náklady ako náklady uvedené v bode 173, ktoré súvisia s lízingovými zmluvami, ako napríklad marža prenajímateľa, náklady na refinancovanie úrokov, režijné náklady a poistné poplatky;
- b) prevádzkový kapitál;
- c) elektrické alebo káblové rozvody pre dátové siete mimo daného súkromného majetku;
- d) náklady súvisiace s investíciami na dosiahnutie súladu s platnými normami Únie a vnútroštátnymi normami.

Intenzita pomoci

- 175. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 65 %.
- 176. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť na maximálne 80 % v prípade týchto investícií:
 - a) investície viazané na jeden alebo viacero špecifických cieľov v oblasti životného prostredia a klímy uvedených v bode 152 písm. e), f) a g) alebo investície súvisiace s pomocou v prospech spracovania poľnohospodárskych výrobkov alebo investície viazané na zlepšenie životných podmienok zvierat;
 - b) investície uskutočnené mladými poľnohospodármi;
 - c) investície v najvzdialenejších regiónoch alebo na menších ostrovoch v Egejskom mori.
- 177. Individuálna pomoc presahujúca strop vymedzujúci notifikačnú povinnosť uvedený v bode 35 písm. a) musí byť notifikovaná Komisii v súlade s článkom 108 ods. 3 zmluvy.

1.1.2. Pomoc mladým poľnohospodárom na začatie podnikateľskej činnosti a pomoc na začatie poľnohospodárskych činností

- 178. Komisia bude pomoc na začatie podnikateľskej činnosti považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
- 179. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
- 180. Pomoc podľa tohto oddielu možno poskytnúť len na:
 - a) usadenie sa mladých poľnohospodárov;
 - b) začatie poľnohospodárskych činností.
- 181. Pomoc mladým poľnohospodárom na začatie podnikateľskej činnosti sa poskytuje mladým poľnohospodárom vymedzeným v bode 33 ods. 65. Pomoc poskytnutá podľa tohto oddielu sa musí obmedzovať na MSP.
- 182. Pomoc musí byť podmienená predložením podnikateľského plánu príslušnému orgánu dotknutého členského štátu.

Výška pomoci

- 183. Výška pomoci nesmie presiahnuť 100 000 EUR.

1.1.3. Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov v odvetví poľnohospodárstva

184. Komisia vníma pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov pozitívne, pretože pôsobí ako stimul vedúci k spájaniu poľnohospodárov. Komisia preto bude pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
185. Tento oddiel sa uplatňuje na celé odvetvie poľnohospodárstva⁵⁴.
186. Oprávnenými príjemcami pomoci sú iba skupiny alebo organizácie výrobcov úradne uznané príslušným orgánom dotknutého členského štátu.
187. Dohody, rozhodnutia a iné správanie v rámci skupiny alebo organizácie výrobcov musia byť v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže tak, ako sa uplatňujú na základe článkov 206 až 210a nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.
188. Alternatívne k poskytnutiu pomoci na začatie podnikateľskej činnosti skupinám alebo organizáciám výrobcov možno poskytnúť pomoc do rovnakej celkovej výšky priamo výrobcovi s cieľom vykompenzovať ich príspevky na prevádzkové náklady skupín alebo organizácií počas obdobia prvých piatich rokov od vytvorenia danej skupiny alebo organizácie.
189. Členské štáty môžu naďalej poskytovať pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny výrobcov aj potom, ako boli uznané za organizácie výrobcov na základe podmienok stanovených v nariadení (EÚ) č. 1308/2013.
190. Pomoc sa musí obmedziť na skupiny a organizácie výrobcov, ktoré zodpovedajú vymedzeniu pojmu MSP. Komisia neschváli štátnu pomoc na náklady uvedené v tomto oddiele v prospech veľkých podnikov.
191. Na schémy pomoci schválené podľa tohto oddielu sa bude vzťahovať podmienka, podľa ktorej je potrebné upraviť tieto schémy pomoci tak, aby sa v nich zohľadnili všetky zmeny v nariadeniach upravujúcich spoločnú organizáciu trhov s poľnohospodárskymi výrobkami.

Oprávnené náklady

192. Oprávnené náklady môžu zahŕňať náklady na prenájom vhodných priestorov, nadobudnutie kancelárskeho vybavenia, náklady na administratívnych pracovníkov, režijné náklady, poplatky za právne služby a administratívne poplatky, nadobudnutie počítačového hardvéru a poplatky za nadobudnutie alebo používanie počítačového softvéru, cloudu a podobných riešení. Pri kúpe priestorov musia byť oprávnené náklady na priestory obmedzené na náklady na prenájom podľa trhových sadzieb.
193. Pomoc sa nesmie poskytnúť:
- a) výrobným organizáciám, subjektom alebo orgánom, akými sú spoločnosti a družstvá, ktorých cieľom je riadenie jedného alebo niekoľkých poľnohospodárskych podnikov, a ktoré sú preto samostatnými výrobcami;
 - b) poľnohospodárskym združeniam, ktoré v členských poľnohospodárskych podnikoch plnia úlohy, medzi ktoré patria napríklad služby vzájomnej

⁵⁴ Pozri vymedzenie pojmu „odvetvie poľnohospodárstva“ v bode 34 ods. 9.

- podpory, služby týkajúce sa zastupovania pracovníkov v rámci poľnohospodárskeho podniku a služby riadenia, a to bez toho, aby boli zapojené do spoločného prispôsobenia ponuky trhu;
- c) skupinám, organizáciám alebo združeniam výrobcov, ktorých ciele sú nezlučiteľné s článkom 152 ods. 3 a s článkom 156 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.
194. Pomoc sa musí vyplácať ako paušálna pomoc v ročných splátkach počas prvých piatich rokov odo dňa, kedy bola daná skupina alebo organizácia výrobcov na základe svojho podnikateľského plánu úradne uznaná príslušným orgánom členského štátu. Členské štáty môžu uhradiť poslednú splátku až po overení správnej realizácie podnikateľského plánu.
195. Pomoc, ktorá sa poskytuje skupinám alebo organizáciám výrobcov na pokrytie výdavkov, ktoré nesúvisia s nákladmi na začatie podnikateľskej činnosti, medzi ktoré patria napríklad investície alebo propagačné činnosti, sa bude posudzovať podľa pravidiel, ktorými sa riadi takýto druh pomoci.

Intenzita pomoci

196. Pomoc nesmie presiahnuť 10 % ročnej produkcie skupiny alebo organizácie uvádzanej na trh, pričom maximálne môže dosahovať 100 000 EUR ročne. Pomoc musí byť regresívna.

1.1.4. Pomoc týkajúca sa agroenvironmentálno-klimatických záväzkov

197. Komisia bude pomoc týkajúcu sa agroenvironmentálno-klimatických záväzkov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
198. Tento oddiel sa vzťahuje na pomoc podnikom a skupinám podnikov pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktoré sa dobrovoľne zaviazu vykonávať operácie pozostávajúce z jedného alebo viacerých agroenvironmentálno-klimatických záväzkov.
199. Opatrenie musí byť zamerané na ochranu, ako aj na podporu, potrebných zmien poľnohospodárskych postupov, ktoré pozitívne prispievajú k ochrane životného prostredia a klímy.
200. Pomoc sa môže týkať len tých dobrovoľných záväzkov, ktoré presahujú:
- a) príslušné povinné požiadavky týkajúce sa hospodárenia a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu stanovené v hlave III kapitole I oddiele 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - b) príslušné minimálne požiadavky na používanie hnojív a prostriedkov na ochranu rastlín, ako aj iné príslušné povinné požiadavky stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a právnych predpisoch Únie;
 - c) podmienky stanovené na udržiavanie poľnohospodárskej plochy v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/2115.
201. V notifikácii Komisii sa uvedú a opíšu všetky takéto povinné normy a požiadavky.
202. V prípade záväzkov uvedených v bode 200 písm. b), pre ktoré sa vo vnútroštátnych právnych predpisoch ukladajú nové požiadavky nad rámec zodpovedajúcich minimálnych požiadaviek stanovených v právnych predpisoch Únie, sa pomoc môže

- poskytnúť na záväzky, ktorými sa prispieva k dodržiavaniu týchto požiadaviek, na maximálne obdobie 24 mesiacov od dátumu, od ktorého sa stali pre podnik povinnými.
203. Členské štáty musia zabezpečiť, aby mali podniky, ktoré vykonávajú operácie v rámci tohto oddielu, prístup k príslušným poznatkom a informáciám potrebným na vykonávanie takýchto operácií, aby bola pre všetkých, ktorí ju potrebujú, k dispozícii vhodná odborná príprava a aby bol k dispozícii prístup k odborným poznatkom na pomoc poľnohospodárom, ktorí sa zaviazali zmeniť svoje systémy výroby.
204. Záväzky v rámci tohto oddielu sa musia prijať na obdobie piatich až siedmich rokov. Ak je to však nevyhnutné na dosiahnutie alebo udržanie požadovaných environmentálnych prínosov, členské štáty môžu v prípade konkrétnych druhov záväzkov určiť dlhšie obdobie, a to aj tak, že po uplynutí počiatočného obdobia umožnia ich každoročné predlžovanie⁵⁵. V prípade záväzkov v oblasti ochrany, udržateľného využívania a rozvoja genetických zdrojov, v prípade nových záväzkov priamo nadväzujúcich na záväzky splnené v počiatočnom období alebo v iných riadne odôvodnených prípadoch môžu členské štáty určiť kratšie obdobie v trvaní aspoň jedného roka.
205. Pomoc týkajúcu sa agroenvironmentálno-klimatických záväzkov, ktorá je určená iným príjmom ako podnikom pôsobiacim v odvetví poľnohospodárstva, možno poskytnúť podľa kapitoly 3 tejto časti.
206. Záväzky v súvislosti s rozšírením chovu hospodárskych zvierat musia spĺňať aspoň tieto podmienky:
- a) s cieľom zabrániť nadmernému, ako aj nedostatočnému, spásaniu sa musí obhospodarovať a udržiavať celá spásaná plocha podniku;
 - b) intenzita chovu hospodárskych zvierat sa musí stanoviť s prihliadnutím na všetky pasúce sa zvieratá v rámci daného poľnohospodárskeho podniku alebo, v prípade záväzku obmedziť presakovanie živín do pôdy, s prihliadnutím na všetky zvieratá v danom poľnohospodárskom podniku, na ktoré sa vzťahuje predmetný záväzok.
207. Záväzky chovať miestne plemená, ktorých chov je ohrozený, alebo záväzky zachovať rastlinné genetické zdroje, ktoré sú ohrozené genetickou eróziou, musia vyžadovať jednu z týchto činností:
- a) chovať hospodárske zvieratá miestnych plemien, ktorých chov je ohrozený, a ktoré sú geneticky prispôbené jednému alebo viacerým tradičným systémom chovu alebo životnému prostrediu v danej krajine;
 - b) zachovať rastlinné genetické zdroje prirodzene prispôbené miestnym a regionálnym podmienkam, ktoré sú ohrozené genetickou eróziou.
208. Na získanie pomoci sú oprávnené tieto druhy hospodárskych zvierat: hovädzí dobytok, ovce, kozy, zvieratá z čeľade koňovitých, ošípané, vtáky, králiky a včely.
209. Miestne plemená sa budú považovať za plemená, ktorých chov je ohrozený, ak sú splnené všetky tieto podmienky a ak sú tieto podmienky zároveň opísané a obsiahnuté v notifikácii Komisii:
- a) je uvedený počet príslušných chovných samíc na celoštátnej úrovni;

⁵⁵

Napríklad v prípade čiastkových opatrení, ktorých cieľom je obnova a zachovanie mokraďových biotopov, by sa mohla pomoc vzhľadom na náročnosť plnenia týchto cieľov poskytnúť na obdobie dlhšie ako sedem rokov.

- b) tento počet a stav ohrozenosti uvedených plemien osvedčí riadne uznaný príslušný vedecký orgán;
 - c) riadne uznaný príslušný technický orgán vedie záznamy v plemennej knihe pre dané plemeno a udržiava tieto záznamy aktuálne;
 - d) príslušné orgány majú potrebné zručnosti a znalosti na určenie ohrozených plemien zvierat.
210. Rastlinné genetické zdroje sa budú považovať za ohrozené genetickou eróziou pod podmienkou, že sa v notifikácii Komisii opíše a uvedie dostatočný dôkaz o genetickej erózii založený na vedeckých výsledkoch alebo ukazovateľoch týkajúcich sa zníženia výskytu krajových alebo primitívnych miestnych odrôd, ich populačnej rozmanitosti a v relevantných prípadoch zmien v prevládajúcich poľnohospodárskych postupoch na miestnej úrovni.
211. V prípade operácií, na ktoré sa nevzťahujú ustanovenia podľa bodov 198 až 210, sa môže pomoc poskytnúť na účely ochrany a udržateľného využívania a rozvoja genetických zdrojov v poľnohospodárstve.
212. Pomoc podľa tohto oddielu sa môže týkať kolektívnych systémov a systémov platieb založených na výsledkoch, ako sú schémy uhlíkového poľnohospodárstva, s cieľom povzbudiť poľnohospodárov, aby sa usilovali o výrazné zlepšenie kvality životného prostredia vo väčšom rozsahu alebo merateľným spôsobom.

Oprávnené náklady

213. S výnimkou pomoci na operácie zamerané na ochranu genetických zdrojov uvedené v bode 211 sa pomoc vzťahuje na odškodnenie príjemcov za všetky alebo čiastočné dodatočné náklady a straty príjmu vzniknuté v dôsledku prijatých záväzkov. Pomoc sa musí poskytovať ročne.
214. V riadne odôvodnených prípadoch, napríklad v prípade činností týkajúcich sa ochrany životného prostredia alebo záväzkov nevyužívať plochy na komerčné účely, sa pomoc môže poskytnúť vo forme jednorazovej platby na jednotku vypočítanú na základe dodatočných vynaložených nákladov a straty príjmu.
215. V prípade potreby sa z prostriedkov pomoci môžu kryť aj transakčné náklady do výšky 20 % prémie vyplatené za agroenvironmentálno-klimatické záväzky. Ak záväzky prijímajú skupiny podnikov, maximálna úroveň musí byť 30 %.
216. Ak však chce niektorý členský štát kompenzovať transakčné náklady spôsobené prijatím agroenvironmentálno-klimatických záväzkov, musí poskytnúť presvedčivý dôkaz o takýchto nákladoch, napríklad predložením porovnania nákladov s podnikmi, ktoré takéto záväzky neprijali. Komisia preto neschválí štátnu pomoc na transakčné náklady na pokračovanie záväzkov, ktoré už v minulosti boli prijaté, ak členský štát nepreukáže, že takéto náklady aj naďalej vznikajú alebo že vznikajú nové transakčné náklady.
217. Ak sa transakčné náklady vypočítavajú na základe priemerných nákladov a/alebo priemerných poľnohospodárskych podnikov, členské štáty by mali preukázať, že najmä v prípade veľkých podnikov nedochádza k nadmernej kompenzácii. Na účely výpočtu kompenzácie členské štáty musia zohľadniť, či príslušné transakčné náklady vznikli na podnik alebo na hektár.
218. V prípade záväzkov, na ktoré sa vzťahuje opatrenie ekologického poľnohospodárstva uvedené v oddiele 1.1.8 tejto časti, nemožno poskytnúť pomoc podľa tohto oddielu.

219. Pomoc na ochranu genetických zdrojov v poľnohospodárstve pokrýva náklady na tieto operácie:
- a) cielené opatrenia: opatrenia týkajúce sa podpory ochrany *in situ* a *ex situ*, charakterizácie, zhromažďovania a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve vrátane internetových inventárov genetických zdrojov v súčasnosti zachovávaných *in situ* (vrátane ochrany *in situ*/v poľnohospodárskom podniku), ako aj internetových inventárov zbierok a databáz *ex situ*;
 - b) zosúladené opatrenia: opatrenia podporujúce výmenu informácií na účely ochrany, charakterizácie, zhromažďovania a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve Únie medzi príslušnými organizáciami v členských štátoch;
 - c) sprievodné akcie: informačné, propagačné a poradenské akcie so zapojením mimovládnych organizácií a iných príslušných zainteresovaných strán, vzdelávacie kurzy a vypracúvanie technických správ.

Intenzita pomoci

220. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
221. Pomoc sa musí vyplácať na hektár. V riadne odôvodnených prípadoch sa pomoc môže poskytnúť vo forme paušálnej alebo jednorazovej platby na jednotku.

1.1.5. Pomoc týkajúca sa záväzkov v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat

222. Komisia bude pomoc týkajúcu sa záväzkov v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
223. Tento oddiel sa vzťahuje na pomoc podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktoré sa dobrovoľne zaviazu vykonávať operácie pozostávajúce z jedného alebo viacerých záväzkov týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat.
224. Pomoc sa vzťahuje len na tie záväzky, ktoré presahujú príslušné povinné normy stanovené podľa hlavy III kapitoly I oddielu 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a iné príslušné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnymi právnymi predpismi a právnymi predpismi Únie.
225. Ak neexistujú žiadne príslušné povinné normy alebo požiadavky, záväzky musia ísť nad rámec poľnohospodárskych postupov stanovených na vnútroštátnej úrovni.
226. V notifikácii Komisii musia byť uvedené a opísané všetky povinné normy, požiadavky a stanovené poľnohospodárske postupy.
227. Ak sa vo vnútroštátnom práve ukladajú nové požiadavky, ktoré presahujú rámec zodpovedajúcich minimálnych požiadaviek stanovených v práve Únie, pomoc sa môže poskytnúť na záväzky prispievajúce k dosiahnutiu súladu s uvedenými požiadavkami, a to najviac počas 24 mesiacov odo dňa, keď sa tieto požiadavky stanú pre podnik povinné.
228. Prostredníctvom záväzkov v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat, ktoré sú oprávnené na získanie pomoci, sa musí zabezpečiť zlepšenie noriem výrobných metód v jednej z týchto oblastí:

- a) voda, krmivo a starostlivosť o zvieratá v súlade s prirodzenými potrebami zvierat;
 - b) podmienky ustajnenia, ktoré zvyšujú pohodlie zvierat a ich voľnosť pohybu, napr. väčší pridelený priestor, podlahový povrch, prirodzené svetlo, kontrola mikroklimy, ako aj podmienky ustajnenia, ako je voľné oprasenie alebo skupinové ustajnenie v závislosti od prirodzených potrieb zvierat;
 - c) podmienky umožňujúce prejavy prirodzeného správania, napr. obohatenie prostredia na život alebo neskoré odstavenie;
 - d) prístup do vonkajších priestorov a pasenie vo voľnom výbehu;
 - e) postupy zvyšujúce odolnosť a dlhovekosť zvierat vrátane pomalšie rastúcich plemien;
 - f) postupy, ktoré sa vyhýbajú mrzačeniu alebo kastrácii zvierat; v špecifických prípadoch, keď sa mrzačenie alebo kastrácia zvierat považujú za nevyhnutné, sa musia použiť anestetiká, analgetiká a protizápalové lieky alebo imunokastrácia;
 - g) sanitárne opatrenia na predchádzanie neprenosným ochoreniam, ktoré si nevyžadujú použitie veterinárnych látok, ako sú vakcíny, insekticídy alebo antiparazitiká.
229. Závazky v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat sa musia prijímať na obdobie jedného roka až siedmich rokov. Ak je to nevyhnutné na dosiahnutie alebo udržanie určitých prínosov v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, členské štáty môžu v prípade konkrétnych druhov záväzkov určiť dlhšie obdobie, a to aj tak, že po uplynutí počiatočného obdobia umožnia ich každoročné predlžovanie.
230. Predĺženie zmluvy s príjemcom pomoci môže byť aj automatické, ak sú v zmluve uvedené jeho podrobnosti. Mechanizmus predĺženia záväzkov v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat musia stanoviť členské štáty v súlade so svojimi príslušnými vnútroštátnymi predpismi. Tento mechanizmus sa musí oznámiť Komisii ako súčasť notifikácie štátnej pomoci podľa tohto oddielu. Predĺženie musí byť vždy podmienené dodržiavaním podmienok, ktoré schválila Komisia v prípade pomoci podľa tohto oddielu.
231. Členské štáty musia zabezpečiť, aby mali podniky vykonávajúce operácie v rámci tohto opatrenia prístup k príslušným poznatkom a informáciám potrebným na vykonávanie takýchto operácií, aby bola pre všetkých, ktorí ju potrebujú, k dispozícii vhodná odborná príprava a aby bol k dispozícii prístup k odborným poznatkom na pomoc poľnohospodárom, ktorí sa zaviazali zmeniť svoje systémy výroby.

Oprávnené náklady

232. Pomoc sa musí poskytovať ročne a môže podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe kompenzovať všetky alebo čiastočné dodatočné náklady a straty príjmu vzniknuté v dôsledku prijatých záväzkov. V riadne odôvodnených prípadoch môžu členské štáty poskytnúť podporu vo forme jednorazovej platby na jednotku vypočítanej na základe dodatočných vynaložených nákladov a straty príjmu.
233. V prípade potreby sa ňou môžu kryť aj transakčné náklady do výšky 20 % prémie vyplatené za záväzky v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat. Ak však chce niektorý členský štát nahradiť transakčné náklady spôsobené prijatím záväzkov v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, musí poskytnúť presvedčivý dôkaz o takýchto nákladoch, napríklad predložením porovnania

nákladov s podnikmi, ktoré takéto záväzky v oblasti dobrých životných podmienok zvierat neprijali. Komisia preto neschválila štátnu pomoc na transakčné náklady na pokračovanie záväzkov v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat, ktoré boli prijaté už v minulosti, ak členský štát nepreukáže, že takéto náklady aj naďalej vznikajú alebo že vznikajú nové transakčné náklady.

234. Ak sa transakčné náklady vypočítavajú na základe priemerných nákladov a/alebo priemerných poľnohospodárskych podnikov, členské štáty by mali preukázať, že najmä v prípade veľkých podnikov nedochádza k nadmernej kompenzácii. Na účely výpočtu kompenzácie členské štáty musia zohľadniť, či príslušné transakčné náklady vznikli na podnik alebo na hektár.

Intenzita pomoci

235. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
236. Pomoc sa musí vyplácať na jednotku. V riadne odôvodnených prípadoch môžu členské štáty poskytnúť podporu vo forme paušálnej alebo jednorazovej platby na jednotku.

1.1.6. Pomoc týkajúca sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek

237. Komisia bude pomoc týkajúcu sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
238. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
239. Pomoc, ktorá je určená iným príjemcom ako podnikom pôsobiacim v odvetví poľnohospodárstva, možno poskytnúť v súlade s kapitolou 3 tejto časti.

Oprávnené náklady

240. Pomoc sa vzťahuje na kompenzáciu dodatočných nákladov a straty príjmu, ktoré vznikli príjemcom v dôsledku znevýhodnení v dotknutých oblastiach v súvislosti s vykonávaním smernice 92/43/EHS, smernice 2009/147/ES a smernice 2000/60/ES.
241. Ak je to potrebné, pomoc môže kryť aj transakčné náklady do výšky 20 % nákladov uvedených v bode 240.
242. Ak sa transakčné náklady vypočítavajú na základe priemerných nákladov a/alebo priemerných poľnohospodárskych podnikov, členské štáty by mali preukázať, že najmä v prípade veľkých podnikov nedochádza k nadmernej kompenzácii. Na účely výpočtu kompenzácie členské štáty musia zohľadniť, či príslušné transakčné náklady vznikli na podnik alebo na hektár.
243. Pomoc viazanú na smernicu 92/43/EHS a smernicu 2009/147/ES možno poskytnúť len v súvislosti so znevýhodneniami vyplývajúcimi z požiadaviek, ktoré presahujú rámec príslušných noriem dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu stanovených podľa hlavy III kapitoly I oddielu 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ako aj

- podmienok stanovených na udržiavanie poľnohospodárskej plochy v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/2115.
244. Pomoc viazanú na smernicu 2000/60/ES možno poskytnúť len v súvislosti so znevýhodneniami vyplývajúcimi z požiadaviek, ktoré presahujú jednu alebo viaceré z týchto požiadaviek a podmienok:
- a) príslušné povinné požiadavky týkajúce sa hospodárenia, s výnimkou SMR 1 uvedených v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2021/2115, a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy stanovené podľa hlavy III kapitoly I oddielu 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115,
 - b) podmienky stanovené na udržiavanie poľnohospodárskej plochy stanovené členským štátom v strategickom pláne SPP v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/2115.
245. Požiadavky uvedené v bodoch 243 a 244 sa musia uviesť a opísať v notifikácii Komisii.
246. Na získanie pomoci sú oprávnené tieto oblasti:
- a) poľnohospodárske oblasti sústavy Natura 2000 určené podľa smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES;
 - b) ostatné vymedzené chránené krajinné oblasti s environmentálnymi obmedzeniami uplatniteľnými na poľnohospodárstvo, ktoré prispievajú k vykonávaniu článku 10 smernice 92/43/EHS; Tieto oblasti nesmú presiahnuť 5 % vymedzených oblastí sústavy Natura 2000, na ktoré sa vzťahuje rozsah územnej pôsobnosti príslušného strategického plánu SPP;
 - c) poľnohospodárske oblasti zahrnuté do plánov vodohospodárskeho manažmentu povodia podľa smernice 2000/60/ES.

Intenzita pomoci

247. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
248. Pomoc sa musí vyplácať ročne na hektár.

1.1.7. Pomoc pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami

249. Komisia bude pomoc v horských oblastiach a iných oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
250. Tento oddiel sa uplatňuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
251. Pomoc môže byť poskytnutá aktívnym poľnohospodárom, ktorí sa zaviazu uskutočňovať svoju poľnohospodársku činnosť v oblastiach vymedzených podľa článku 32 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013. Členské štáty môžu vykonať spresnenie podľa podmienok stanovených v článku 32 ods. 3 tretieho pododseku nariadenia (EÚ) č. 1305/2013.

Oprávnené náklady

252. Pomoc sa vzťahuje na kompenzáciu všetkých alebo čiastočných dodatočných nákladov a strát príjmu, ktoré vznikli v súvislosti s prírodnými alebo inými

osobitnými obmedzeniami poľnohospodárskej výroby v dotknutej oblasti. Členské štáty musia predmetné obmedzenia preukázať a poskytnúť dôkaz o tom, že výška kompenzácie, ktorá sa má vyplatiť, nepresahuje straty príjmu a dodatočné náklady vyplývajúce z týchto obmedzení.

253. Dodatočné náklady a straty príjmu v súvislosti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami jednotlivých oblastí sa musia vypočítať v porovnaní s oblasťami, ktoré nie sú ovplyvnené prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami.

Intenzita pomoci

254. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov. Pomoc sa musí poskytovať ročne na hektár poľnohospodárskej plochy.

1.1.8. Pomoc týkajúca sa ekologického poľnohospodárstva

255. Komisia bude pomoc týkajúcu sa ekologického poľnohospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
256. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
257. Pomoc sa môže poskytnúť podnikom alebo skupinám podnikov, ktoré dobrovoľne prijímú záväzok prejsť na postupy a metódy ekologického poľnohospodárstva alebo ich naďalej zachovávať tak, ako sa vymedzuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848⁵⁶.
258. Pomoc sa poskytuje len na záväzky presahujúce rámec týchto noriem a požiadaviek, ktoré musia byť uvedené a opísané v notifikácii štátnej pomoci Komisii:
- a) príslušné povinné požiadavky týkajúce sa hospodárenia a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu stanovené v hlave III kapitole I oddiele 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - b) príslušné minimálne požiadavky vzťahujúce sa na používanie hnojív a prostriedkov na ochranu rastlín, dobré životné podmienky zvierat, ako aj iné príslušné povinné požiadavky stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a právnych predpisoch Únie;
 - c) podmienky stanovené na udržiavanie poľnohospodárskej plochy v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/2115.
259. V prípade záväzkov uvedených v bode 258 písm. b), pre ktoré sa vo vnútroštátnych právnych predpisoch ukladajú nové požiadavky nad rámec zodpovedajúcich minimálnych požiadaviek stanovených v právnych predpisoch Únie, sa pomoc môže poskytnúť na záväzky, ktorými sa prispieva k dodržiavaniu týchto požiadaviek, na maximálne obdobie 24 mesiacov od dátumu, od ktorého sa stali pre podnik povinnými.
260. Záväzky sa musia zrealizovať počas počiatočného obdobia trvajúceho päť až sedem rokov. Na dosiahnutie alebo udržanie určitých požadovaných environmentálnych

⁵⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 (Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 1).

prínosov však môžu členské štáty určiť dlhšie obdobie, a to aj tak, že po uplynutí počiatočného obdobia umožnia jeho každoročné predlžovanie. V prípade poskytnutia pomoci týkajúcej sa prechodu na ekologické poľnohospodárstvo môžu členské štáty určiť kratšie obdobie v trvaní aspoň jedného roka. V prípade nových záväzkov týkajúcich sa udržiavania ekologického poľnohospodárstva, ktoré priamo nadväzujú na záväzky splnené v počiatočnom období, môžu členské štáty určiť kratšie obdobie v trvaní aspoň jedného roka.

261. Členské štáty musia zabezpečiť, aby mali podniky vykonávajúce operácie v rámci tohto opatrenia prístup k príslušným poznatkom a informáciám potrebným na vykonávanie takýchto operácií, aby bola pre všetkých, ktorí ju potrebujú, k dispozícii vhodná odborná príprava a aby bol k dispozícii prístup k odborným poznatkom na pomoc poľnohospodárom, ktorí sa zaviazali zmeniť svoje systémy výroby.

Oprávnené náklady

262. Pomoc sa vzťahuje na kompenzáciu príjemcov za všetky dodatočné náklady a straty príjmov, ku ktorým došlo v dôsledku prijatých záväzkov, alebo ich časť. Pomoc sa musí poskytovať ročne. V riadne odôvodnených prípadoch môžu členské štáty poskytnúť pomoc vo forme jednorazovej platby na jednotku.
263. V prípade potreby môže pomoc kryť aj transakčné náklady najviac do výšky 20 % prémie vyplatené za záväzok. Ak záväzky prijímajú skupiny podnikov, maximálna úroveň je 30 %. Pomoc sa poskytuje na ročnom základe.
264. Ak však chce niektorý členský štát kompenzovať transakčné náklady spôsobené prijatím záväzkov v oblasti ekologického poľnohospodárstva, musí poskytnúť presvedčivý dôkaz o takýchto nákladoch, napríklad predložením porovnania nákladov s podnikmi, ktoré takéto záväzky neprijali. Komisia preto neschválí štátnu pomoc na transakčné náklady na pokračovanie záväzkov v oblasti ekologického poľnohospodárstva, ktoré boli prijaté už v minulosti, ak členský štát nepreukáže, že takéto náklady aj naďalej vznikajú alebo že vznikajú nové transakčné náklady.
265. Ak sa transakčné náklady vypočítavajú na základe priemerných nákladov alebo priemerných poľnohospodárskych podnikov, prípadne oboch týchto ukazovateľov, členské štáty by mali preukázať, že najmä v prípade veľkých podnikov nedochádza k nadmernej kompenzácii. Na účely výpočtu kompenzácie by členské štáty mali zohľadniť, či príslušné transakčné náklady vznikli na poľnohospodársky podnik alebo na hektár.
266. Pomoc podľa tohto oddielu nemožno poskytnúť na záväzky, na ktoré sa vzťahujú agroenvironmentálno-klimatické opatrenia, alebo na náklady, na ktoré sa vzťahuje oddiel týkajúci sa pomoci na podporu zapojenia výrobcov poľnohospodárskych výrobkov do systémov kvality.
267. Pomoc na investície do prvovýroby a spracovania a marketingu ekologických výrobkov podlieha ustanoveniam oddielov 1.1.1.1 a 1.1.1.2 tejto časti týkajúcich sa investičnej pomoci.

Intenzita pomoci

268. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
269. Pomoc sa musí vyplácať na hektár. V riadne odôvodnených prípadoch sa pomoc môže poskytnúť vo forme paušálnej alebo jednorazovej platby na jednotku.

1.1.9. Pomoc na zapojenie výrobcov poľnohospodárskych výrobkov do systémov kvality

270. Komisia bude pomoc v prospech zapojenia výrobcov a skupín výrobcov poľnohospodárskych výrobkov do systémov kvality považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
271. Tento oddiel sa vzťahuje na výrobcov poľnohospodárskych výrobkov.

Oprávnené náklady

272. Pomoc sa vzťahuje na tieto oprávnené náklady v súvislosti so systémami kvality uvedenými v bode 274:
- a) náklady na nové zapojenie do systémov kvality, najmä náklady, ktoré vznikli v súvislosti so vstupom do podporovaného systému kvality a ročným príspevkom na zapojenie do tohto systému kvality, prípadne vrátane výdavkov na kontroly požadované na overenie súladu so špecifikáciami systému kvality;
 - b) náklady na povinné kontrolné opatrenia v súvislosti so systémami kvality uskutočňované podľa právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov príslušným orgánom členského štátu alebo v jeho mene;
 - c) náklady na činnosti prieskumu trhu, koncepciu a návrh výrobku a na prípravu žiadostí o uznanie systémov kvality.
273. Pomoc uvedená v bode 272 písm. a) a b) sa nesmie poskytnúť na náklady na kontroly uskutočňované samotnými príjemcami alebo ak sa v právnych predpisoch Únie stanovuje, že náklady na kontrolu majú znášať výrobcovia poľnohospodárskych výrobkov a ich skupiny, bez uvedenia skutočnej výšky poplatkov.
274. Systémy kvality uvedené v bode 272 písm. a) musia byť:
- a) systémy kvality Únie;
 - b) systémy kvality pre poľnohospodárske výrobky vrátane systémov certifikácie poľnohospodárskych podnikov, ktoré členské štáty uznali ako systémy kvality spĺňajúce tieto kritériá:
 - i) špecifickosť konečného výrobku vyrobeného v rámci týchto systémov kvality musí byť odvodená od jasných povinností na zaručenie ktoréhokoľvek z týchto prvkov:
 - 1. špecifické charakteristické vlastnosti výrobku,
 - 2. špecifické poľnohospodárske alebo výrobné postupy,
 - 3. kvalita konečného výrobku, ktorá značne presahuje normy komerčných komodít, pokiaľ ide o verejné zdravie, zdravie zvierat alebo rastlín, dobré životné podmienky zvierat alebo ochranu životného prostredia;
 - ii) systém kvality musí byť otvorený pre všetkých výrobcov;
 - iii) systém kvality musí zahŕňať záväzné špecifikácie konečného výrobku a dodržiavanie týchto špecifikácií musia overovať verejné orgány alebo nezávislý kontrolný orgán;
 - iv) systém kvality musí byť transparentný a musí zaručovať úplnú výsledovateľnosť poľnohospodárskych výrobkov;
 - c) dobrovoľné systémy certifikácie poľnohospodárskych výrobkov, ktoré členské štáty uznali za systémy spĺňajúce usmernenia Únie s osvedčenými postupmi

uvedené v oznámení Komisie zo 16. decembra 2010 s názvom Usmernenia EÚ s osvedčenými postupmi v oblasti dobrovoľných systémov certifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín⁵⁷.

- 275. Pomoc musí byť dostupná všetkým oprávneným podnikom v dotknutej oblasti na základe objektívne vymedzených podmienok.
- 276. Pomoc uvedená v bode 272 písm. b) a c) sa musí poskytovať vo forme dotovaných služieb a musí sa vyplácať subjektu zodpovednému za kontrolné opatrenia, poskytovateľovi výskumu alebo poradenstva.

Intenzita pomoci

- 277. Pomoc uvedená v bode 272 písm. a) sa musí poskytovať na maximálne obdobie siedmich rokov, musí sa vyplácať ročne a nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
- 278. Pomoc uvedená v bode 272 písm. b) a c) môže dosiahnuť 100 % skutočne vynaložených nákladov.

1.1.10. Pomoc na poskytovanie technickej podpory v odvetví poľnohospodárstva

- 279. Tento oddiel sa vzťahuje na pomoc na poskytovanie technickej podpory v odvetví poľnohospodárstva s výnimkou pomoci na služby týkajúce sa zastupovania pracovníkov v rámci poľnohospodárskeho podniku, ktorú možno poskytnúť iba podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- 280. Technickú podporu môžu poskytovať skupiny výrobcov alebo iné organizácie bez ohľadu na ich veľkosť.
- 281. Pomoc musí byť dostupná všetkým, ktorí sú na ňu oprávnení v dotknutej oblasti, na základe objektívne vymedzených podmienok. Ak poskytovanie technickej podpory zabezpečujú skupiny alebo organizácie výrobcov, členstvo v takýchto skupinách alebo organizáciách nesmie predstavovať podmienku pre prístup k danej službe. Každý príspevok nečlenov na administratívne náklady príslušnej skupiny alebo organizácie sa musí obmedziť na náklady na poskytovanie služby.

1.1.10.1. Pomoc na výmenu poznatkov a informačné akcie

- 282. Komisia bude pomoc na výmenu poznatkov a informačné akcie považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so všeobecnými podmienkami pomoci na účely technickej podpory stanovenými v bodoch 279, 280 a 281 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
- 283. Členské štáty musia zabezpečiť súlad činností podporených podľa tohto oddielu s opisom poľnohospodárskeho vedomostného a inovačného systému (AKIS) uvedeným v strategických plánoch SPP.
- 284. Pomoc sa vzťahuje na odbornú prípravu, na akcie týkajúce sa získavania zručností vrátane kurzov odborného vzdelávania, seminárov, konferencií a prípravy pod dohľadom školiťľa, na demonštračné činnosti, informačné akcie a podporu inovácií,

⁵⁷ Ú. v. EÚ C 341, 16.12.2010, s. 5.

ktoré prispievajú k dosiahnutiu jedného alebo viacerých špecifických cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

285. Pomoc sa môže vzťahovať aj na krátkodobé výmeny v rámci riadenia poľnohospodárskych podnikov a na návštevy poľnohospodárskych podnikov.

Oprávnené náklady

286. Oprávnené náklady kryté z prostriedkov pomoci:
- a) náklady na organizovanie odbornej prípravy, akcií v oblasti získavania zručností vrátane vzdelávacích kurzov, workshopov, konferencií a koučingu, demonštračných činností alebo informačných akcií;
 - b) náklady na cestu, ubytovanie a diéty účastníkov;
 - c) náklady na zabezpečenie služieb týkajúcich sa zastupovania počas neprítomnosti účastníkov;
 - d) v prípade demonštračných projektov sú oprávnené aj tieto investičné náklady:
 - i) náklady na výstavbu, nadobudnutie (vrátane lízingu) alebo rekonštrukciu nehnuteľného majetku, pričom pozemok je oprávnený, iba ak jeho hodnota neprekračuje 10 % celkových oprávnených nákladov danej operácie; vo výnimočných a náležité odôvodnených prípadoch možno povoliť vyšší percentuálny podiel na operácie súvisiace s ochranou životného prostredia a ochranou pôdy bohatej na uhlík;
 - ii) náklady na nákup alebo lízing strojov a vybavenia do výšky trhovej hodnoty majetku;
 - iii) všeobecné náklady spojené s výdavkami podľa bodov i) a ii), ako sú odmeny pre architektov, technikov a poplatky za konzultácie, poplatky súvisiace s poradenstvom v oblasti environmentálnej a hospodárskej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti; Štúdie uskutočniteľnosti predstavujú oprávnené výdavky aj v prípade, že z ich výsledkov nevyplynú žiadne výdavky podľa bodov i) a ii);
 - iv) náklady na poplatky za nadobudnutie, vývoj alebo používanie počítačového softvéru, cloudu a podobných riešení a získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek;
 - v) v riadne odôvodnených prípadoch môže byť pomoc týkajúca sa demonštračných projektov malého rozsahu poskytnutá na dodatočné náklady a stratu príjmu v súvislosti s demonštračným projektom.
287. Náklady uvedené v bode 286 písm. d) bodoch i) až iv) sú oprávnené v rozsahu, v ktorom sa používajú na demonštračný projekt a počas trvania demonštračného projektu. Za oprávnené sa považujú iba náklady na odpisy zodpovedajúce dĺžke demonštračného projektu vypočítané na základe všeobecne uznávaných účtovných zásad.
288. Subjekty poskytujúce služby výmeny poznatkov a informačné služby musia mať na vykonávanie týchto úloh primerané kapacity v podobe kvalifikovanosti a pravidelnej odbornej prípravy zamestnancov.
289. Pomoc uvedená v bode 286 písm. a) a c) a písm. d) bodoch i) až iv) sa musí poskytnúť vo forme dotovaných služieb. Pomoc na náklady na zabezpečenie služieb týkajúcich sa zastupovania uvedená v bode 286 písm. c) sa môže prípadne vyplatiť priamo poskytovateľovi služieb týkajúcich sa zastupovania. Pomoc uvedená v bode 286 písm. d) bode v) sa musí vyplatiť priamo príjemcom. Pomoc na

demonštračné projekty malého rozsahu uvedené v bode 286 písm. d) bodoch i) až iv) sa môže vyplácať priamo príjemcom.

Intenzita pomoci

290. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
291. V prípade oprávnených nákladov uvedených v bode 286 písm. d) sa maximálna výška pomoci musí obmedziť na 100 000 EUR počas troch rozpočtových rokov.

1.1.10.2. Pomoc na poradenské služby

292. Komisia bude pomoc na poskytovanie poradenských služieb považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so všeobecnými podmienkami pomoci na účely technickej podpory stanovenými v bodoch 279, 280 a 281 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
293. Členské štáty musia zabezpečiť súlad činností podporených podľa tohto oddielu s opisom systému AKIS uvedeným v strategických plánoch SPP.
294. Poradenstvo sa musí týkať najmenej jedného špecifického cieľa stanoveného v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a musí sa vzťahovať minimálne na jeden z týchto prvkov:
- a) povinnosti vyplývajúce z povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu stanovené v hlave III kapitole I oddiele 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - b) poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie uvedené v článku 31 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a na zachovanie poľnohospodárskej plochy podľa článku 4 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - c) požiadavky stanovené členskými štátmi na vykonávanie smernice 2000/60/ES, smernice 92/43/EHS, smernice 2009/147/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES⁵⁸, smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284⁵⁹, nariadenia (EÚ) 2016/2031, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429⁶⁰, článku 55 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009⁶¹ a smernice 2009/128/ES;

⁵⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2008, s. 1).

⁵⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁶⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1).

⁶¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

- d) poľnohospodárske postupy brániace vzniku antimikrobiálnej rezistencie, ako sa stanovujú v oznámení Komisie s názvom Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii⁶²;
 - e) predchádzanie rizikám a ich riadenie;
 - f) opatrenia zamerané na modernizáciu poľnohospodárskeho podniku, budovanie konkurencieschopnosti, odvetvovú integráciu, inovácie a trhovú orientáciu, ako aj na podporu podnikania;
 - g) digitálne technológie v poľnohospodárstve, ako sa uvádzajú v článku 114 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - h) udržateľné hospodárenie so živinami vrátane najneskôr od roku 2024 využívania nástroja udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku pre živiny, ako sa uvádza v článku 15 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - i) podmienky zamestnávania a povinnosti zamestnávateľov, ako aj na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a sociálnu podporu v poľnohospodárskej komunitách;
 - j) udržateľnú výrobu krmiva, hodnotenie krmiva z hľadiska obsahu živín a kŕmnych hodnôt, dokumentáciu, plánovanie a kontrolu kŕmenia hospodárskych zvierat na základe potrieb.
295. Pomoc sa musí poskytnúť vo forme dotovaných služieb.
296. Subjekty vybrané na poskytovanie poradenských služieb musia mať primerané zdroje vo forme kvalifikovaných zamestnancov, ktorí majú pravidelnú odbornú prípravu, a poradenskej praxe a spoľahlivosti v oblastiach, v ktorých poskytujú poradenstvo.
297. Členské štáty musia zabezpečiť nestrannosť poradenstva a neexistenciu konfliktov záujmov v prípade poskytovateľov poradenských služieb.
298. V riadne odôvodnených a náležitých prípadoch sa môže poradenstvo čiastočne poskytovať skupinovo s prihliadnutím na situáciu konkrétneho používateľa poradenských služieb.

Výška pomoci

299. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
300. Pomoc nesmie v žiadnom trojročnom období presiahnuť tieto sumy:
- a) 25 000 EUR na jeden podnik pôsobiaci v poľnohospodárskej prvovýrobe;
 - b) 200 000 EUR na jeden podnik pôsobiaci v oblasti spracovania a marketingu poľnohospodárskych výrobkov.

1.1.10.3. Pomoc na služby týkajúce sa zastupovania pracovníkov v rámci poľnohospodárskeho podniku

301. Komisia bude pomoc na služby týkajúce sa zastupovania pracovníkov v rámci poľnohospodárskeho podniku považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitoly 3 týchto usmernení, so všeobecnými podmienkami pomoci na účely technickej podpory stanovenými v bodoch 279, 280 a 281 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

⁶² Oznámenie Komisie – Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR) [COM(2017) 339 final].

302. Pomoc sa musí poskytnúť vo forme dotovaných služieb.

Oprávnené náklady

303. Pomoc pokrýva skutočné náklady vynaložené na zastupovanie poľnohospodára, fyzickej osoby, ktorá je členom poľnohospodárskej domácnosti, alebo poľnohospodárskeho pracovníka počas ich neprítomnosti v práci z dôvodu choroby vrátane choroby ich detí alebo závažnej choroby druhu/družky, ktorá si vyžaduje neustálu starostlivosť, dovolenky, materskej a rodičovskej dovolenky, povinnej vojenskej služby, v prípade úmrtia alebo náklady uvedené v bode 286 písm. c).
304. Celkové trvanie zastupovania by malo byť obmedzené na tri mesiace za rok na jedného príjemcu, s výnimkou zastupovania z dôvodu materskej a rodičovskej dovolenky a zastupovania počas povinnej vojenskej služby. V prípade materskej a rodičovskej dovolenky by malo byť trvanie zastupovania v každom uvedenom prípade obmedzené na šesť mesiacov. Komisia však môže v riadne odôvodnených prípadoch povoliť predĺženie trojmesačného a šesťmesačného obdobia. V prípade povinnej vojenskej služby by malo byť trvanie zastupovania obmedzené na trvanie vojenskej služby.

Intenzita pomoci

305. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

1.1.11. Pomoc na spoluprácu v odvetví poľnohospodárstva

306. Komisia bude pomoc na spoluprácu v odvetví poľnohospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
307. Tento oddiel sa uplatňuje na celé odvetvie poľnohospodárstva, ako je vymedzené v bode 33 ods. 9.
308. Pomoc podľa tohto oddielu sa nesmie poskytnúť na spoluprácu, do ktorej sú zapojené iba výskumné orgány.
309. Pomoc sa môže poskytnúť len na podporu spolupráce, ktorou sa prispieva k dosahovaniu jedného alebo viacerých cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115.
310. Pomoc by sa mala poskytnúť s cieľom podporovať formy spolupráce, do ktorej sú zapojení aspoň dvaja aktéri bez ohľadu na to, či pôsobia v odvetví poľnohospodárstva, avšak pod podmienkou, že spolupráca bude prínosom najmä pre odvetvie poľnohospodárstva. Ide najmä o tieto formy spolupráce:
- a) spolupráca medzi rôznymi podnikmi v odvetví poľnohospodárstva, potravinového reťazca a ďalšími aktérmi pôsobiacimi v odvetví poľnohospodárstva, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane skupín výrobcov, družstiev a medziodvetvových organizácií;
 - b) vytváranie klastrov a sietí;
 - c) nástupníctvo v poľnohospodárskych podnikoch, najmä na účel generačnej výmeny na úrovni poľnohospodárskeho podniku (pomoc možno poskytnúť iba

poľnohospodárom, ktorí dosiahli alebo do konca operácie dosiahnu vek odchodu do dôchodku určený dotknutým členským štátom v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi).

311. Pomoc sa môže poskytnúť na spoluprácu, ktorá sa týka najmä týchto činností:
- a) pilotné projekty;
 - b) vývoj nových výrobkov, postupov, procesov a technológií v odvetví poľnohospodárstva a potravinárstva, len pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky;
 - c) spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi v odvetví poľnohospodárstva pri organizovaní spoločných pracovných postupov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov;
 - d) horizontálna a vertikálna spolupráca medzi subjektmi v rámci dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov;
 - e) propagačné činnosti v miestnom kontexte v súvislosti s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov;
 - f) kolektívna akcia realizovaná s cieľom zmiernovať zmenu klímy alebo sa na ňu adaptovať;
 - g) spoločné prístupy k environmentálnym projektom a súčasným environmentálnym postupom vrátane efektívneho vodného hospodárstva, využívania energie z obnoviteľných zdrojov⁶³ a ochrany poľnohospodárskych krajinných oblastí;
 - h) horizontálna a vertikálna spolupráca medzi subjektmi v rámci dodávateľského reťazca pri udržiavateľnom dodávaní biomasy určenej na využitie pri výrobe potravín, ak je výsledkom poľnohospodársky výrobok a výroba energie pre vlastnú spotrebu;
 - i) vykonávanie stratégií miestneho rozvoja okrem stratégií uvedených v článku 32 nariadenia (EÚ) 2021/1060, a to najmä skupinami verejno-súkromných partnerstiev s výnimkou tých, ktoré sú vymedzené v článku 31 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/1060;
 - j) iné formy spolupráce.
312. Pomoc možno poskytnúť iba na nové formy spolupráce. Na existujúce formy spolupráce ju možno poskytnúť vtedy, ak sa v ich rámci začína nová činnosť.
313. Pomoc pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov uvedená v bode 311 písm. d) a e) sa musí vzťahovať len na dodávateľské reťazce, ktorých súčasťou je najviac jeden sprostredkovateľ medzi poľnohospodárom a spotrebiteľom.
314. Spolupráca, ktorá sa má vykonať, musí byť v súlade s príslušnými pravidlami a požiadavkami uvedenými v príslušnom oddiele týchto usmernení.

Oprávnené náklady

315. Pomoc sa vzťahuje na tieto oprávnené náklady, pokiaľ sa týkajú poľnohospodárskych činností:

⁶³ Táto skutočnosť sa týka spolupráce súvisiacej s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov alebo s výrobou biopalív v poľnohospodárskych podnikoch za predpokladu dodržiavania podmienok stanovených v časti II oddiele 1.1.1.1.

- a) náklady na štúdie v rámci danej oblasti, štúdie uskutočniteľnosti a na vypracovanie podnikateľského plánu alebo stratégie miestneho rozvoja okrem tých, ktoré sa uvádzajú v článku 32 nariadenia (EÚ) 2021/1060;
 - b) prevádzkové náklady spolupráce, ako napr. mzda „koordinátora“;
 - c) náklady na operácie, ktoré sa majú vykonať;
 - d) náklady na propagačné činnosti.
316. Pomoc sa musí obmedziť na maximálne obdobie siedmich rokov. V riadne odôvodnených prípadoch možno pomoc poskytnúť na dlhšie obdobie, a to na činnosti uvedené v bode 311 písm. i) a kolektívne opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy s cieľom dosiahnuť špecifické ciele v oblasti životného prostredia a klímy stanovené v článku 6 ods. 1 písm. d), e) a f) nariadenia (EÚ) 2021/2115.

Intenzita pomoci

317. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
318. V prípade operácií uvedených v bode 314 písm. c), ktoré sa skladajú z investícií, sa musí pomoc obmedzovať na maximálnu intenzitu investičnej pomoci uvedenú v príslušnom oddiele týkajúcom sa investičnej pomoci.

1.2. Riadenie rizík a krízové riadenie

319. Štátna pomoc môže predstavovať vhodný prostriedok podpory z hľadiska niektorých druhov rizík v odvetví poľnohospodárstva, pretože rôznym rizikám a krízam sú vystavené všetky poľnohospodárske činnosti. Existujú však rozdiely medzi podnikmi pôsobiacimi v poľnohospodárskej prvovýrobe a podnikmi pôsobiacimi v oblasti spracovania a marketingu poľnohospodárskych výrobkov, ktoré majú zvyčajne lepšie možnosti čeliť daným rizikám. Niektoré kategórie pomoci uvedené v tomto oddiele budú preto dostupné len pre podniky pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe.
320. Pri poskytovaní štátnej pomoci na činnosti ovplyvnené rizikami a krízami bude Komisia prihliadať na potrebu zabrániť nadmernému narušeniu hospodárskej súťaže tak, že bude od výrobcov vyžadovať minimálny príspevok na straty alebo náklady na takéto opatrenia, prípadne niektoré iné primerané opatrenia, ktoré by sa mali prijať na zmiernenie rizika narušenia hospodárskej súťaže a ktoré by mali zabezpečiť, aby bola štátna pomoc úmerná vzniknutým stratám. Vo svojom posúdení Komisia zohľadní skutočnosť, že príjemca musí prijať primerané preventívne opatrenia na minimalizovanie celkovej výšky poskytnutej pomoci.

1.2.1. Pomoc na náhradu škôd v poľnohospodárskej výrobe alebo na prostriedkoch poľnohospodárskej výroby a pomoc určená na zabránenie škodám

1.2.1.1. Pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami

321. Komisia bude pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 písm. b) zmluvy, ak je v súlade s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

322. Tento oddiel sa uplatňuje na odvetvie poľnohospodárstva, ako je vymedzené v bode 33 ods. 9.
323. Keďže predstavujú výnimky zo všeobecného zákazu štátnej pomoci v rámci vnútorného trhu podľa článku 107 ods. 1 zmluvy, Komisia dôsledne zastáva názor, že pojmy „prírodná katastrofa“ a „mimoriadna udalosť“ uvedené v článku 107 ods. 2 písm. b) zmluvy sa musia vykladať reštriktívne. Tento názor potvrdil Súdny dvor Európskej únie⁶⁴.
324. Komisia až doteraz pripúšťala, že prírodnými katastrofami môžu byť zemetrasenia, lavíny, zosuvy pôdy a povodne. Okrem toho Komisia zohľadňuje iniciatívu týkajúcu sa modernizácie štátnej pomoci, vďaka ktorej je možné uplatniť skupinovú výnimku aj v prípade týchto kategórií udalostí, ktoré majú charakter prírodnej katastrofy: tornáda, hurikány, sopečné erupcie a nekontrolované požiare prírodného pôvodu. Medzi mimoriadne udalosti, ktoré Komisia v minulosti akceptovala, patria vojny, vnútorné nepokoje alebo štrajky a až na niekoľko výhrad a v závislosti od ich rozsahu aj vážne jadrové alebo priemyselné nehody a požiare, v dôsledku ktorých došlo k rozsiahlym stratám⁶⁵. Komisia bude pokračovať v individuálnom vyhodnocovaní plánov na poskytnutie štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 2 písm. b) zmluvy s prihliadnutím na predchádzajúce postupy v tejto oblasti.
325. Pomoc poskytnutá podľa tohto oddielu sa riadi týmito kumulatívnymi podmienkami:
- a) príslušný orgán členského štátu formálne uznal, že udalosť má povahu prírodnej katastrofy alebo mimoriadnej udalosti;
 - b) existuje priama príčinná súvislosť medzi prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou a škodou, ktorú podnik utrpel.
326. Členské štáty môžu prípadne vopred stanoviť kritériá, na základe ktorých sa formálne uznanie uvedené v bode 325 písm. a) bude považovať za udelené.
327. Pomoc sa musí vyplatiť priamo dotknutému podniku alebo skupine či organizácii výrobcov, ktorej je tento podnik členom. Ak sa pomoc vypláca skupine a organizácii výrobcov, jej výška nesmie presiahnuť výšku pomoci, na ktorú je daný podnik oprávnený.
328. Schéma pomoci musí byť zavedená do troch rokov odo dňa, keď k udalosti došlo, pričom pomoc sa musí vyplatiť do štyroch rokov od tohto dátumu. Komisia v prípade konkrétnej prírodnej katastrofy alebo mimoriadnej udalosti schváli osobitne notifikovanú pomoc, ktorá predstavuje výnimku z tohto pravidla, v riadne odôvodnených prípadoch, napríklad vzhľadom na povahu a/alebo rozsah udalosti alebo oneskorenú, resp. pokračujúcu povahu škody.
329. S cieľom uľahčiť rýchle krízové riadenie Komisia schváli rámcové schémy pomoci *ex ante* určené na kompenzáciu škôd spôsobených zemetraseniami, lavínami, zosuvmi pôdy a povodňami, ako aj tornádami, hurikánmi, sopečnými erupciami a nekontrolovanými požiarmi prírodného pôvodu za predpokladu jasne stanovených

⁶⁴ Pozri rozsudok z 11. novembra 2004, Španielsko/Komisia, C-73/03, EU:C:2004:711, bod 37 a rozsudok z 23. februára 2006, Atzeni a i., spojené veci C-346/03 a C-529/03, EU:C:2006:130, bod 79.

⁶⁵ Komisia však nepripustila, aby sa za mimoriadnu udalosť považoval požiar v jednom spracovateľskom závode, ktorý bol krytý bežným komerčným poistením. Komisia spravidla nepripúšťa, aby sa ohnisko choroby zvierat alebo výskyt škodcu rastlín považovali za prírodné katastrofy alebo mimoriadne udalosti. V jednom prípade však Komisia uznala ako mimoriadnu udalosť veľmi rozsiahle ohnisko úplne novej choroby zvierat.

podmienok, za ktorých možno poskytnúť pomoc v takýchto prípadoch⁶⁶. V prípade schém *ex ante* musia členské štáty dodržiavať povinnosť podávať správy stanovenú v bode 651.

330. Pomoc poskytnutá na náhradu škôd spôsobených inými druhmi prírodných katastrof, ktoré nie sú uvedené v bode 324, ako aj škôd spôsobených mimoriadnymi udalosťami, sa musí Komisii notifikovať individuálne.

Oprávnené náklady

331. Oprávnenými nákladmi sú náklady na škodu, ktorá vznikla priamo v dôsledku prírodnej katastrofy alebo mimoriadnej udalosti, na základe posúdenia verejného orgánu, nezávislého znalca uznaného orgánom poskytujúcim pomoc alebo poisťovne.
332. V prípade škôd môže ísť o:
- a) materiálne škody na majetku, napríklad na budovách, zariadeniach, strojoch, skladoch a výrobných prostriedkoch;
 - b) stratu príjmu v dôsledku úplného alebo čiastočného zničenia poľnohospodárskej výroby a poľnohospodárskych výrobných prostriedkov.
333. Škoda sa musí vypočítavať na úrovni jednotlivého príjemcu.
334. Výpočet materiálnej škody musí vychádzať z nákladov na opravy alebo z ekonomickej hodnoty poškodeného majetku pred prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou. Nesmie presiahnuť náklady na opravu alebo pokles reálnej trhovej hodnoty spôsobený prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou, teda rozdiel medzi hodnotou majetku bezprostredne pred prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou a bezprostredne po nej.
335. Strata príjmu sa musí vypočítavať tak, že sa odpočíta:
- a) súčin množstva poľnohospodárskych výrobkov vyrobených v roku, v ktorom došlo k prírodnej katastrofe alebo mimoriadnej udalosti, alebo v každom nasledujúcom roku zasiahnutom úplným alebo čiastočným zničením výrobných prostriedkov, a priemernej predajnej ceny dosiahnutej počas príslušného roka;
od
 - b) súčinu priemerného ročného množstva poľnohospodárskych výrobkov vyrobených za trojročné obdobie predchádzajúce prírodnej katastrofe alebo mimoriadnej udalosti, alebo trojročného priemeru na základe päťročného obdobia predchádzajúceho prírodnej katastrofe alebo mimoriadnej udalosti po vylúčení najvyššej a najnižšej hodnoty, a dosiahnutej priemernej predajnej ceny.
336. Táto suma sa môže zvýšiť o ostatné náklady, ktoré vznikli príjemcovi v dôsledku prírodnej katastrofy alebo mimoriadnej udalosti, a musí byť znížená o všetky náklady, ktoré pre prírodnú katastrofu alebo mimoriadnu udalosť nevznikli a ktoré by príjemcovi inak vznikli.
337. Na výpočet ročnej poľnohospodárskej výroby príjemcu sa môžu použiť indexy, pokiaľ použitá metóda výpočtu umožňuje stanovenie reálnej straty jednotlivého príjemcu v danom roku.

⁶⁶ Rozhodnutia Komisie o štátnej pomoci v prípadoch N 274b/2010, N 274a/2010, SA.33605, SA.33628, SA.36787.

338. Komisia môže akceptovať iné spôsoby výpočtu škody za predpokladu, že sú reprezentatívne, nie sú založené na nezvyčajne vysokých výnosoch a nemajú za následok nadmernú kompenzáciu príjemcu. Meranie rozsahu škody možno prispôbiť konkrétnym špecifikám každého druhu výrobku s použitím jednej z týchto možností:
- a) biologické indexy (množstvo strát na biomase) alebo ekvivalentné indexy strát na výnosoch, ktoré sa určia na úrovni poľnohospodárskeho podniku, miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni;
 - b) indexy počasia (vrátane množstva zrážok, teploty), ktoré sa určia na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Intenzita pomoci

339. Pomoc a všetky ďalšie platby prijaté na náhradu škody vrátane platieb podľa poisťných zmlúv nesmú presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

1.2.1.2. Pomoc na kompenzáciu škody spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe

340. Komisia bude pomoc na kompenzáciu škody spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto ustanovení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
341. Tento oddiel sa uplatňuje na pomoc poskytnutú na náhradu škody spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, ako sa vymedzuje v bode 33 ods. 3. Uplatňuje sa len na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
342. Pomoc poskytnutá podľa tohto oddielu sa riadi týmito kumulatívnymi podmienkami:
- a) príslušný orgán dotknutého členského štátu formálne uznal, že udalosť má povahu nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe;
 - b) existuje priama príčinná súvislosť medzi nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, a škodou, ktorú podnik utrpel.
343. Členské štáty môžu prípadne vopred stanoviť kritériá, na základe ktorých sa formálne uznanie uvedené v bode 342 písm. a) bude považovať za udelené.
344. V prípade schém *ex ante* musia členské štáty dodržiavať povinnosť podávať správy stanovenú v bode 651.
345. Pomoc sa musí vyplatiť priamo dotknutému podniku alebo skupine či organizácii výrobcov, ktorej je tento podnik členom. Ak sa pomoc vypláca skupine alebo organizácii výrobcov, jej výška nesmie presiahnuť výšku pomoci, na ktorú je daný podnik oprávnený.
346. Schémy pomoci musia byť zavedené do troch rokov odo dňa výskytu nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe. Pomoc sa musí vyplatiť do štyroch rokov od daného dátumu.

Oprávnené náklady

347. Oprávnené náklady zodpovedajú škode, ktorá vznikla priamo v dôsledku nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, na základe posúdenia verejného orgánu, nezávislého znalca uznaného orgánom poskytujúcim pomoc alebo poisťovne.
348. V prípade škôd ide o:
- a) materiálne škody na majetku, napríklad na poľnohospodárskych budovách, zariadeniach, strojoch, skladoch a výrobných prostriedkoch;
 - b) stratu príjmu v dôsledku úplného alebo čiastočného zničenia poľnohospodárskej výroby a výrobných prostriedkov.
349. Výpočet škody spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, sa musí vykonať na úrovni jednotlivého príjemcu.
350. Materiálne škody na majetku spôsobené nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, sa musia vypočítavať na základe nákladov na opravy alebo ekonomickej hodnoty poškodeného majetku pred nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe. Nesmú presiahnuť náklady na opravy alebo pokles reálnej trhovej hodnoty spôsobenej nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, teda rozdiel medzi hodnotou majetku bezprostredne pred nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, a bezprostredne po nej.
351. Ak sa strata príjmu príjemcu uvedená v bode 348 písm. b) počíta na úrovni plodiny alebo hospodárskych zvierat, do úvahy by sa mali brať len materiálne škody týkajúce sa danej plodiny alebo hospodárskych zvierat.
352. Strata príjmu sa musí vypočítavať buď na úrovni ročnej produkcie poľnohospodárskeho podniku, alebo na úrovni plodín alebo hospodárskych zvierat, a to tak, že sa odpočíta:
- a) súčin množstva poľnohospodárskych výrobkov vyrobených v roku, keď sa vyskytla nepriaznivá poveternostná udalosť, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, alebo v každom nasledujúcom roku zasiahnutom úplným alebo čiastočným zničením výrobných prostriedkov, a priemernej predajnej ceny dosiahnutej počas príslušného roka;
od
 - b) súčinu priemerného ročného množstva poľnohospodárskych výrobkov vyrobených za trojročné obdobie predchádzajúce nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, alebo trojročného priemeru na základe päťročného obdobia predchádzajúceho prírodnej katastrofe alebo mimoriadnej udalosti, po vylúčení najvyššej a najnižšej hodnoty, a dosiahnutej priemernej predajnej ceny.
353. Táto suma sa môže zvýšiť o ďalšie náklady, ktoré vznikli príjemcovi v dôsledku nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe. Táto suma sa musí znížiť o všetky náklady, ktoré pre nepriaznivú poveternostnú udalosť, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, nevznikli a ktoré by príjemcovi inak vznikli.

354. Na výpočet ročnej poľnohospodárskej výroby príjemcu sa môžu použiť indexy, pokiaľ použitá metóda výpočtu umožňuje stanovenie reálnej straty jednotlivého príjemcu v danom roku.
355. Ak bol MSP založený pred menej ako tromi rokmi odo dňa výskytu nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, odkaz na priemerné ročné množstvo počas trojročného alebo päťročného obdobia v bode 352 písm. b) sa musí chápať ako odkaz na dosiahnutý obrat alebo množstvo vyprodukované a predané priemerným podnikom rovnakej veľkosti ako je žiadateľ, a to mikropodnikom, malým podnikom alebo stredným podnikom, v národnom alebo regionálnom odvetví zasiahnutom nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe.
356. Komisia môže akceptovať iné spôsoby výpočtu škody za predpokladu, že je presvedčená o tom, že sú reprezentatívne, nie sú založené na nezvyčajne vysokých výnosoch a nemajú za následok nadmernú kompenzáciu príjemcu. Meranie rozsahu škody možno prispôbiť konkrétnym špecifikám každého druhu výrobku s použitím jednej z týchto možností:
- a) biologické indexy (množstvo strát na biomase) alebo ekvivalentné indexy strát na výnosoch, ktoré sa určia na úrovni poľnohospodárskeho podniku, miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni;
 - b) indexy počasia (vrátane množstva zrážok, teploty), ktoré sa určia na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Intenzita pomoci

357. Pomoc a všetky ďalšie platby prijaté na náhradu škody vrátane platieb na základe iných vnútroštátnych opatrení, opatrení Únie alebo poistných zmlúv, ktoré sa týkajú škody, v súvislosti s ktorou bola prijatá pomoc, nesmú presiahnuť 80 % oprávnených nákladov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť až na 90 % v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami.
358. Výška pomoci poskytnutej na základe tohto oddielu sa musí znížiť najmenej o 50 %, ak sa poskytuje príjemcom, ktorí neuzavreli poistenie alebo neuhradili finančné príspevky do vzájomných fondov akreditovaných v členskom štáte, pokrývajúce najmenej 50 % ich priemernej ročnej produkcie alebo príjmu súvisiaceho s produkciou a týkajúce sa štatisticky najvýznamnejších klimatických rizík v dotknutom členskom štáte alebo regióne, na ktoré sa poskytuje poistné krytie. Toto zníženie sa nebude uplatňovať len vtedy, ak členský štát dokáže presvedčivo preukázať, že napriek maximálnemu úsiliu nebolo v čase výskytu škody k dispozícii finančne dostupné poistenie pokrývajúce štatisticky najvýznamnejšie klimatické riziká v dotknutom členskom štáte alebo regióne.

1.2.1.3. Pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat, škodcov rastlín a pri zamorení inváznymi nepôvodnými druhmi a pomoc na náhradu škôd spôsobených chorobami zvierat, škodcami rastlín a inváznymi nepôvodnými druhmi

359. Komisia bude pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat, škodcov rastlín a pri zamorení inváznymi nepôvodnými druhmi a pomoc na náhradu škody spôsobenej týmito chorobami zvierat, škodcami rastlín a inváznymi nepôvodnými druhmi považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107

- ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto ustanovení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
360. Tento oddiel sa vzťahuje na pomoc poskytnutú podnikom pôsobiacim v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
361. Pomoc sa môže vyplácať len ak sú splnené všetky tieto podmienky:
- a) v súvislosti s chorobami zvierat, so škodcami rastlín a zamorením inváznymi nepôvodnými druhmi, v prípade ktorých existujú predpisy Únie alebo vnútroštátne predpisy, a to bez ohľadu na to, či sa stanovujú v zákonoch, iných právnych predpisoch alebo vo forme správnych opatrení;
 - b) tieto predpisy Únie alebo vnútroštátne predpisy sa týkajú jednej z týchto možností:
 - i) verejného programu na úrovni Únie, na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni zameraného na prevenciu, kontrolu alebo eradikáciu príslušných chorôb zvierat alebo škodcov rastlín;
 - ii) núdzových opatrení, ktoré uložil príslušný orgán členského štátu;
 - iii) opatrení zameraných na eradikáciu alebo obmedzenie výskytu škodcov rastlín vykonaných v súlade s článkom 17, článkom 18, článkom 28 ods. 1 a 2, článkom 29 ods. 1 a 2, článkom 30 ods. 1 a článkom 33 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031;
 - iv) opatrení zameraných na eradikáciu alebo obmedzenie výskytu inváznych nepôvodných druhov vykonaných v súlade s nariadením (EÚ) č. 1143/2014.
362. Programy a opatrenia uvedené v bode 361 písm. b) musia obsahovať opis príslušných opatrení na prevenciu, kontrolu a eradikáciu.
363. Pomoc sa nesmie vzťahovať na opatrenia, v súvislosti s ktorými sa v právnych predpisoch Únie stanovuje, že náklady na takéto opatrenia znáša príjemca, pokiaľ náklady na tieto opatrenia pomoci nie sú úplne vykompenzované povinnými poplatkami príjemcov.
364. Pomoc sa musí vyplatiť priamo dotknutému podniku alebo skupine či organizácii výrobcov, ktorej je tento podnik členom. Ak sa pomoc vypláca skupine alebo organizácii výrobcov, jej výška nesmie presiahnuť výšku pomoci, na ktorú je daný podnik oprávnený.
365. Individuálna pomoc sa nemôže poskytnúť vtedy, ak sa preukáže, že chorobu alebo zamorenie škodcami rastlín alebo inváznymi nepôvodnými druhmi spôsobil príjemca úmyselne alebo z nedbanlivosti.
366. Pokiaľ ide o choroby zvierat, pomoc sa môže poskytnúť v súvislosti s chorobami uvedenými v zozname chorôb zvierat v článku 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/429, v prílohe III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690⁶⁷ alebo v zozname chorôb zvierat podľa Kódexu zdravia suchozemských zvierat vypracovaného Svetovou organizáciou pre zdravie zvierat.
367. Pomoc možno poskytnúť aj v súvislosti s objavujúcimi sa chorobami, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/429.

⁶⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/690 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 1).

368. Schémy pomoci musia byť zavedené do troch rokov odo dňa vzniku nákladov alebo škôd spôsobených chorobou zvierat, škodcami rastlín alebo inváznymi nepôvodnými druhmi. Pomoc sa musí vyplatiť do štyroch rokov od tohto dátumu. Tieto podmienky sa neuplatňujú na náklady stanovené v bode 370.
369. V prípade schém *ex ante* musia členské štáty dodržiavať povinnosť podávať správy stanovenú v bode 651.

Oprávnené náklady

370. V prípade preventívnych opatrení sa pomoc môže vzťahovať na tieto oprávnené náklady:
- a) náklady na opatrenia biologickej bezpečnosti vrátane opatrení na prevenciu inváznych nepôvodných druhov;
 - b) náklady na zdravotné kontroly;
 - c) náklady na analýzy vrátane diagnostiky *in vitro*;
 - d) náklady na testy a iné skríningové opatrenia vrátane testov TSE a BSE;
 - e) náklady na nákup, skladovanie, podávanie a distribúciu očkovacích látok, liekov, látok na liečbu zvierat a prípravkov na ochranu rastlín a biocídnych výrobkov;
 - f) náklady na preventívne zabíjanie alebo utratenie zvierat, prípadne likvidáciu živočíšnych výrobkov a rastlín;
 - g) náklady na čistenie, dezinfekciu a odmorenie prevádzky a vybavenia, a to na základe epidemiológie a vlastností patogénu alebo vektora.
371. V prípade kontrolných a eradikačných opatrení sa pomoc môže týkať oprávnených nákladov na:
- a) testy a iné skríningové opatrenia v prípade chorôb zvierat vrátane testov TSE a BSE;
 - b) nákup, uskladnenie, podávanie (resp. aplikáciu) a distribúciu vakcín, liekov, prípravkov na liečbu zvierat a prípravkov na ochranu rastlín;
 - c) zabíjanie alebo utratenie a likvidáciu zvierat, prípadne likvidáciu výrobkov, ktoré sú s nimi spojené, alebo na likvidáciu rastlín vrátane tých, ktoré uhynú alebo boli zničené v dôsledku vakcinácie alebo iných opatrení nariadených príslušným orgánom členského štátu, ako aj na čistenie a dezinfekciu alebo odmorenie prevádzky a vybavenia;
 - d) nákup, uskladnenie, aplikáciu a distribúciu prípravkov na ochranu rastlín na boj proti inváznym nepôvodným druhom rastlín;
 - e) nákup, uskladnenie, zavádzanie a distribúciu pascí alebo iného vybavenia na boj proti inváznym nepôvodným druhom živočíchov.
372. Pomoc v súvislosti s oprávnenými nákladmi uvedenými v bodoch 370 a 371 sa musí poskytnúť vo forme dotovaných služieb a musí byť vyplatená poskytovateľovi preventívnych, kontrolných a eradikačných opatrení s výnimkou oprávnených nákladov uvedených v bode 370 písm. e) a bode 371 písm. b) a oprávnených nákladov uvedených v bode 370 písm. f) a bode 371 písm. c) v prípade škodcov rastlín a na čistenie a dezinfekciu prevádzky a vybavenia. V riadne odôvodnených prípadoch môže byť pomoc vo vzťahu k iným nákladom uvedeným v bodoch 370 a 371 vyplatená priamo príjemcovi ako náhrada skutočne vynaložených nákladov po predložení dôkazu o vynaložených nákladoch orgánu poskytujúcemu pomoc.

373. V prípade pomoci na náhradu škôd spôsobených chorobami zvierat, škodcami rastlín alebo inváznymi nepôvodnými druhmi sa náhrada musí vypočítať iba vo vzťahu k:
- a) trhovej hodnote zabitých, utratených alebo uhynutých zvierat alebo zlikvidovaných výrobkov, ktoré sú s nimi spojené, alebo zlikvidovaných rastlín:
 - i) v dôsledku choroby zvierat, škodcov rastlín alebo zamorenia inváznymi nepôvodnými druhmi;
 - ii) ako súčasť verejného programu alebo opatrenia uvedeného v bode 361 písm. b);
 - b) strate príjmu v dôsledku karanténnych povinností, ťažkostí pri obnovení stavu chovu alebo pri opätovnej výsadbe a povinného striedania plodín ako súčasť verejného programu alebo opatrenia uvedeného v bode 361 písm. b).
374. Daná suma sa musí znížiť o:
- a) všetky náklady, ktoré nevznikli priamo v dôsledku choroby zvierat, škodcov rastlín alebo invázných nepôvodných druhov, ktoré by inak vznikli príjemcovi;
 - b) všetky príjmy z predaja výrobkov súvisiacich so zvieratami zabitými alebo utratenými a s rastlinami zničenými na účely prevencie alebo eradikácie na príkaz príslušného orgánu členského štátu.
375. Trhová hodnota uvedená v bode 373 písm. a) sa musí určiť na základe hodnoty zvierat, výrobkov a rastlín bezprostredne predtým, ako vzniklo alebo bolo potvrdené akékoľvek podozrenie na chorobu zvierat alebo výskyt škodcu rastlín, prípadne zamorenie inváznymi nepôvodnými druhmi.
376. Výška pomoci uvedená v bode 373 sa musí obmedzovať na náklady a škodu spôsobenú chorobami zvierat, škodcami rastlín a zamorením inváznymi nepôvodnými druhmi, pri ktorých príslušný orgán členského štátu vykonal jednu z týchto činností:
- a) v prípade choroby zvierat formálne uznal jej ohnisko;
 - b) v prípade škodcov rastlín alebo invázných nepôvodných druhov formálne uznal ich výskyt.
377. Vo výnimočných a nálezite odôvodnených prípadoch môže Komisia akceptovať náklady vzniknuté pri vykonávaní iných nevyhnutných opatrení ako tie, ktoré sú uvedené v tomto oddiele.

Intenzita pomoci

378. Pomoc, ako aj akékoľvek iné platby, ktoré príjemca prijal v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi vrátane platieb vyplývajúcich z iných vnútroštátnych opatrení alebo opatrení Únie, prípadne poisťných zmlúv alebo vzájomných fondov, nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

1.2.1.4. Pomoc na mŕtve hospodárske zvieratá

379. Komisia bude pomoc na mŕtve hospodárske zvieratá považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
380. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.

381. Pomoc musí byť podmienená existenciou dôsledného monitorovacieho programu, ktorým sa zabezpečí bezpečná likvidácia všetkých mŕtvych hospodárskych zvierat v dotknutom členskom štáte.

Intenzita pomoci

382. V súvislosti s oprávnenými nákladmi uvedenými ďalej sa uplatňujú tieto intenzity pomoci:
- a) pomoc do výšky 100 % nákladov na odstránenie mŕtvych hospodárskych zvierat a 75 % nákladov na likvidáciu takýchto mŕtvych hospodárskych zvierat. pomoc na náklady na poistné v rámci poistenia nákladov na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat možno poskytnúť v súlade s ustanoveniami oddielu 1.2.1.6;
 - b) pomoc do výšky 100 % nákladov na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat v prípade financovania pomoci prostredníctvom poplatkov alebo povinných príspevkov určených na financovanie odstraňovania a likvidácie takýchto mŕtvych zvierat za predpokladu, že sa tieto poplatky alebo príspevky obmedzujú na odvetvie výroby mäsa a ukladajú sa priamo tomuto odvetviu;
 - c) pomoc vo výške 100 % nákladov na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat, ak existuje povinnosť uskutočniť v prípade príslušných mŕtvych hospodárskych zvierat testy TSE alebo v prípade ohniska choroby zvierat uvedenej v bode 366.
383. Pomoc sa musí poskytnúť vo forme dotovaných služieb s výnimkou prípadov, keď chovateľ hospodárskych zvierat, ktorý je príjemcom pomoci, koná aj ako poskytovateľ služieb.
384. Aby sa uľahčila správa pomoci, pomoc môže byť vyplatená hospodárskym subjektom alebo orgánom, ktoré spĺňajú všetky tieto podmienky:
- a) pôsobia v odvetviach nadväzujúcich na činnosti podnikov pôsobiacich v odvetví hospodárskych zvierat;
 - b) poskytujú služby spojené s odstránením a likvidáciou mŕtvych hospodárskych zvierat.
385. V súvislosti s mŕtvymi hospodárskymi zvieratami a odpadom z bitúnkov nebude Komisia schvaľovať pomoc týkajúcu sa mŕtvych hospodárskych zvierat pre subjekty pôsobiace v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a marketingu poľnohospodárskych výrobkov ani pomoci na náklady na likvidáciu odpadu z bitúnkov. Štátna pomoc na investície uskutočnené vo vzťahu k odstraňovaniu odpadu z bitúnkov sa preskúma podľa príslušných pravidiel platných pre investičnú pomoc.

1.2.1.5. Pomoc na kompenzáciu škôd spôsobených chránenými zvieratami

386. Škody na vybavení, infraštruktúre, zvieratách a rastlinách spôsobené chránenými zvieratami predstavujú čoraz väčší problém. Úspech politiky EÚ v oblasti ochrany životného prostredia závisí čiastočne od účinného riadenia konfliktných situácií, kde na jednej strane stoja chránené zvieratá a na druhej zase poľnohospodári. V dôsledku toho a v súlade so zásadou proporcionality bude Komisia pomoc na kompenzáciu

- škôd spôsobených chránenými zvieratami považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
387. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
388. Na účely zmiernenia rizika narušenia hospodárskej súťaže a v záujme vytvorenia stimulu na minimalizáciu rizika sa od príjemcov vyžaduje minimálny príspevok. Tento príspevok musí mať formu preventívnych opatrení, ako sú napríklad bezpečnostné oplotenia tam, kde je to možné, alebo psy na stráženie hospodárskych zvierat, ktoré sú primerané vzhľadom na riziko škôd spôsobených chránenými zvieratami v príslušnej oblasti. Tento bod by sa nemal vzťahovať na prvý útok chráneného zvieratá v danej oblasti. Okrem toho v prípade, ak preventívne opatrenia nie je možné primeraným spôsobom realizovať, príslušný členský štát musí na účely zabezpečenia zlučiteľnosti pomoci preukázať, že takéto preventívne opatrenia nie je možné prijať.
389. Členský štát musí preukázať priamu príčinnú súvislosť medzi utrpenou škodou a správaním chráneného zvieratá.
390. Pomoc sa musí vyplatiť priamo dotknutému podniku alebo skupine či organizácii výrobcov, ktorej je tento podnik členom. Ak sa pomoc vypláca skupine a organizácii výrobcov, jej výška nesmie presiahnuť výšku pomoci, na ktorú je daný podnik oprávnený.
391. Schéma pomoci musí byť zavedená do troch rokov od dátumu výskytu udalosti, ktorá viedla k vzniku škody. Pomoc sa musí vyplatiť do štyroch rokov od daného dátumu.

Oprávnené náklady

392. Oprávnenými nákladmi sú náklady vynaložené priamo v dôsledku udalosti, ktorá škodu spôsobila, na základe posúdenia verejného orgánu, nezávislého znalca uznaného orgánom poskytujúcim pomoc alebo poisťovne.
393. Oprávnené náklady môžu zahŕňať:
- a) škodu na zabitých zvieratách alebo zničených rastlinách: oprávnené náklady vychádzajú z trhovej hodnoty zvierat, ktoré boli zabitú chránenými zvieratami, alebo z trhovej hodnoty rastlín nimi zničených;
 - b) nepriame náklady: veterinárne náklady vyplývajúce z liečby zranených zvierat a náklady práce v súvislosti s hľadaním stratených zvierat; strata príjmu v dôsledku nižších výnosov spojených s útokmi chránených zvierat;
 - c) materiálne škody na tomto majetku: vybavenie poľnohospodárskeho podniku, stroje a poľnohospodárske budovy a zásoby; výpočet materiálnej škody musí vychádzať z nákladov na opravu alebo z ekonomickej hodnoty poškodeného majetku pred udalosťou, ktorá škodu spôsobila; nesmie presiahnuť náklady na opravu ani sumu, o ktorú sa v dôsledku udalosti, ktorá škodu spôsobila, znížila reálna trhová hodnota, teda rozdiel medzi hodnotou majetku bezprostredne pred udalosťou a bezprostredne po nej.
394. Od výšky pomoci sa musia odpočítať všetky náklady, ktoré nevznikli v dôsledku udalosti spôsobujúcej škodu a ktoré by inak príjemcovi vznikli, ako aj všetky príjmy z predaja výrobkov súvisiacich so zvieratami zabitými alebo rastlinami zničenými chránenými zvieratami.

395. Škoda sa musí vypočítať na úrovni jednotlivého príjemcu.
396. Strata príjmu sa musí vypočítať buď na úrovni ročnej produkcie poľnohospodárskeho podniku, alebo na úrovni chovu hospodárskych zvierat či plodín, a to tak, že sa odpočíta:
- a) súčin množstva poľnohospodárskych výrobkov vyrobených v roku udalosti, ktorá viedla k vzniku škody, a priemernej predajnej ceny dosiahnutej počas príslušného roka od
 - b) súčinu priemerného ročného množstva poľnohospodárskych výrobkov vyrobených v období troch rokov pred udalosťou, ktorá viedla k vzniku škody, alebo trojročného priemeru stanoveného na základe päťročného obdobia predchádzajúceho udalosti, ktorá viedla k vzniku škody, po vylúčení najvyššej a najnižšej hodnoty, a dosiahnutej priemernej predajnej ceny.
397. Investície súvisiace s opatreniami na zabránenie škôd spôsobených chránenými zvieratami možno podporiť za podmienok uvedených v oddiele 1.1.1.1 tejto časti o investičnej pomoci poľnohospodárskym podnikom.

Intenzita pomoci

398. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
399. Kompenzácia nepriamych nákladov uvedená v bode 393 písm. b) musí byť úmerná priamym nákladom uvedeným v bode 393 písm. a) a nesmie presiahnuť 80 % celkových nepriamych oprávnených nákladov.
400. Pomoc a všetky ďalšie platby prijaté na kompenzáciu škody vrátane platieb na základe iných vnútroštátnych opatrení, opatrení Únie alebo poisťných zmlúv za škody, na ktoré sa pomoc poskytuje, nesmú presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

1.2.1.6. Pomoc na platby poisťného

401. V mnohých prípadoch je poistenie najužitočnejším nástrojom optimálneho riadenia rizík a krízového riadenia. Vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj neraz obmedzené finančné možnosti poľnohospodárov, Komisia pozitívne vníma štátnu pomoc na platby poisťného v prípade poistenia týkajúceho sa poľnohospodárskej prvovýroby.
402. Komisia bude pomoc na platby poisťného v prospech poľnohospodárov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
403. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
404. Pomoc nesmie predstavovať prekážku brániacu fungovaniu vnútorného trhu s poisťovacími službami. Pomoc sa predovšetkým nesmie obmedziť na poistenie poskytnuté jedinou poisťovňou alebo skupinou poisťovní, ani podmieniť tým, že poisťná zmluva sa má uzavrieť so spoločnosťou, ktorá je zriadená v dotknutom členskom štáte.
405. Jednotlivé schémy zaistenia sa budú preverovať individuálne.

Oprávnené náklady

406. Oprávnenými nákladmi sú náklady na poistné pri poistení na pokrytie škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, chorobami zvierat, škodcami rastlín a inváznymi nepôvodnými druhmi, odstraňovaním a likvidáciou mŕtvych hospodárskych zvierat a škôd spôsobených chránenými zvieratami podľa oddielov 1.2.1.1, 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.4 a 1.2.1.5, ako aj inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, alebo škôd spôsobených environmentálnymi nehodami.
407. Poistením sa môžu kompenzovať len náklady na náhradu škody uvedenej v bode 406 a nemusí sa vyžadovať ani špecifikovať druh alebo objem budúcej výroby.
408. Pokiaľ ide o pomoc na platby poistného v prípade poistenia proti stratám spôsobeným environmentálnymi nehodami, musí byť výskyt environmentálnej nehody ako taký formálne uznaný príslušným orgánom dotknutého členského štátu.
409. Členské štáty môžu prípadne vopred stanoviť kritériá, na základe ktorých sa formálne uznanie bude považovať za udelené.
410. Na výpočet ročnej poľnohospodárskej výroby príjemcu a rozsahu strát sa môžu použiť indexy uvedené v bodoch 337 a 338.

Intenzita pomoci

411. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 70 % nákladov na poistné. Pokiaľ ide o pomoc na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat, intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % nákladov na poistné, ak ide o poistné na odstránenie mŕtvych hospodárskych zvierat, a 75 % nákladov na poistné, ak ide o poistné na likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat.
412. Členské štáty môžu obmedziť výšku poistného, na ktoré možno poskytnúť pomoc, na základe uplatnenia príslušných stropov.

1.2.1.7. Pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov

413. Komisia bude pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov na účely platby kompenzácie poľnohospodárom považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
414. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
415. Príslušný vzájomný fond musí:
- a) byť akreditovaný príslušným orgánom členského štátu v súlade s vnútroštátnym právom;
 - b) mať transparentnú politiku platieb do fondu a výberov z fondu;
 - c) mať jasné pravidlá pridelenia zodpovednosti za akékoľvek vzniknuté pohľadávky.
416. Členské štáty musia stanoviť pravidlá vytvárania a riadenia vzájomných fondov, najmä pravidlá poskytovania kompenzačných platieb, ako aj pravidlá spravovania a monitorovania dodržiavania týchto pravidiel. Členské štáty musia zabezpečiť, aby boli v pravidlách, ktorými sa fond riadi, stanovené pokuty v prípade nedbanlivosti zo strany príjemcu.

Oprávnené náklady

417. Oprávnenými nákladmi sú náklady na finančné príspevky do podielových fondov určené na vyplatenie kompenzácie poľnohospodárom za škody spôsobené prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, chorobami zvierat, škodcami rastlín a inváznymi nepôvodnými druhmi, odstraňovaním a likvidáciou mŕtvych hospodárskych zvierat a za škody spôsobené chránenými zvieratami podľa oddielov 1.2.1.1, 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.4 a 1.2.1.5, ako aj inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, alebo za škody spôsobené environmentálnymi nehodami. Finančné príspevky sa môžu vzťahovať iba na sumy vyplatené vzájomným fondom ako finančná kompenzácia podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe.
418. Pokiaľ ide o pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov na účely platby kompenzácií za škody spôsobené environmentálnymi nehodami, musí byť výskyt environmentálnej nehody ako taký formálne uznaný príslušným orgánom dotknutého členského štátu.
419. Členské štáty môžu prípadne vopred stanoviť kritériá, na základe ktorých sa uvedené formálne uznanie bude považovať za udelené.
420. Na výpočet ročnej poľnohospodárskej výroby príjemcu a rozsahu strát sa môžu použiť indexy uvedené v bodoch 337 a 338.

Intenzita pomoci

421. Pomoc nesmie presiahnuť 70 % oprávnených nákladov.

1.3. Iné druhy pomoci v odvetví poľnohospodárstva

1.3.1. Pomoc týkajúca sa uzavretia výrobnnej kapacity

422. Tento oddiel sa uplatňuje na celé odvetvie poľnohospodárstva, ako je vymedzené v bode 33 ods. 9.

1.3.1.1. Uzavretie kapacity z dôvodov zdravia zvierat, rastlín alebo ľudí a zo sanitárnych, etických, environmentálnych alebo klimatických dôvodov

423. Komisia bude pomoc na uzavretie kapacity považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
424. Uzavretie kapacity sa uskutočňuje z dôvodov zdravia zvierat, rastlín alebo ľudí a zo sanitárnych, etických alebo environmentálnych dôvodov, medzi ktoré patrí napríklad zníženie celkovej miery intenzity chovu.
425. Príjemca musí poskytnúť minimálny príspevok vo forme konečného a neodvolateľného rozhodnutia vyradiť alebo neodvolateľne zatvoriť príslušnú výrobnú kapacitu. Toto rozhodnutie zahŕňa buď úplné uzavretie kapacity príslušným podnikom, alebo v náležite odôvodnených prípadoch jej čiastočné uzavretie. Príjemca sa musí právne zaviazat', že uzavretie danej výrobnnej kapacity je definitívne

a neodvolateľné a že nezačne vykonávať tú istú činnosť na inom mieste. Tieto záväzky musia zaväzovať aj každého budúceho kupujúceho príslušného pozemku alebo zariadenia.

426. Na získanie pomoci sú oprávnené len tie podniky, ktoré sa skutočne zaoberajú výrobou, a iba tie výrobné kapacity, ktoré sa za posledných päť rokov pred uzavretím kapacity skutočne nepretržite využívali. V prípadoch, v ktorých už došlo k definitívnemu uzavretiu výrobných kapacít, alebo ak sa takéto uzavretie kapacity javí ako nevyhnutné, príjemca nevyvíja úsilie o poskytnutie minimálneho (dostatočného) príspevku, a preto sa pomoc nesmie poskytnúť.
427. Komisia si vyhradzuje právo podmieniť schválenie pomoci dodatočnými podmienkami.
428. Na získanie pomoci sú oprávnené iba podniky, ktoré spĺňajú normy Únie. Podniky, ktoré nespĺňajú normy Únie a ktoré by aj tak mali povinnosť zastaviť výrobu, sú vylúčené.
429. S cieľom zabrániť erózii a iným negatívnym účinkom na životné prostredie je v zásade nevyhnutné voľnú poľnohospodársku pôdu vyňatú z produkcie do dvoch rokov zalesniť alebo zmeniť na prírodnú oblasť, a to spôsobom, ktorým sa zabezpečí zamedzenie negatívnym účinkom na životné prostredie. S cieľom zabrániť nepriaznivým klimatickým účinkom by sa poľnohospodárska pôda premenená na mokradť alebo rašelinisko nemala neprimerane zalesniť. Voľná poľnohospodárska pôda sa môže prípadne znovu použiť po 20 rokoch od skutočného uzavretia kapacity. Dovtedy sa takáto poľnohospodárska pôda musí udržiavať v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave v súlade normami dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy stanovenými podľa hlavy III kapitoly I oddielu 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a príslušnými vykonávacími predpismi. Uzavretie zariadení patriacich do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ⁶⁸ sa musí uskutočniť v súlade s článkami 11 a 22 uvedenej smernice.
430. Pomoc poskytovaná podľa schémy pomoci musí byť dostupná všetkým oprávneným podnikom.

Oprávnené náklady

431. Pomoc sa vzťahuje na kompenzáciu straty hodnoty majetku meranej ako aktuálna predajná hodnota majetku.
432. Okrem kompenzácie straty hodnoty majetku v súvislosti s uzavretím kapacity z environmentálnych alebo klimatických dôvodov možno pristúpiť k vyplateniu stimulu, ktorý nesmie presiahnuť 20 % hodnoty majetku.
433. Kompenzáciu možno poskytnúť aj za náklady na likvidáciu výrobných kapacít.
434. Pomoc možno vyplatiť aj na účely kompenzácie povinných sociálnych nákladov vyplývajúcich z vykonávania rozhodnutia o uzavretí kapacity.
435. Pomoc na zalesňovanie a premenu pôdy na prírodné oblasti musí byť poskytnutá v súlade s pravidlami stanovenými v oddieloch 2.1.1 a 2.1.2 a pravidlami týkajúcimi sa neproduktívnych investícií stanovenými v oddiele 1.1.1.1 tejto časti.

⁶⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

Intenzita pomoci

436. Maximálna intenzita pomoci sa stanovuje takto:
- a) až 100 % v prípade kompenzácie straty hodnoty majetku, kompenzácie nákladov na likvidáciu výrobných kapacít a na kompenzáciu povinných sociálnych nákladov vyplývajúcich z vykonávania rozhodnutia o uzavretí kapacity;
 - b) až 120 % v prípade kompenzácie straty hodnoty majetku, ak došlo k uzavretiu kapacity z environmentálnych dôvodov.

1.3.1.2. Uzavretie kapacity z iných dôvodov

437. Komisia bude pomoc týkajúcu sa uzavretia kapacity z iných dôvodov, ako sú dôvody stanovené v bode 424, považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
438. Uzatvorenie kapacity sa musí uskutočniť na účely reštrukturalizácie odvetvia, diverzifikácie alebo predčasného odchodu do dôchodku.
439. Musia byť splnené podmienky stanovené v bodoch 425 až 429.
440. Ako sa stanovuje v bode 62, nesmie sa poskytnúť pomoc, ktorá by zasahovala do mechanizmov spoločnej organizácie trhov s poľnohospodárskymi výrobkami. Jednotlivé schémy pomoci, ktoré sa vzťahujú na odvetvia podliehajúce výrobným obmedzeniam alebo kvótam, sa budú vyhodnocovať individuálne.
441. Pomoc musí byť súčasťou programu, v ktorom sa vymedzujú ciele a konkrétny harmonogram zamerané na reštrukturalizáciu odvetvia, diverzifikáciu alebo predčasný odchod do dôchodku.
442. Na zabezpečenie rýchleho účinku na trh by sa trvanie schém pomoci zameraných na uzavretie kapacity malo obmedzovať na obdobie nepresahujúce šesť mesiacov, pokiaľ ide o zber žiadostí o účasť, a na obdobie ďalších dvanásť mesiacov, pokiaľ ide o samotné uzavretie kapacity. Komisia nebude akceptovať schémy pomoci s trvaním viac ako tri roky, pretože zo skúseností vyplýva, že môžu viesť k odkladaniu nevyhnutných zmien.
443. Schéma pomoci musí byť dostupná za rovnakých podmienok pre všetky hospodárske subjekty v príslušnom odvetví. Na dosiahnutie maximálneho vplyvu členský štát musí používať transparentný a otvorený systém výziev na vyjadrenie záujmu, prostredníctvom ktorého sa na účasť verejne vyzývajú všetky potenciálne zainteresované podniky. Zároveň sa organizácia schémy pomoci musí riadiť spôsobom, ktorý nevyžaduje, ani neľahčuje uzatváranie protisúťažných dohôd alebo zosúladených postupov medzi príslušnými podnikmi.

Oprávnené náklady a intenzita pomoci

444. Uplatňujú sa ustanovenia týkajúce sa oprávnených nákladov a intenzity pomoci stanovené v oddiele 1.2.2.1, s výnimkou nákladov uvedených v bode 432.

1.3.2. Pomoc na premiestnenie poľnohospodárskych činností

445. Komisia bude pomoc na premiestnenie poľnohospodárskych činností považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
446. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.
447. Cieľom premiestnenia poľnohospodárskych činností musí byť verejný záujem, ako sú environmentálne alebo hygienické dôvody, alebo zdravie zvierat, rastlín alebo ľudí. Verejný záujem udávaný ako odôvodnenie poskytnutia pomoci podľa tohto oddielu musí byť špecifikovaný v príslušných ustanoveniach dotknutého členského štátu. Prijemca musí poskytnúť minimálny príspevok vo forme záväzku, že opustenú lokalitu uvedie späť do dobrého ekologického stavu vrátane demontáže a zničenia zariadení, ktoré v opustenej lokalite nachádzajú.
448. Pomoc podľa tohto oddielu, ktorá zahŕňa investície uvedené v bode 449 písm. b) a c), musí byť v súlade so všeobecnými podmienkami investičnej pomoci stanovenými v bode 143 týchto usmernení.

Intenzity pomoci

449. Uplatňujú sa tieto intenzity pomoci:
- a) ak premiestnenie poľnohospodárskych činností spočíva v demontáži, odstránení a opätovnom postavení prevádzok alebo v prevzatí iných existujúcich zariadení a v uvedení opustenej lokality späť do dobrého ekologického stavu, intenzita pomoci môže dosiahnuť až 100 % skutočných vynaložených nákladov;
 - b) ak premiestnenie povedie k modernizácii zariadení alebo k zvýšeniu výrobnnej kapacity, v prípade nákladov súvisiacich s modernizáciou zariadení alebo so zvýšením výrobnnej kapacity sa uplatňujú intenzity pomoci na investície uvedené v bodoch 159, 160, 161 a 162. Na účely tohto bodu sa iba samotné nahradenie existujúcej budovy alebo zariadení novou modernou budovou alebo zariadeniami bez toho, aby došlo k zásadnej zmene v rámci výroby či príslušnej technológie, nepovažuje za činnosť súvisiacu s modernizáciou;
 - c) ak sa premiestnenie týka činností uskutočňovaných v blízkosti vidieckych sídiel s cieľom zlepšiť kvalitu života alebo environmentálne vlastnosti vidieckeho sídla a súvisí s infraštruktúrami malého rozsahu, intenzita pomoci môže dosiahnuť až 100 % oprávnených nákladov.

1.3.3. Pomoc odvetviu chovu hospodárskych zvierat

450. Komisia pozitívne vníma pomoc, ktorá prispieva k zachovaniu a zlepšovaniu genetickej kvality hospodárskych zvierat v Únii. Preto bude pomoc odvetviu chovu hospodárskych zvierat považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

451. Tento oddiel sa uplatňuje na MSP pôsobiace v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby. Komisia neschváli štátnu pomoc na náklady uvedené v tomto oddiele v prospech veľkých podnikov.
452. Pomoc by sa mala poskytovať vo forme dotovaných služieb a nemala by zahŕňať priame platby príjemcom.

Oprávnené náklady

453. Pomoc sa vzťahuje na náklady na zavedenie a vedenie plemenných kníh, ako aj na testy uskutočnené tretími stranami alebo v ich mene s cieľom určiť genetickú kvalitu alebo úžitkovosť hospodárskych zvierat s výnimkou kontrol, ktoré vykonáva vlastník hospodárskych zvierat, a bežných kontrol kvality mlieka.
454. Oprávnenými nákladmi sú:
- a) tieto administratívne náklady na zavedenie a vedenie plemenných kníh podľa bodu 453:
 - i) náklady na zber a správu údajov o zvieratách, napríklad pôvod zvierat'a, dátum narodenia, dátum inseminácie, dátum úhynu a jeho dôvody, ako aj odborné hodnotenie, aktualizáciu a spracovanie údajov potrebných na zavedenie a vedenie plemenných kníh;
 - ii) náklady na administratívne práce týkajúce sa evidencie príslušných údajov o zvieratách vedených v plemenných knihách;
 - iii) náklady na aktualizáciu softvéru na správu údajov v plemenných knihách;
 - iv) náklady na uverejnenie informácií o plemenných knihách a údajov pochádzajúcich z plemenných kníh online;
 - v) iné súvisiace administratívne náklady;
 - b) tieto náklady na testy na určenie genetickej kvality alebo úžitkovosti hospodárskych zvierat podľa bodu 453:
 - i) náklady na testy alebo kontroly;
 - ii) súvisiace náklady na zber a hodnotenie údajov získaných na základe týchto testov a kontrol vzhľadom na zlepšovanie zdravia zvierat a zvyšovanie úrovne ochrany životného prostredia;
 - iii) súvisiace náklady na zber a hodnotenie údajov získaných na základe týchto testov a kontrol zameraných na posúdenie genetickej kvality zvierat na účely uplatňovania vyspelých chovateľských postupov, ako aj na účely zachovania genetickej diverzity
 - iv) administratívne náklady súvisiace s nákladmi uvedenými v predchádzajúcich bodoch i) až iii).

Intenzita pomoci

455. V prípade financovania administratívnych nákladov týkajúcich sa zavedenia a vedenia plemenných kníh uvedených v bode 454 písm. a) sa pomoc môže poskytnúť až do výšky 100 %.
456. V prípade nákladov na testy uskutočnené tretími stranami alebo v ich mene s cieľom určiť genetickú kvalitu alebo úžitkovosť hospodárskych zvierat uvedené v bode 454 písm. b) sa pomoc môže poskytnúť až do výšky 70 %.

1.3.4. *Pomoc na propagačné opatrenia v prospech poľnohospodárskych výrobkov*

457. Komisia bude pomoc na propagáciu poľnohospodárskych výrobkov a potravinárskych výrobkov na báze poľnohospodárskych výrobkov uvedených v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 1144/2014 považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
458. Tento oddiel sa uplatňuje na celé odvetvie poľnohospodárstva, ako je vymedzené v bode 33 ods. 9 týchto usmernení. Okruh príjemcov pomoci na organizovanie súťaží, veľtrhov alebo výstav podľa bodu 468 písm. a) sa musí zúžiť na MSP.
459. Propagačná činnosť musí byť určená buď na informovanie verejnosti o vlastnostiach poľnohospodárskych výrobkov, napr. organizovaním súťaží, účasťou na veľtrhoch, činnosťami na rozvoj vzťahov s verejnosťou, popularizáciou vedeckých poznatkov, uverejňovaním publikácií s konkrétnymi informáciami, alebo prostredníctvom propagačných kampaní na motivovanie hospodárskych subjektov alebo spotrebiteľov k nákupu daného poľnohospodárskeho výrobku. Propagačná činnosť sa môže vykonávať na vnútornom trhu a v tretích krajinách.
460. Propagačné opatrenia môžu:
- a) súvisieť konkrétne s výrobkami, na ktoré sa vzťahujú systémy kvality uvedené v bode 274; alebo
 - b) byť všeobecného charakteru a slúžiť všetkým výrobcom daného druhu výrobku.
461. Propagačné opatrenia musia byť v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011⁶⁹ a prípadne aj s osobitnými pravidlami označovania.
462. Pri notifikovaní individuálnej pomoci alebo schémy pomoci v súvislosti s propagačným opatrením musia členské štáty zaslať Komisii reprezentatívne vzorky propagačných materiálov. Ak v čase notifikácie tento materiál nie je k dispozícii, mali by sa zaviazat poskytnúť ho neskôr, v každom prípade však ešte pred začiatkom propagačného opatrenia.
463. Propagačné opatrenia prekračujúce strop vymedzujúci notifikačnú povinnosť uvedený v bode 35 písm. b) sa musia notifikovať individuálne.
464. Propagačné opatrenia môžu poskytovať skupiny výrobcov alebo iné organizácie bez ohľadu na svoju veľkosť. Ak propagačné opatrenie realizujú skupiny výrobcov alebo iné organizácie, účasť nesmie byť podmienená členstvom v týchto skupinách alebo organizáciách a akýkoľvek príspevok v podobe administratívnych poplatkov pre skupinu alebo organizáciu musí byť obmedzený na výšku nákladov na poskytnutie propagačného opatrenia.
465. Pomoc sa musí poskytnúť jednou z týchto foriem:
- a) vo forme dotovaných služieb;
 - b) na základe úhrady skutočných nákladov vzniknutých príjemcovi;
 - c) v súvislosti s pomocou na symbolické ocenenia aj v hotovosti.

⁶⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18).

466. Odchylné od bodu 465 sa pomoc na propagačné kampane môže poskytovať iba vo forme dotovaných služieb.
467. Pomoc na symbolické ocenenia podľa bodu 468 písm. a) bodu v) sa poskytovateľovi propagačných opatrení môže vyplatiť iba vtedy, ak sa dané ocenenie skutočne udelilo, a to na základe predloženia dôkazu o udelení ocenenia.

Oprávnené náklady

468. Na získanie pomoci na propagáciu poľnohospodárskych výrobkov sú oprávnené tieto náklady:
- a) pokiaľ ide o organizovanie súťaží, veľtrhov a výstav a účasť na nich, za predpokladu, že pomoc je dostupná pre všetkých oprávnených v dotknutej oblasti na základe objektívne vymedzených podmienok:
 - i) účastnícke poplatky;
 - ii) cestovné náklady a náklady na prepravu príslušných výrobkov v súvislosti s účasťou na súťažiach, veľtrhoch a výstavách;
 - iii) náklady na publikácie a webové lokality oznamujúce podujatie;
 - iv) prenájom priestorov a stánkov a náklady na ich montáž a demontáž;
 - v) symbolické ocenenia do hodnoty 3 000 EUR na ocenenie a víťaza súťaže;
 - b) náklady na publikácie v tlačенých a elektronických médiách, webové sídla a spoty v elektronických médiách, v rozhlasе a televízii slúžiace na uvedenie faktických informácií o výrobcoch z daného regiónu alebo výrobcoch daného výrobku za predpokladu, že informácie sú neutrálne a že všetci výrobcovia majú rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o ich predstavenie v danej publikácii;
 - c) náklady na šírenie vedeckých poznatkov a faktických informácií o:
 - i) systémoch kvality uvedených v bode 274, ktoré sú otvorené pre poľnohospodárske výrobky z iných členských štátov a tretích krajín;
 - ii) generických poľnohospodárskych výrobkoch, ich prospešnosti z hľadiska výživy a o ich odporúčanom používaní;
 - d) náklady na propagačné kampane zamerané na spotrebiteľov organizované v médiách alebo maloobchodných predajniach, ako aj náklady na všetky propagačné materiály, ktoré sa distribuujú priamo spotrebiteľom.

Odkaz na konkrétny podnik, ochrannú známku alebo pôvod

469. V rámci propagačných činností uvedených v bode 468 písm. c) a propagačných kampaní uvedených v bode 468 písm. d), najmä tých, ktoré majú všeobecný charakter a slúžia všetkým výrobcom príslušného druhu výrobku podľa bodu 468 písm. b), sa nesmie uvádzať žiadny konkrétny podnik, ochranná známka alebo pôvod výrobku. Propagačné kampane uvedené v bode 468 písm. d) sa nesmú účelovo vzťahovať na výrobky jednej alebo viacerých konkrétnych spoločností. Komisia nevyhlási za zlučiteľnú štátnu pomoc na propagáciu, ktorá predstavuje riziko ohrozenia predaja výrobkov z iných členských štátov alebo tieto výrobky očierňuje.
470. Obmedzenie v súvislosti s odkazom na pôvod stanovené v bode 469 prvej vete sa však neuplatňuje na:
- a) propagačné činnosti uvedené v bode písm. c) a propagačné kampane uvedené v bode 468 písm. d) súvisiace konkrétne s výrobkami, na ktoré sa vzťahujú

systémy kvality uvedené v bode 274, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

- i) pri propagačnej činnosti alebo propagačnej kampani, ktorá súvisí konkrétne s názvami uznanými Úniou uvedenými v hlave II nariadenia (EÚ) č. 1151/2012, sa môže odkazovať na pôvod výrobkov za predpokladu, že tento odkaz presne zodpovedá odkazu zaregistrovanému Úniou;
 - ii) pri propagačnej činnosti alebo propagačnej kampani týkajúcej sa výrobkov, na ktoré sa vzťahujú systémy kvality, ktoré nie sú systémami pre názvy uznané Úniou uvedené v hlave II nariadenia (EÚ) č. 1151/2012, možno uvádzať pôvod výrobkov za predpokladu, že v rámci danej informácie ide o vedľajší údaj. S cieľom určiť, či má odkaz na pôvod vedľajší charakter, Komisia zohľadní celkový rozsah textu, veľkosť symbolu vrátane obrázkov a všeobecnú prezentáciu odkazu na pôvod v porovnaní s textom alebo symbolom odkazujúcim na kľúčové informácie týkajúce sa predaja výrobku, teda na časť propagácie, ktorá nesúvisí konkrétne s pôvodom výrobku. Odkaz na pôvod nesmie byť diskriminačný, nesmie byť zameraný na podporu spotreby poľnohospodárskeho výrobku len na základe jeho pôvodu, musí dodržiavať všeobecné zásady práva Únie a nesmie mať za následok obmedzenie voľného pohybu poľnohospodárskych výrobkov, čo by bolo v rozpore s článkom 34 zmluvy;
- b) propagačné činnosti a propagačné kampane uskutočňované na miestnych trhoch alebo týkajúce sa výrobkov na miestnych trhoch, ktorých cieľom je zachovať poľnohospodársku komunitu, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
- i) označenie pôvodu výrobku je v rámci hlavnej informácie vedľajším údajom;
 - ii) propagačná činnosť alebo propagačná kampaň je primeraná sledovanému cieľu. V tejto súvislosti Komisia zohľadňuje, či opatrenie prispieva k dosiahnutiu cieľov SPP stanovených v článku 39 zmluvy, ako aj kritéria spojené s výrobnou metódou a sezónnosťou výrobku, aby sa zabezpečilo, že negatívne vplyvy použitých výrobných metód neprevážia výhody krátkych dodávateľských reťazcov výrobkov⁷⁰.

Intenzita pomoci

- 471. Intenzita pomoci v súvislosti s oprávnenými nákladmi uvedenými v bode 468 písm. a), b) a c) nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
- 472. Intenzita pomoci na propagačné kampane súvisiace konkrétne s výrobkami, na ktoré sa vzťahujú systémy kvality, ako sa uvádza v bode 468 písm. d) v spojení s bodom 460 písm. a), nesmie presiahnuť 50 % oprávnených nákladov na kampaň alebo 80 % v súvislosti s propagáciou v tretích krajinách. Ak odvetvie prispeje aspoň na 50 % nákladov bez ohľadu na formu príspevku, napríklad v podobe osobitných daní, intenzita pomoci môže predstavovať až 100 %.
- 473. Intenzita pomoci na všeobecné propagačné kampane uvedené v bode 468 písm. d) v spojení s bodom 460 písm. b) nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

1.3.5. Pomoc pre najvzdialenejšie regióny a menšie ostrovy v Egejskom mori

⁷⁰ Napríklad emisie v dôsledku vykurovania skleníkov.

474. Komisia bude pomoc pre najvzdialenejšie regióny a menšie ostrovy v Egejskom mori považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 zmluvy pism. c), ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
475. Tento oddiel sa uplatňuje na celé odvetvie poľnohospodárstva, ako je vymedzené v bode 33 ods. 9.
476. Pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny, v súlade s článkom 23 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 228/2013 sa články 107, 108 a 109 zmluvy neuplatňujú v týchto prípadoch pomoci poskytovanej členskými štátmi podľa uvedeného nariadenia:
- a) opatrenia v prospech miestnej poľnohospodárskej výroby podľa kapitoly IV uvedeného nariadenia;
 - b) pomoc poskytovaná Francúzskom odvetviu cukru podľa článku 23 ods. 3 uvedeného nariadenia;
 - c) pomoc týkajúca sa programov zdravia rastlín podľa článku 24 uvedeného nariadenia;
 - d) pomoc poskytovaná Španielskom v prípade produkcie tabaku na Kanárskych ostrovoch podľa článku 28 uvedeného nariadenia.
477. S výnimkou týchto prípadov sa pravidlá štátnej pomoci uplatňujú na opatrenia týkajúce sa najvzdialenejších regiónov bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 228/2013.
478. Pokiaľ ide o menšie ostrovy v Egejskom mori, v súlade s článkom 17 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 229/2013 sa články 107, 108 a 109 zmluvy neuplatňujú na platby uskutočňované Gréckom v súlade s uvedeným nariadením podľa jeho kapitol III a IV.
479. S výnimkou týchto prípadov sa pravidlá štátnej pomoci uplatňujú na opatrenia týkajúce sa menších ostrovov v Egejskom mori bez toho, aby bol dotknutý článok 17 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 229/2013.

Oprávnené náklady

480. Dodatočné náklady na prepravu poľnohospodárskych výrobkov, ktoré boli vyrobené v najvzdialenejších regiónoch a na menších ostrovoch v Egejskom mori, sú oprávnené na získanie kompenzácie za týchto podmienok:
- a) príjemcovia uskutočňujú svoju výrobnú činnosť v najvzdialenejších regiónoch alebo na menších ostrovoch v Egejskom mori;
 - b) pomoc je objektívne kvantifikovateľná vopred na základe fixnej sumy alebo pomoci pripadajúcej na tonu/kilometer alebo na základe inej relevantnej jednotky;
 - c) dodatočné náklady na prepravu sa vypočítajú na základe trasy prepravy výrobkov v rámci štátnych hraníc príslušného členského štátu pri použití takých dopravných prostriedkov, ktoré zabezpečia pre príjemcu najnižšie náklady, pričom sa zohľadnia externé náklady pre životné prostredie;
 - d) v prípade najvzdialenejších regiónov môžu oprávnené dodatočné náklady na prepravu zahŕňať náklady na prepravu poľnohospodárskych výrobkov z miesta ich výroby na miesta v najvzdialenejších regiónoch, kde sa ďalej spracúvajú.
481. Komisia preskúma plány poskytnúť štátnu pomoc na iné náklady, ako sú dodatočné náklady na prepravu, ktorá je určená na uspokojenie potrieb najvzdialenejších regiónov a menších ostrovov v Egejskom mori, osobitne v každom jednotlivom

prípade na základe podmienok stanovených v časti I kapitole 3 týchto usmernení a na základe osobitných právnych predpisov vzťahujúcich sa na tieto regióny a v prípade uplatniteľnosti aj s prihliadnutím na zlučiteľnosť predmetných opatrení so strategickými plánmi SPP pre príslušné regióny a ich účinok na hospodársku súťaž v príslušných regiónoch, ako aj v ostatných častiach Únie.

1.3.6. Pomoc na sceľovanie poľnohospodárskych pozemkov

482. Komisia bude pomoc na sceľovanie poľnohospodárskych pozemkov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

Oprávnené náklady

483. Oprávnené náklady sa musia obmedziť na právne a administratívne náklady a na náklady na zememeračské práce v súvislosti so sceľovaním pozemkov.

Intenzita pomoci

484. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % skutočných vynaložených nákladov.

1.3.7. Pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva

485. Komisia bude pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
486. Pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva, ktorá nespĺňa podmienky stanovené v tomto oddiele, sa posúdi v súlade s rámcom pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie.
487. Tento oddiel sa uplatňuje na celé odvetvie poľnohospodárstva, ako je vymedzené v bode 33 ods. 9.
488. Podporovaný projekt musí mať význam pre všetky podniky pôsobiace v príslušnom dotknutom odvetví poľnohospodárstva alebo jeho časti.
489. Pred začatím podporovaného projektu sa na internete uverejnia tieto informácie:
- a) dátum začatia podporovaného projektu;
 - b) ciele podporovaného projektu;
 - c) približný termín uverejnenia výsledkov očakávaných od podporovaného projektu;
 - d) miesto na internete, kde sa uverejnia výsledky očakávané od podporovaného projektu;
 - e) zmienka o tom, že výsledky sú bezplatne dostupné pre všetky podniky pôsobiace v príslušnom dotknutom odvetví poľnohospodárstva alebo jeho časti.
490. Výsledky podporovaného projektu sa musia sprístupniť na internete od dátumu ukončenia podporovaného projektu alebo od dátumu, keď sa členom akejkoľvek konkrétnej organizácie poskytnú akékoľvek informácie týkajúce sa týchto výsledkov,

podľa toho, ktorý dátum nastane skôr. Výsledky musia zostať dostupné na internete počas obdobia najmenej piatich rokov počínajúc dátumom ukončenia podporovaného projektu.

491. Pomoc sa musí poskytnúť priamo organizácii venujúcej sa výskumu a šíreniu poznatkov. Opatrenie nesmie zahŕňať poskytovanie pomoci podnikom pôsobiacim v odvetví poľnohospodárstva na základe ceny poľnohospodárskych výrobkov.

Oprávnené náklady

492. Oprávnenými nákladmi sú:
- a) náklady na personál týkajúce sa výskumných pracovníkov, technikov a iných pomocných pracovníkov v rozsahu, v akom sa podieľajú na projekte;
 - b) náklady na nástroje a vybavenie v rozsahu a v období ich použitia v rámci projektu. Ak sa takéto nástroje a vybavenie nepoužívajú v rámci projektu počas celého obdobia ich životnosti, za oprávnené náklady sa považujú jedine odpisy zodpovedajúce dĺžke projektu vypočítané na základe všeobecne uznávaných účtovných zásad;
 - c) náklady na budovy a pozemky v rozsahu a na obdobie ich použitia v rámci projektu; v súvislosti s budovami sa za oprávnené náklady považujú iba odpisy zodpovedajúce dĺžke trvania projektu vypočítané na základe všeobecne uznávaných účtovných zásad; v súvislosti s pozemkami sú oprávnenými nákladmi náklady na komerčný prevod alebo skutočne vynaložené kapitálové náklady;
 - d) náklady na zmluvný výskum, poznatky a patentové práva zakúpené alebo licencované z vonkajších zdrojov na základe princípu nezávislého vzťahu, ako aj náklady na poradenské služby a rovnocenné služby použité výlučne na projekt;
 - e) ďalšie režijné náklady a iné prevádzkové náklady, a to vrátane nákladov na materiály, dodávky a podobné výrobky, vzniknuté priamo v dôsledku projektu.

Intenzita pomoci

493. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

Kapitola 2. Pomoc v odvetví lesného hospodárstva

494. Odvetvie lesného hospodárstva nepatrí do rozsahu pôsobnosti článku 42 zmluvy a prílohy I k nej. Na pomoc poskytovanú členskými štátmi odvetviu lesného hospodárstva sa uplatňujú články 107, 108 a 109 zmluvy. Napriek tomu, že výroba prírodného korku, či už nespracovaného, drveného, granulovaného alebo mletého, či ako korkového odpadu (položka KN 4501) a produkcia gaštanu (*Castanea spp.*, číselný znak KN 08024100) sa uvádzajú v prílohe I k zmluve, pomoc pre lesnícke činnosti v súvislosti s týmito stromami môže patriť do rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly.
495. V súlade s článkom 5 písm. b) a článkom 6 ods. 1 písm. d) až f) a h) nariadenia (EÚ) 2021/2115 zahŕňa pomoc na udržateľné využívanie pôdy šetrné voči klíme aj rozvoj lesných oblastí a udržateľné obhospodarovanie lesov. Táto kapitola má za cieľ zabezpečiť na jednej strane súlad medzi nariadením (EÚ) 2021/2115 a jeho

delegovanými a vykonávacími aktmi a na druhej strane súlad so všeobecnými zásadami poskytovania štátnej pomoci, pokiaľ ide o pomoc pre odvetvie lesného hospodárstva. Tieto zásady majú vplyv na oprávnené náklady a intenzity pomoci podľa tejto kapitoly.

496. Ustanoveniami tejto kapitoly nie je dotknutá možnosť poskytnutia štátnej pomoci pre odvetvie lesného hospodárstva podľa právnych predpisov Únie, ktoré sú spoločné buď pre všetky odvetvia, alebo pre odvetvie obchodu a priemyslu, ako sa uvádza v bode 32. Pomoc na investície do energetickej efektívnosti a do energie z obnoviteľných zdrojov je vyňatá z rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly, keďže takáto pomoc musí byť v súlade s usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022, okrem prípadov, keď je oslobodená od notifikačnej povinnosti. Tieto usmernenia sa neuplatňujú na drevospracujúci priemysel.
497. Táto kapitola sa týka pomoci pre odvetvie lesného hospodárstva, ako je uvedené v bode 21 písm. b.
498. V súlade s touto kapitolou vyhlási Komisia štátnu pomoc pre odvetvie lesného hospodárstva financovanú výhradne z vnútroštátnych zdrojov za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je táto pomoc v súlade s časťou I a kapitolou 3 týchto usmernení a spĺňa osobitné požiadavky stanovené v oddieloch 2.1 až 2.9.
499. Ak je však pomoc pre odvetvie lesného hospodárstva spolufinancovaná z prostriedkov EPFRV, Komisia vyhlási takúto štátnu pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s týmito podmienkami:
- a) pomoc je súčasťou strategických plánov SPP vypracovaných v súlade s nariadením (EÚ) 2021/2115, a to buď ako pomoc spolufinancovaná z prostriedkov EPFRV, alebo ako dodatočné národné financovanie k takejto pomoci;
 - b) pomoc sa neposkytuje na prevádzkový kapitál okrem prípadov, keď sa pomoc poskytuje vo forme finančných nástrojov;
 - c) pomoc sa neposkytuje ako prevádzková pomoc okrem prípadov, ak sú v príslušných právnych predpisoch Únie výslovne stanovené výnimky;
 - d) pomoc sa neposkytuje podnikom v ťažkostiach, ako sú vymedzené v bode 33 ods. 63;
 - e) pomoc sa neposkytuje podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom;
 - f) pomoc spĺňa podmienky stanovené v bode 496.

2.1. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov

500. Komisia bude pomoc na investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
501. Tento oddiel sa týka pomoci na zalesňovanie a vytváranie lesnatých plôch, vytváranie, obnovu a regeneráciu agrolesníckych systémov, prevenciu a odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi, prírodnými

katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, katastrofickými udalosťami, udalosťami súvisiacimi so zmenou klímy, napadnutím škodcami a prepuknutím chorôb, na investície na zlepšenie odolnosti a environmentálnej hodnoty, ako aj potenciálu lesných ekosystémov zmierňovať zmeny klímy, a investície do lesníckych technológií a spracovania, mobilizácie a marketingu výrobkov lesného hospodárstva.

502. Neoprávnené sú tieto náklady:

- a) prevádzkový kapitál;
- b) nákup platobných nárokov;
- c) nákup pozemku za sumu presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na dotknutú operáciu. Výnimkou je nákup pozemku na účely ochrany životného prostredia a zachovanie pôdy bohatej na uhlík, ktorý môže byť oprávnený aj na sumu vyššiu ako 10 %;
- d) úrokové sadzby z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov.

2.1.1. Pomoc na zalesňovanie a vytváranie lesnatých plôch

503. Komisia bude pomoc na zalesňovanie a vytváranie lesnatých plôch považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

504. V kontexte zalesňovania a vytvárania zalesnených oblastí sa uplatňujú tieto minimálne environmentálne požiadavky:

- a) je potrebné, aby pri výbere druhov na výsadbu, ako aj oblastí a metód, ktoré sa majú použiť, nedochádzalo k neprimeranému zalesňovaniu citlivých biotopov, ako sú rašeliniská a mokrade, či k negatívnym účinkom na oblasti s vysokou ekologickou hodnotou vrátane oblastí, kde sa vykonávajú poľnohospodárske činnosti s vysokou prírodnou hodnotou; v lokalitách vymedzených ako lokality sústavy Natura 2000 podľa smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES sa môže povoliť len zalesňovanie, ktoré je v súlade s cieľmi hospodárenia v príslušných lokalitách a ktoré odsúhlasil vnútroštátny orgán členského štátu zodpovedný za vykonávanie opatrení v rámci sústavy Natura 2000;
- b) pri výbere druhov, odrôd, ekotypov a pôvodov stromov sa musí zohľadniť potreba odolnosti voči zmene klímy a prírodným katastrofám a pôdne a hydrologické podmienky príslušnej oblasti, ako aj potenciálny invázny charakter druhov v miestnych podmienkach, ako ich vymedzujú členské štáty; od príjemcu sa musí vyžadovať, aby les chránil a staral sa oň aspoň počas obdobia, na ktoré sa vypláca prémie za stratu príjmu z poľnohospodárskej činnosti a na údržbu; podľa potreby sem patrí výchova, prerieďovanie porastov alebo pasenie v záujme budúceho rozvoja lesa a regulácie kompetície s bylinnou vegetáciou, ako aj prevencia hromadenia podrastového materiálu, v prípade ktorého existuje riziko vzniku požiaru; v prípade rýchlorastúcich druhov musia členské štáty stanoviť minimálny a maximálny čas pred výrubom; minimálny čas nesmie byť kratší ako osem rokov a maximálny čas nesmie prekročiť 20 rokov;
- c) v prípadoch, keď vzhľadom na zložité pôdne, environmentálne alebo klimatické podmienky vrátane zhoršovania životného prostredia nemožno

očakávať, že výsadba viacročných druhov drevín bude viesť k vytvoreniu lesného porastu v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, môže dotknutý členský štát povoliť príjemcovi vytvoriť inú plochu s drevinovou vegetáciou, napríklad krovinami alebo kríkmi vhodnými do miestnych podmienok; príjemca musí zabezpečiť rovnakú úroveň starostlivosti a ochrany, aká sa uplatňuje v prípade lesov;

- d) v prípade operácií týkajúcich sa zalesňovania vedúcich k vytváraniu lesov s veľkosťou presahujúcou určitý limit, ktorý určia členské štáty, musí táto operácia zahŕňať jednu z týchto činností:
 - i) výsadba ekologicky prispôsobených druhov alebo druhov odolných voči zmene klímy v príslušnej biogeografickej oblasti, pri ktorých sa prostredníctvom posúdenia vplyvov nezistilo, že by ohrozovali biodiverzitu a ekosystémové služby alebo že by mali negatívny vplyv na ľudské zdravie;
 - ii) výsadba zmesi druhov drevín, ktorá obsahuje buď aspoň 10 % širokolistých drevín na plochu alebo aspoň tri druhy, prípadne odrody drevín, pričom drevina/odroda s najnižším stupňom zastúpenia v danej zmesi tvorí aspoň 10 % porastu na danej ploche.

505. Notifikácia Komisii by mala obsahovať zrozumiteľný opis preukazujúci splnenie podmienok stanovených v bode 504 a v prípade uplatňovania výnimiek príslušné odôvodnenia.

Oprávnené náklady

506. Pomoc sa vzťahuje na náklady na zriadenie lesov a lesnatých plôch na poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôde. Pomoc vo forme ročnej prémie na hektár sa okrem toho môže poskytnúť na pokrytie nákladov na stratu príjmu z poľnohospodárskej činnosti a údržbu vrátane skorého aj neskorého čistenia najviac počas obdobia stanoveného členským štátom. Náklady na zariadenia na zalesňovanie a vytváranie lesnatých plôch možno podporiť iba podľa oddielu 2.1.5. Náklady na zriadenie môžu zahŕňať nahradenie úhynov počas prvého roka. Náklady na údržbu môžu zahŕňať nahradenie malého objemu úhynov počas prvých rokov po výsadbe. Náklady na nahradenie veľkého objemu úhynov možno podporiť iba podľa oddielu 2.1.3.

507. Pomoc sa nemôže poskytnúť na výsadbu stromov na výmladkovú plantáž rýchlorastúcich drevín, vianočných stromčekov alebo rýchlorastúcich stromov na výrobu energie a na investície do zalesňovania, ktoré nie sú v súlade s klimatickými a environmentálnymi cieľmi ani so zásadami udržateľného obhospodarovania lesov zakotvenými v celoeurópskych usmerneniach pre zalesňovanie a opätovné zalesňovanie⁷¹. Vysadené druhy musia byť adaptované na environmentálne a klimatické podmienky danej oblasti a spĺňať minimálne environmentálne požiadavky uvedené v bode 504.

Intenzita pomoci

⁷¹ Prijaté na ministerskej konferencii o ochrane lesov v Európe 12. – 13. novembra 2008 (<https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Pan-EuropeanAfforestationReforestationGuidelines.pdf>).

508. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.1.2. Pomoc na vytvorenie, regeneráciu alebo obnovu agrolesníckych systémov

509. Komisia bude pomoc na vytvorenie, regeneráciu alebo obnovu agrolesníckych systémov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

510. Pomoc sa môže poskytnúť na vytváranie agrolesníckych systémov vymedzených v bode 33 ods. 10.

Oprávnené náklady

511. Pomoc sa vzťahuje na náklady na vytvorenie, regeneráciu alebo obnovu agrolesníckeho systému, pričom možno poskytnúť ročnú prémie na hektár na pokrytie nákladov na údržbu, a to najviac na obdobie stanovené členským štátom.

512. Členské štáty musia určiť štruktúru a zloženie agrolesníckeho systému so zreteľom na miestne pôdno-klimatické a environmentálne podmienky, lesné druhy a potrebu zabezpečiť udržateľné poľnohospodárske využívanie pôdy.

Intenzita pomoci

513. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.1.3. Pomoc na prevenciu a odstraňovanie škôd v lesoch

514. Komisia bude pomoc na prevenciu a odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi, prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, škodcami rastlín, zamorením inváznymi nepôvodnými druhmi, katastrofickými udalosťami a udalosťami súvisiacimi so zmenou klímy a na investície do udržiavania zdravia lesov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) alebo prípadne článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

Oprávnené náklady

515. Pomoc sa môže vzťahovať na náklady na investície do opatrení zameraných na prevenciu a obnovu, ako sú náklady na:

- a) vytvorenie ochranej infraštruktúry; v prípade vypuknutia požiarov sa z prostriedkov pomoci môže kryť aj pomoc, ktorá slúži ako príspevok na náklady týkajúce sa údržby; pomoc sa nemôže poskytnúť na činnosti súvisiace s poľnohospodárstvom v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú agroenvironmentálno-klimatické záväzky uvedené v časti II oddiele 1.1.4;
- b) miestne preventívne činnosti malých rozmerov proti požiaru alebo proti iným prírodným nebezpečenstvám vrátane využitia pastevných zvierat, napríklad prístrešky, napájanie, oplotenie a preprava zvierat;

- c) vytvorenie a vylepšenie zariadení na monitorovanie lesných požiarov, výskytu škodcov, invázných nepôvodných druhov a chorôb, ako aj komunikačného vybavenia;
 - d) obnovu lesného potenciálu poškodeného požiarom, prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, škodcami rastlín, inváznymi nepôvodnými druhmi, katastrofickými udalosťami a udalosťami súvisiacimi so zmenou klímy; v prípade škody spôsobenej nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, alebo škodcami rastlín alebo inváznymi nepôvodnými druhmi, ak sa táto škoda dá dať do súvisu so zmenou klímy, by sa príjemcovia mali snažiť do obnovy zahrnúť opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy s cieľom minimalizovať škody a straty spôsobené podobnými udalosťami v budúcnosti;
 - e) investície súvisiace s udržiavaním zdravia lesov.
516. V prípade obnovy lesného potenciálu podľa bodu 515 písm. d sa pomoc môže poskytnúť až po formálnom uznaní výskytu aspoň jednej z udalostí uvedenej v danom bode príslušným orgánom členského štátu a prípadne až po tom, čo príjemca predložil dôkaz o vhodných nástrojoch riadenia rizík na riešenie potenciálneho výskytu udalosti, ktorá spôsobila škodu, v budúcnosti. Takéto primerané nástroje riadenia rizika môžu zahŕňať pokrytie škody poisťnou zmluvou alebo vzájomným fondom alebo preventívne opatrenia, ktoré sú vhodné na zamedzenie určitého druhu udalosti, ktorá spôsobuje škodu.
517. V prípade pomoci na prevenciu škôd v lesoch spôsobených škodcami rastlín alebo inváznymi nepôvodnými druhmi musí byť riziko výskytu škodcov alebo invázných nepôvodných druhov doložené vedeckými dôkazmi a uznané verejnou vedeckou organizáciou. Ak je to potrebné, v notifikácii sa musí uviesť zoznam škodlivých organizmov, ktoré sa môžu stať škodcami rastlín.
518. Oprávnené operácie musia byť v súlade s plánom ochrany lesov vypracovaným členským štátom, pokiaľ sa týkajú škôd spôsobených lesnými požiarom alebo biotickými činiteľmi.
519. Iba lesné oblasti uvedené v pláne ochrany lesov vypracovanom dotknutými členskými štátmi sú oprávnené na pomoc na prevenciu požiarov.
520. Pomoc sa nemôže poskytnúť na stratu príjmu v dôsledku požiarov, prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, iných nepriaznivých poveternostných udalostí, napadnutia škodcami rastlín, výskytu invázných nepôvodných druhov, katastrofických udalostí a udalostí súvisiacich so zmenou klímy.

Intenzita pomoci

521. Pomoc možno poskytnúť až do výšky 100 % oprávnených nákladov.
522. Pomoc poskytnutá na oprávnené náklady uvedené v bode 515 písm. d, ako aj akékoľvek iné platby, ktoré príjemca prijal v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi vrátane platieb vyplývajúcich z iných vnútroštátnych opatrení alebo opatrení Únie, prípadne poisťných zmlúv, sú obmedzené na 100 % oprávnených nákladov.

2.1.4. Pomoc na investície na zlepšenie odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov

523. Komisia bude pomoc na investície na zlepšenie odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

Oprávnené náklady

524. Pomoc môže byť poskytnutá na investície, ktoré sú určené na plnenie environmentálnych záväzkov s cieľom poskytovať ekosystémové služby, zvyšovať spoločenskú hodnotu lesov a zalesnenej pôdy v príslušnej oblasti alebo zlepšovať potenciál ekosystémov z hľadiska zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu bez toho, aby sa vylučovali ekonomické výhody z dlhodobého hľadiska.

Intenzita pomoci

525. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.1.5. Pomoc na investície týkajúce sa lesníckych technológií, spracovania, mobilizácie a marketingu lesníckych výrobkov

526. Komisia bude pomoc na investície týkajúce sa lesníckych technológií, spracovania, mobilizácie a marketingu lesníckych výrobkov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

Oprávnené náklady

527. Pomoc sa môže poskytnúť na investície do lesníckych technológií alebo na investície súvisiace so spracovaním, mobilizáciou a marketingom, ktoré zvyšujú hodnotu lesníckych výrobkov.
528. Investície týkajúce sa zvýšenia hospodárskej hodnoty lesov musia byť odôvodnené v súvislosti s očakávanými zlepšeniami stavu lesov v jednom alebo vo viacerých podnikoch a môžu zahŕňať investície do strojov a postupov v oblasti ťažby dreva, ktoré sú šetrné k pôde a prírodným zdrojom.
529. Investície, ktoré súvisia s využívaním dreva ako suroviny alebo zdroja energie, musia byť obmedzené na všetky pracovné operácie pred priemyselným spracovaním.

Intenzita pomoci

530. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 65 % sumy oprávnených nákladov. Môže sa zvýšiť na maximálne 80 % v prípade investícií v najvzdialenejších regiónoch alebo menších ostrovoch v Egejskom mori alebo investícií súvisiacich s jedným alebo viacerými špecifickými environmentálnymi alebo klimatickými cieľmi uvedenými v článku 73 ods. 4 písm. a) bode i) nariadenia (EÚ) 2021/2115.

2.1.6. Pomoc na investície do infraštruktúry súvisiacej s rozvojom, modernizáciou alebo prispôbením odvetvia lesného hospodárstva

531. Komisia bude pomoc na investície do infraštruktúry súvisiacej s rozvojom, modernizáciou alebo prispôbením odvetvia lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

Oprávnené náklady

532. Pomoc sa vzťahuje na investície do hmotného a nehmotného majetku, ktoré sa týkajú infraštruktúry súvisiacej s rozvojom, modernizáciou alebo prispôbením odvetvia lesného hospodárstva vrátane prístupu k lesnej pôde, scelovania pozemkov a zlepšovania vlastností pôdy, digitalizácie lesného hospodárstva, zriadenia dočasných skladov a dodávok udržateľnej energie, energetickej efektivity, dodávok a úspory vody, ako aj využívania hospodárskych zvierat namiesto strojov.

Intenzita pomoci

533. V prípade neproduktívnych investícií, investícií zameraných výlučne na zlepšenie environmentálnej hodnoty lesov a investícií do lesných ciest, ktoré sú verejnosti prístupné bezplatne a ktoré prispievajú k multifunkčnosti lesov, nesmie intenzita pomoci presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
534. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 80 % v prípade investícií v najvzdialenejších regiónoch alebo menších ostrovoch v Egejskom mori alebo investícií súvisiacich s jedným alebo viacerými špecifickými environmentálnymi alebo klimatickými cieľmi uvedenými v článku 73 ods. 4 písm. a) bode i) nariadenia (EÚ) 2021/2115.
535. Vo všetkých ostatných prípadoch nesmie intenzita pomoci presiahnuť 65 % oprávnených nákladov.

2.1.7. Pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v lesoch

536. Komisia bude pomoc na investície v prospech ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v lesoch považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. d) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
537. Pomoc by sa mala poskytnúť v prípade kultúrneho a prírodného dedičstva vo forme prírodnej krajiny a budov, ktoré príslušný orgán členského štátu formálne uznal za kultúrne alebo prírodné dedičstvo.

Oprávnené náklady

538. Oprávnené sú tieto náklady na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva:
- a) investičné náklady na hmotný majetok;
 - b) investičné práce.

Intenzita pomoci

539. Pomoc nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov. Pomoc na investičné práce sa musí obmedziť na sumu 10 000 EUR ročne.

2.1.8. Pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov v odvetví lesného hospodárstva

540. Komisia bude pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
541. Tento oddiel sa vzťahuje na podniky pôsobiace v lesnom hospodárstve.
542. Príslušný vzájomný fond musí:
- a) byť akreditovaný príslušným orgánom členského štátu v súlade s vnútroštátnym právom;
 - b) mať transparentnú politiku platieb do fondu a výberov z fondu;
 - c) mať jasné pravidlá pridelenia zodpovednosti za akékoľvek vzniknuté pohľadávky.
543. Členské štáty musia stanoviť pravidlá vytvárania a riadenia vzájomných fondov, najmä pravidlá poskytovania kompenzačných platieb, ako aj pravidlá spravovania a monitorovania dodržiavania týchto pravidiel. Členské štáty musia zabezpečiť, aby boli v pravidlách, ktorými sa fond riadi, stanovené pokuty v prípade nedbanlivosti zo strany príjemcu.

Oprávnené náklady

544. Oprávnené náklady sú náklady na finančné príspevky do vzájomných fondov na účely platby kompenzácie vlastníkom lesov a správcom lesov za škody spôsobené lesnými požiarimi, prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, škodcami rastlín, zamorením inváznymi nepôvodnými druhmi, katastrofickými udalosťami a udalosťami súvisiacimi so zmenou klímy, ako sa uvádza v bode 514, a za škody v lesoch spôsobené chránenými zvieratami, ako sa uvádza v oddiele 2.8.5. Finančné príspevky sa môžu vzťahovať iba na sumy vyplatené vzájomným fondom ako finančná kompenzácia podnikom pôsobiacim v lesnom hospodárstve.
545. Pokiaľ ide o pomoc na finančné príspevky do vzájomných fondov na účely platby kompenzácií za škody spôsobené environmentálnymi nehodami, musí byť výskyt environmentálnej nehody ako taký formálne uznaný príslušným orgánom dotknutého členského štátu.
546. Členské štáty môžu prípadne vopred stanoviť kritériá, na základe ktorých sa formálne uznanie uvedené v bode 545 bude považovať za udelené.

Intenzita pomoci

547. Pomoc nesmie presiahnuť 70 % oprávnených nákladov.

2.2. *Pomoc týkajúca sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek v lesných oblastiach*

548. Komisia bude pomoc na platby v prípade osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí uložených požiadavkami vyplývajúcimi z vykonávania smerníc 92/43/EHS, 2009/147/ES alebo 2000/60/ES považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy so zámerom prispievať k plneniu jedného alebo viacerých špecifických cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
549. Pomoc podľa tohto oddielu sa musí poskytovať ročne a na hektár lesa s cieľom poskytnúť príjemcom kompenzáciu za všetky alebo čiastočne dodatočné náklady a za straty príjmu vzniknuté v dôsledku osobitných znevýhodnení daných oblastí, a to vrátane všetkých transakčných nákladov.

Príjemcovia pomoci

550. Pomoc sa môže poskytovať vlastníkom lesov, správcom lesov a ich združeniam.

Oprávnené náklady

551. Na získanie pomoci môžu byť oprávnené tieto oblasti:
- a) lesné oblasti sústavy Natura 2000 určené podľa smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES;
 - b) iné vymedzené chránené krajinné oblasti s environmentálnymi obmedzeniami uplatniteľnými na lesy, ktoré prispievajú k vykonávaniu článku 10 smernice 92/43/EHS pod podmienkou, že tieto oblasti nepresiahnu 5 % určených oblastí sústavy Natura 2000, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť jednotlivých strategických plánov SPP.

Intenzita pomoci

552. Dodatočné náklady a strata príjmu uvedené v bode 549 sa musia vypočítat' na základe obmedzení vyplývajúcich zo smerníc 92/43/EHS, 2009/147/ES a 2000/60/ES.
553. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.3. *Pomoc na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa*

554. Komisia bude pomoc na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a iné záväzky týkajúce sa obhospodarovania považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
555. Pomoc sa vzťahuje na dobrovoľné záväzky týkajúce sa obhospodarovania, ktoré sa považujú za prospešné na plnenie jedného alebo viacerých špecifických cieľov súvisiacich s klímou a životným prostredím stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a ktoré presahujú rámec príslušných povinných požiadaviek stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch o lesnom hospodárstve alebo

v iných príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch, prípadne v právnych predpisoch Únie. Príslušné povinné požiadavky sa musia uviesť a opísať v notifikácii štátnej pomoci Komisii.

556. Závazky sa musia prijať na obdobie piatich až siedmich rokov. V prípade potreby a v riadne odôvodnených prípadoch však členské štáty môžu pre konkrétne druhy záväzkov určiť dlhšie obdobie. V riadne odôvodnených prípadoch, napr. v prípade lesných genetických zdrojov, môžu členské štáty v notifikácii štátnej pomoci určiť kratšie obdobie v trvaní aspoň jedného roka. Oprávnené sú aj zásahy do obhospodarovania potrebné len raz alebo niekoľkokrát počas vývojového cyklu lesa.

Oprávnené náklady a spôsoby pomoci

557. Oprávnené náklady sa môžu vypočítavať buď:
- a) ako kompenzácia príjmom za všetky alebo čiastočné dodatočné náklady a straty príjmu vzniknuté v dôsledku prijatých záväzkov. V prípade potreby môže pokrývať aj transakčné náklady do výšky 20 % pomoci vyplatené na lesnícko-environmentálne záväzky. Pomoc sa môže týkať kolektívnych systémov a systémov platieb založených na výsledkoch, ako sú schémy uhlíkového poľnohospodárstva, s cieľom povzbudiť príjemcov, aby sa usilovali o výrazné zlepšenie kvality životného prostredia vo väčšom rozsahu alebo merateľným spôsobom. Okrem kompenzácie možno poskytnúť stimulačnú platbu, ktorá nesmie byť vyššia než 20 % kompenzácie;
 - b) na základe hodnoty lesnícko-environmentálnych a klimatických služieb, ktoré sa na trhu neodmeňujú, vrátane kolektívnych systémov a systémov platieb založených na výsledkoch, ako sú schémy uhlíkového poľnohospodárstva.
558. V riadne odôvodnených prípadoch, napríklad v prípade operácií týkajúcich sa ochrany životného prostredia, sa môže poskytnúť pomoc na kompenzáciu záväzkov nevyužívať stromy a lesy na komerčné účely, a to vo forme paušálnej alebo jednorazovej platby na jednotku, ktorá sa vypočíta na základe dodatočných nákladov a straty príjmu.
559. V prípade operácií, na ktoré sa nevzťahujú body 554 až 558, sa môže pomoc poskytnúť na účely ochrany a podpory lesných genetických zdrojov.
560. Operácie zamerané na ochranu genetických zdrojov v lesnom hospodárstve musia zahŕňať:
- a) ciele opatrenia: opatrenia určené na podporu *in situ* a *ex situ* ochrany, charakterizácie, zbierania a využívania genetických zdrojov v lesnom hospodárstve vrátane webových inventárov genetických zdrojov v súčasnosti zachovávaných *in situ* (napríklad ochrana materiálu v lesnom podniku) a zbierok a databáz *ex situ*;
 - b) zosúladené opatrenia: opatrenia na podporu výmeny informácií týkajúcich sa ochrany, charakterizácie, zbierania a využívania genetických zdrojov v lesnom hospodárstve Únie medzi príslušnými organizáciami v členských štátoch;
 - c) sprievodné opatrenia: informačné a propagačné akcie a poradenské opatrenia so zapojením mimovládnych organizácií a iných príslušných zainteresovaných strán, kurzy odborného vzdelávania a vypracúvanie technických správ.

Intenzita pomoci

561. Maximálna intenzita pomoci sa stanovuje takto:
- a) do 120 % oprávnených nákladov na služby súvisiace s biodiverzitou, klímou, vodou alebo pôdou, na kolektívne systémy a systémy platieb založené na výsledkoch, ako sú schémy uhlíkového poľnohospodárstva;
 - b) do hodnoty lesnícko-environmentálnych a klimatických služieb, ktoré sa na trhu neodmeňujú, v prípade systémov, pri ktorých sa oprávnené náklady počítajú na základe bodu 557 písm. b);
 - c) do 100 % oprávnených nákladov na ochranu a propagáciu lesných genetických zdrojov vo všetkých ostatných prípadoch.

2.4. *Pomoc na výmenu poznatkov a informačné akcie v odvetví lesného hospodárstva*

562. Komisia bude pomoc na výmenu poznatkov a informačné akcie v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
563. Členské štáty musia zabezpečiť súlad činností podporených podľa tohto oddielu s opisom systému AKIS uvedeným v strategickom pláne SPP.
564. Pomoc podľa tohto oddielu sa môže poskytnúť na pokrytie nákladov na všetky príslušné akcie zamerané na podporu inovácií, odbornej prípravy, na vypracovanie a aktualizáciu plánov, štúdií, ako aj na výmenu a šírenie poznatkov a informácií, ktorými sa prispieva k plneniu jedného alebo viacerých špecifických cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115.
565. Pomoc sa môže vzťahovať na krátkodobé výmeny v rámci riadenia lesohospodárskych podnikov a na návštevy lesov. Takéto systémy a návštevy sa musia zamerať predovšetkým na udržateľné metódy alebo technológie lesného hospodárstva, rozvoj nových obchodných príležitostí a nových technológií, ako aj na zlepšenie odolnosti lesov. Pomoc na demonštračné činnosti môže pokrývať príslušné investičné náklady.

Intenzita pomoci

566. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.5. *Pomoc na poradenské služby v odvetví lesného hospodárstva*

567. Komisia bude pomoc na poradenské služby v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
568. Členské štáty musia zabezpečiť súlad činností podporených podľa tohto oddielu s opisom systému AKIS uvedeným v strategickom pláne SPP.
569. Poradenské služby musia zahŕňať hospodárske, environmentálne a sociálne rozmery a zabezpečovať aktuálne technologické a vedecké informácie získané prostredníctvom výskumu a inovácií.
570. Poradenstvo poskytované vlastníkom lesov musí byť previazané aspoň s jedným špecifickým cieľom stanoveným v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a musí sa týkať minimálne príslušných povinností vyplývajúcich zo smernice 92/43/EHS,

smernice 2009/147/ES a smernice 2000/60/ES. Môže sa vzťahovať aj na problémy spojené s ekonomickou a environmentálnou výkonnosťou lesohospodárskeho podniku.

- 571. Členské štáty musia zabezpečiť, aby bolo poskytované poradenstvo nestranné a poradcovia neboli vystavení konfliktu záujmov.
- 572. Pomoc sa musí poskytnúť vo forme dotovaných služieb.

Oprávnené náklady

- 573. Pomoc sa poskytne s cieľom pomôcť vlastníkom lesov využívať poradenské služby na zlepšenie hospodárskej výkonnosti a environmentálneho správania i šetrnosti a odolnosti ich podnikov, spoločností alebo investícií voči klíme. Pomoc možno poskytnúť aj na vypracovanie plánov obhospodarovania lesov.

Intenzita pomoci

- 574. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov a 200 000 EUR na podnik počas žiadneho trojročného obdobia.

2.6. Pomoc určená na spoluprácu v odvetví lesného hospodárstva

- 575. Komisia bude pomoc na spoluprácu v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
- 576. Pomoc sa môže poskytnúť len na podporu spolupráce, ktorou sa prispieva k dosahovaniu jedného alebo viacerých cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115.
- 577. Pomoc by sa mala poskytnúť s cieľom podporiť spoluprácu, do ktorej sú zapojení aspoň dvaja aktéri bez ohľadu na to, či pôsobia v odvetví lesného hospodárstva alebo v odvetviach lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, avšak pod podmienkou, že spolupráca bude prínosom iba pre odvetvie lesného hospodárstva alebo odvetvia lesného hospodárstva a poľnohospodárstva. Spolupráca môže mať najmä tieto formy:
 - a) spolupráca medzi rôznymi podnikmi v odvetví lesného hospodárstva a ďalšími aktérmi pôsobiacimi v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vrátane skupín výrobcov a družstiev, ktorá prispieva k dosahovaniu jedného alebo viacerých špecifických cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115;
 - b) vytváranie klastrov a sietí.
- 578. Pomoc sa nesmie poskytnúť na spoluprácu, do ktorej sú zapojené iba výskumné orgány.
- 579. Pomoc sa môže poskytnúť na spoluprácu, ktorá sa týka najmä týchto činností:
 - a) pilotné projekty;
 - b) vývoj nových výrobkov, postupov, procesov a technológií v odvetví lesného hospodárstva;

- c) spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi v odvetví lesného hospodárstva pri organizovaní spoločných pracovných postupov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov;
 - d) horizontálna a vertikálna spolupráca medzi subjektmi v rámci dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov;
 - e) propagačné činnosti v miestnom kontexte v súvislosti s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov;
 - f) kolektívna akcia realizovaná s cieľom zmiernovať zmenu klímy alebo sa na ňu adaptovať;
 - g) vykonávanie stratégií miestneho rozvoja okrem stratégií uvedených v článku 32 nariadenia (EÚ) 2021/1060, a to najmä inými skupinami verejných a súkromných partnerov, než sú skupiny uvedené v článku 31 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/1060.
580. Pomoc na vytváranie klastrov a sietí sa môže poskytovať iba novovytvoreným klastrom a sieťam a tým subjektom, ktoré začínajú činnosť, ktorá je pre ne nová.
581. Pomoc pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov podľa bodu 579 písm. d a e sa musí vzťahovať len na dodávateľské reťazce, ktorých súčasťou je najviac jeden sprostredkovateľ medzi vlastníkom/správcom lesa a spotrebiteľom.

Oprávnené náklady a intenzita pomoci

582. Pomoc sa vzťahuje na tieto oprávnené náklady, pokiaľ sa týkajú lesohospodárskych činností:
- a) náklady na štúdie v rámci danej oblasti, štúdie uskutočniteľnosti a na vypracovanie podnikateľského plánu alebo stratégie miestneho rozvoja okrem tých, ktoré sa uvádzajú v článku 32 nariadenia (EÚ) 2021/1060;
 - b) prevádzkové náklady spolupráce, ako napr. mzda „koordinátora“;
 - c) náklady na operácie, ktoré sa majú vykonať;
 - d) náklady na propagačné činnosti;
 - e) náklady na vypracovanie plánov obhospodarovania lesov alebo rovnocenných nástrojov.
583. Pomoc sa musí obmedzovať na maximálne obdobie siedmich rokov, s výnimkou činností uvedených v bode 579 písm. g), a v riadne odôvodnených prípadoch na kolektívne opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy s cieľom dosiahnuť špecifické ciele v oblasti životného prostredia a klímy stanovené v článku 6 ods. 1 písm. d), e) a f) nariadenia (EÚ) 2021/2115.
584. Náklady na operácie uvedené v bode 582 písm. c), ktoré sa skladajú z investícií, a najmä priame náklady na osobitné projekty spojené s vykonávaním plánu obhospodarovania lesov alebo rovnocenného nástroja musia byť obmedzené na oprávnené náklady a maximálne intenzity investičnej pomoci v odvetví lesného hospodárstva, ako sa uvádza v oddiele 2.1 tejto časti o investičnej pomoci.
585. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
- 2.7. *Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov v odvetví lesného hospodárstva*

586. Komisia bude pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre skupiny a organizácie výrobcov v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
587. Oprávnenými príjemcami pomoci sú iba skupiny alebo organizácie výrobcov úradne uznané príslušným orgánom dotknutého členského štátu na základe predloženia podnikateľského plánu. Na poskytnutie pomoci sa vzťahuje povinnosť členského štátu overiť, že ciele uvedené v podnikateľskom pláne sa podarilo dosiahnuť v rámci obdobia piatich rokov odo dňa uznania skupiny alebo organizácie výrobcov.
588. Dohody, rozhodnutia a iné správanie v rámci skupiny alebo organizácie výrobcov musia byť v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže tak, ako sa uplatňujú na základe článkov 206 až 210a nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.
589. Pomoc sa nesmie poskytnúť:
- a) výrobným organizáciám, subjektom alebo orgánom, akými sú spoločnosti alebo družstvá, ktorých cieľom je riadenie jedného alebo niekoľkých lesníckych podnikov a ktoré sa preto musia považovať za samostatných výrobcov;
 - b) iným lesohospodárskym združeniam plniacim úlohy, medzi ktoré patrí vzájomná podpora a služby riadenia lesohospodárskych podnikov v členských podnikoch, bez toho, aby sa zúčastňovali na spoločnom prispôbovaní dodávok požiadavkám trhu.

Príjemcovia pomoci

590. Pomoc sa môže poskytnúť skupinám alebo organizáciám výrobcov alebo priamo výrobcom do rovnakej celkovej výšky s cieľom vykompenzovať ich príspevky na prevádzkové náklady skupín alebo organizácií počas prvých piatich rokov od vytvorenia danej skupiny.

Oprávnené náklady

591. Oprávnené náklady môžu zahŕňať náklady na prenájom vhodných priestorov, nadobudnutie kancelárskeho vybavenia, náklady na administratívnych pracovníkov, režijné náklady, poplatky za právne služby a administratívne poplatky, nadobudnutie počítačového hardvéru a poplatky za nadobudnutie alebo používanie počítačového softvéru, cloudu a podobných riešení. Pri kúpe priestorov musia byť oprávnené náklady na priestory obmedzené na náklady na prenájom podľa trhových sadzieb. Pomoc sa nesmie uhradiť v súvislosti s nákladmi, ktoré vznikli po piatom roku od uznania skupiny alebo organizácie výrobcov príslušným orgánom členského štátu na základe podnikateľského plánu.
592. Ak sa pomoc vypláca v ročných splátkach, členské štáty musia uhradiť poslednú splátku až po overení správnej realizácie podnikateľského plánu.

Intenzita pomoci

593. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.
594. Celková výška pomoci sa musí obmedziť na 500 000 EUR.

2.8. *Iná pomoc odvetviu lesného hospodárstva, ktorá sleduje ekologické, ochranné a rekreačné ciele*

595. Komisia bude opatrenia štátnej pomoci, ktorých hlavným cieľom je zachovať, zlepšiť alebo obnoviť ekologické, ochranné a rekreačné funkcie lesov, biodiverzitu a zdravý lesný ekosystém, považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
596. Členské štáty musia preukázať, že podporené opatrenia priamo prispievajú k zachovávaniu alebo obnove ekologických, ochranných a rekreačných funkcií lesov, biodiverzity a zdravého lesného ekosystému.
597. Pomoc podľa tohto oddielu sa nemôže poskytnúť drevospracujúcemu priemyslu ani na komerčne rentabilnú ťažbu dreva, prepravu dreva alebo na spracovanie dreva alebo iných lesných zdrojov na výrobky, prípadne na výrobu energie. Pomoc sa nemôže poskytnúť na výrub, ktorého prvotným účelom je komerčne rentabilná ťažba dreva, ani na jednoduchú obnovu lesa.

Intenzita pomoci

598. Pomoc na všetky opatrenia uvedené v tomto oddiele nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.8.1. *Pomoc na osobitné opatrenia a intervencie v odvetví lesného hospodárstva s hlavným cieľom prispieť k zachovaniu alebo obnove lesného ekosystému a biologickej diverzity alebo tradičného krajinného rázu*

599. Komisia bude pomoc na výsadbu, prerezávanie, prerieďovanie a výrub stromov a inej vegetácie v existujúcich lesoch, na odstraňovanie padnutých stromov, ako aj na náklady na plánovanie takýchto opatrení, ďalej pomoc na náklady na ošetrovanie proti škodcom a chorobám stromov a na prevenciu šírenia škodcov, chorôb stromov a invázných nepôvodných druhov a pomoc na náhradu škôd spôsobených škodcami, chorobami stromov a inváznymi nepôvodnými druhmi považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je táto pomoc v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení a spoločnými pravidlami stanovenými v bodoch 595, 596 a 597 a ak hlavným cieľom takýchto opatrení je prispieť k zachovaniu alebo obnove lesného ekosystému a biodiverzity alebo tradičného krajinného rázu.
600. Pomoc na náklady na ošetrovanie proti škodcom, chorobám stromov a inváznym nepôvodným druhom a na prevenciu šírenia škodcov, chorôb stromov a invázných nepôvodných druhov a pomoc na náhradu škody spôsobenej škodcami, chorobami stromov a inváznymi nepôvodnými druhmi sa môže poskytnúť v prípade týchto oprávnených nákladov:
- a) náklady na preventívne opatrenia a ošetrovanie vrátane prípravy pôdy na opätovnú výsadbu a na výrobky, zariadenia a materiály potrebné na takéto opatrenia; musia sa dodržiavať zásady integrovanej ochrany proti škodcom stanovené v článku 14 smernice 2009/128/ES a v prílohe III k uvedenej smernici, a to najmä pri používaní prípravkov na ochranu rastlín, ako sa to vyžaduje podľa článku 55 nariadenia (ES) č. 1107/2009;

- b) náklady na kompenzáciu strát na poraste a náklady na opätovnú výsadbu až do výšky trhovej hodnoty porastu, ktorý bol zničený na príkaz orgánov pri boji proti danej chorobe alebo danému škodcovi; pri výpočte straty prírastku sa môže zohľadniť potenciálny prírastok zničeného porastu až do bežného veku výrubu.

2.8.2. Pomoc na zachovanie a zlepšovanie kvality pôdy a zabezpečenie vyváženého a zdravého rastu stromov v odvetví lesného hospodárstva

601. Komisia bude pomoc na zachovanie a zlepšovanie kvality pôdy a zabezpečenie vyváženého a zdravého rastu stromov v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so spoločnými pravidlami stanovenými v bodoch 595, 596 a 597 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
602. Pomoc sa môže poskytnúť na účely zachovania a zlepšovania kvality pôdy v lesoch a zabezpečovania vyváženého a zdravého rastu stromov.
603. Opatrenia môžu zahŕňať zlepšovanie pôdy hnojením a iným ošetrovaním s cieľom zachovať jej prirodzenú rovnováhu, znižovať nadmernú hustotu vegetácie a zabezpečovať dostatočné zadržiavanie vody a riadne odvodňovanie. Členské štáty by mali preukázať, že opatreniami sa nespôsobí zníženie biologickej diverzity, presakovanie živín a že opatrenia nebudú mať negatívny účinok na prírodné vodné ekosystémy či zóny ochrany vôd.
604. Pomoc sa môže vzťahovať na náklady na plánovanie takýchto opatrení.

2.8.3. Obnova a udržiavanie prírodných cestičiek, krajinných prvkov a štruktúr a prirodzeného biotopu zvierat v odvetví lesného hospodárstva

605. Komisia bude pomoc na obnovu a udržiavanie prírodných cestičiek, krajinných prvkov a štruktúr a prirodzeného biotopu zvierat v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so spoločnými pravidlami stanovenými v bodoch 595, 596 a 597 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
606. Pomoc sa môže poskytnúť na účely obnovy a udržiavania prírodných cestičiek, krajinných prvkov a štruktúr a prirodzeného biotopu zvierat vrátane nákladov na plánovanie.
607. Opatrenia zamerané na vykonávanie smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES sú vylúčené z tohto druhu pomoci, keďže by sa mali uskutočňovať v súlade s podmienkami oddielu 2.2 tejto časti.

2.8.4. Pomoc na udržiavanie ciest na účely predchádzania lesným požiarom

608. Komisia bude pomoc na udržiavanie ciest na účely predchádzania lesným požiarom považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so spoločnými pravidlami stanovenými v bodoch 595, 596 a 597 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

609. Pomoc na udržiavanie ciest by sa mala zameriavať na predchádzanie lesným požiarom. Súvislosť medzi cieľom pomoci a udržiavaním ciest by sa mala preukázať v notifikácii štátnej pomoci Komisii.

2.8.5. *Pomoc na náhradu škôd v lesoch spôsobených chránenými zvieratami*

610. Komisia bude pomoc na náhradu škôd spôsobených chránenými zvieratami v lesoch považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, so spoločnými pravidlami stanovenými v bodoch 595, 596 a 597 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

611. Na účely zmiernenia rizika narušenia hospodárskej súťaže a v záujme vytvorenia stimulu na minimalizáciu rizika sa od príjemcov musí vyžadovať minimálny príspevok. Uvedený príspevok musí mať formu preventívnych opatrení, ako sú bezpečnostné oplotenia tam, kde je to možné, ktoré sú primerané vzhľadom na riziko škôd spôsobených chránenými zvieratami v príslušnej lesnej oblasti. Ak nie je možné prijať primerané preventívne opatrenia, členský štát musí na účely zabezpečenia zlučiteľnosti pomoci v notifikácii štátnej pomoci Komisii preukázať, že takéto preventívne opatrenia nie je možné prijať.

612. Musí sa preukázať priama príčinná súvislosť medzi utrpenou škodou a správaním zvierat.

613. Do troch rokov od výskytu udalosti, ktorá spôsobila škodu, sa musia zaviesť schémy pomoci súvisiace s konkrétnou udalosťou, ktorá viedla k vzniku škody. Pomoc sa musí vyplatiť do štyroch rokov od daného dátumu.

614. Škoda sa musí vypočítať na úrovni jednotlivého príjemcu.

Oprávnené náklady

615. Oprávnené náklady sa rovnajú výške škody, ktorá vznikla ako priamy dôsledok udalosti, ktorá škodu spôsobila, na základe posúdenia verejného orgánu, nezávislého znalca uznaného orgánom poskytujúcim pomoc alebo poisťovne.

616. V prípade škôd môže ísť o:

- a) škody na živých stromoch; pomoc možno poskytnúť na kompenzáciu strát na poraste a nákladov na opätovnú výsadbu až do výšky trhovej hodnoty porastu, ktorý zničili chránené zvieratá; pri výpočte trhovej hodnoty straty prírastku sa môže zohľadniť potenciálny prírastok zničeného porastu až do bežného veku výrubu;
- b) iné náklady, ktoré vznikli príjemcovi v dôsledku udalosti, ktorá spôsobila škodu, ako napríklad náklady na opatrenia na ošetrovanie vrátane prípravy pôdy na opätovnú výsadbu a náklady na výroby, zariadenia a materiály potrebné na takéto operácie;
- c) materiálne škody na tomto majetku: vybavenie lesohospodárskeho podniku, stroje a budovy; výpočet materiálnej škody musí vychádzať z nákladov na opravy alebo z ekonomickej hodnoty poškodeného majetku pred udalosťou, ktorá škodu spôsobila; nesmie presiahnuť náklady na opravu alebo pokles reálnej trhovej hodnoty spôsobený udalosťou, teda rozdiel medzi hodnotou majetku bezprostredne pred udalosťou, ktorá spôsobila škodu, a bezprostredne po nej.

- 617. Suma musí byť znížená o všetky náklady, ktoré nevznikli v dôsledku udalosti, ktorá spôsobila škodu, a ktoré by inak príjemcovi vznikli.
- 618. Preventívne opatrenia proti škodám spôsobeným chránenými zvieratami v lesoch môžu získať podporu podľa oddielu 2.1.4 ako opatrenia zamerané na ochranu biotopov a opatrenia súvisiace so zachovaním biologickej diverzity.
- 619. Pomoc na odstránenie škody v lesoch spôsobenej chránenými zvieratami sa môže poskytnúť vtedy, ak sú splnené podmienky stanovené v oddiele 2.1.3.
- 620. Pomoc a všetky ďalšie platby prijaté na náhradu škody vrátane platieb vyplývajúcich z vnútroštátnych opatrení alebo opatrení Únie, prípadne poisťných zmlúv, nesmú presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.9. *Pomoc v odvetví lesného hospodárstva zosúladená s opatreniami pomoci v odvetví poľnohospodárstva*

- 621. Komisia v minulosti zaviedla politiku, že v prípade osobitných, menej rušivých opatrení pomoci sa na odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vzťahujú spoločné pravidlá.
- 622. Preto bude Komisia pomoc na výskum a vývoj v odvetví lesného hospodárstva a pomoc na sceľovanie lesných pozemkov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sú splnené podmienky stanovené v oddieloch 2.9.1 a 2.9.2.
- 623. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.9.1. *Pomoc na výskum a vývoj v odvetví lesného hospodárstva*

- 624. Komisia bude pomoc na výskum a vývoj v odvetví lesného hospodárstva považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, s podmienkami stanovenými v bode 623 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.
- 625. Pomoc na výskum a vývoj v odvetví lesného hospodárstva, ktorá nespĺňa podmienky stanovené v tomto oddiele, sa posúdi v súlade s rámcom pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie.
- 626. Podporovaný projekt by mal mať význam pre všetky podniky pôsobiace v príslušnom odvetví lesného hospodárstva alebo v jeho dotknutých častiach.
- 627. Pred dátumom začatia podporovaného projektu sa na internete musia uverejniť tieto informácie:
 - a) dátum začatia podporovaného projektu;
 - b) ciele podporovaného projektu;
 - c) približný termín uverejnenia výsledkov očakávaných od podporovaného projektu;
 - d) miesto uverejnenia očakávaných výsledkov podporovaného projektu na internete;
 - e) vyhlásenie, že výsledky podporovaného projektu sú bezplatne dostupné pre všetky podniky pôsobiace v odvetví lesného hospodárstva alebo v jeho príslušnom pododvetví.
- 628. Výsledky podporovaného projektu sa musia sprístupniť na internete od dátumu ukončenia podporovaného projektu alebo od dátumu, keď sa členom akejkoľvek konkrétnej organizácie poskytnú akékoľvek informácie týkajúce sa týchto výsledkov, podľa toho, ktorý dátum nastane skôr. Výsledky musia zostať dostupné na internete

počas obdobia najmenej piatich rokov počínajúc dátumom ukončenia podporovaného projektu.

629. Pomoc by sa mala poskytnúť priamo organizácii venujúcej sa výskumu a šíreniu poznatkov a nemala by zahŕňať poskytovanie pomoci podnikom pôsobiacim v odvetví lesného hospodárstva na základe ceny lesníckych výrobkov.

Oprávnené náklady

630. Pomoc musí byť obmedzená na tieto oprávnené náklady:

- a) náklady na personál týkajúce sa výskumných pracovníkov, technikov a iných pomocných pracovníkov v rozsahu, v akom sa podieľajú na projekte;
- b) náklady na nástroje a vybavenie v rozsahu a v období ich použitia v rámci projektu. Ak sa takéto nástroje a vybavenie nepoužívajú v rámci projektu počas celého obdobia ich životnosti, za oprávnené náklady sa považujú jedine odpisy zodpovedajúce dĺžke projektu vypočítané na základe všeobecne uznávaných účtovných zásad;
- c) náklady na budovy a pozemky v rozsahu a na obdobie ich použitia v rámci projektu. V súvislosti s budovami sa za oprávnené náklady považujú iba odpisy zodpovedajúce dĺžke projektu vypočítané na základe všeobecne uznávaných účtovných zásad. V prípade pozemkov sú oprávnenými nákladmi náklady na komerčný prevod alebo skutočne vynaložené kapitálové náklady;
- d) náklady na zmluvný výskum, poznatky a patentové práva zakúpené alebo licencované z vonkajších zdrojov na základe princípu nezávislého vzťahu, ako aj náklady na poradenské služby a rovnocenné služby použité výlučne na projekt;
- e) ďalšie režijné náklady a iné prevádzkové náklady, a to vrátane nákladov na materiály, dodávky a podobné výrobky, vzniknuté priamo v dôsledku projektu.

Intenzita pomoci

631. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

2.9.2. Pomoc na sceľovanie lesných pozemkov

632. Komisia bude pomoc na sceľovanie lesných pozemkov považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s časťou I kapitolou 3 týchto usmernení, s podmienkou stanovenou v bode 623 a s podmienkami stanovenými v tomto oddiele.

Oprávnené náklady

633. Oprávnené náklady musia byť obmedzené na skutočne vzniknuté právne a administratívne náklady na sceľovanie pozemkov a na náklady na zememeračské práce v súvislosti so sceľovaním pozemkov.

Kapitola 3. Pomoc vo vidieckych oblastiach, ktorá sa spolufinancuje z prostriedkov EPFRV alebo sa poskytuje ako dodatočné vnútroštátne financovanie k takýmto spolufinancovaným intervenciám

634. Táto kapitola sa uplatňuje na:
- a) pomoc na základné služby vo vidieckych oblastiach⁷²;
 - b) pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre nepoľnohospodárske činnosti vo vidieckych oblastiach;
 - c) pomoc príjemcom, ktorí nie sú poľnohospodármi, na agroenvironmentálno-klimatické záväzky vo vidieckych oblastiach;
 - d) pomoc týkajúcu sa osobitných znevýhodnení jednotlivých oblastí vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek na príjemcov, ktorí nie sú poľnohospodármi;
 - e) pomoc na propagáciu a podporu systémov kvality týkajúcich sa bavlny a potravín a na ich využívanie poľnohospodármi;
 - f) pomoc na spoluprácu vo vidieckych oblastiach vrátane pomoci na účasť na projektoch miestneho rozvoja vedeného komunitou alebo projektoch operačných skupín európskeho partnerstva v oblasti inovácií (EIP) zameraného na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť;
 - g) pomoc na zriadenie vzájomných fondov.
635. Komisia bude pomoc uvedenú v bode 634 považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak je v súlade s týmito podmienkami:
- a) pomoc je súčasťou strategického plánu SPP vypracovaného na základe nariadenia (EÚ) 2021/2115 a v súlade s ním, a to buď ako pomoc spolufinancovaná z prostriedkov EPFRV, alebo ako dodatočné národné financovanie k takejto pomoci;
 - b) pomoc sa neposkytuje na prevádzkový kapitál okrem prípadov, keď sa pomoc poskytuje vo forme finančných nástrojov;
 - c) pomoc sa neposkytuje ako prevádzková pomoc okrem prípadov, ak sú v príslušných právnych predpisoch Únie výslovne stanovené výnimky;
 - d) pomoc sa neposkytuje podnikom v ťažkostiach, ako sú vymedzené v bode 33 ods. 63;
 - e) pomoc sa neposkytuje podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom.
636. Ustanoveniami tejto kapitoly nie je dotknutá možnosť poskytnutia štátnej pomoci vidieckym oblastiam podľa právnych predpisov Únie, ktoré sú spoločné buď pre všetky odvetvia, alebo pre odvetvie obchodu a priemyslu.
637. Táto kapitola sa nevzťahuje na investície do úspor energie a do energie z obnoviteľných zdrojov. Takáto pomoc musí byť v súlade s usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022, pokiaľ nie je oslobodená od notifikačnej povinnosti.

ČASŤ III. PROCEDURÁLNE ZÁLEŽITOSTI

⁷² Články 107, 108 a 109 zmluvy sa uplatňujú na pomoc na základné služby vo vidieckych oblastiach, pokiaľ ide o štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy s prihliadnutím aj na výklad štátnej pomoci uvedený v oznámení Komisie o pojme štátna pomoc (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1).

1. *Trvanie schém pomoci a hodnotenie*

638. V súlade so zaužívanými postupmi stanovenými v predchádzajúcich usmerneniach, ako aj v záujme zabezpečenia transparentnosti a pravidelného preskúmania všetkých existujúcich schém pomoci, Komisia schváli len schémy pomoci s obmedzeným trvaním. Trvanie schém vzťahujúcich sa na štátnu pomoc týkajúcu sa intervencií, pri ktorých sa využíva aj spolufinancovanie z EPFRV v súlade s nariadením (EÚ) 2021/2115, by sa malo obmedziť na trvanie programového obdobia 2023 – 2027. Členské štáty môžu aj naďalej prijímať nové záväzky týkajúce sa rozvoja vidieka na základe nariadenia (EÚ) 2021/2115 a jeho delegovaných a vykonávacích aktov, ak je to možné podľa právnych predpisov Únie a ak je zabezpečený súlad s podmienkami v nich stanovenými. Komisia bude preto tieto usmernenia uplatňovať aj na takéto nové záväzky. Ostatné schémy pomoci by sa nemali uplatňovať na obdobie dlhšie ako sedem rokov.
639. V snahe zabezpečiť, aby sa obmedzilo narušenie hospodárskej súťaže a obchodu, Komisia môže požadovať, aby sa na schémy pomoci uvedené v bode 640 vzťahovalo hodnotenie *ex post*. Hodnotenia sa budú vykonávať v prípade schém, pri ktorých sú riziká potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže a obchodu mimoriadne vysoké, t. j. pri ktorých môže hroziť výrazné obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže, ak sa implementácia nepreskúma včas.
640. Hodnotenie *ex post* sa môže vyžadovať v prípade schém, ktoré majú na účely pomoci k dispozícii veľké rozpočtové prostriedky alebo ktoré sa vyznačujú inováciami, alebo ak sa predpokladajú výrazné zmeny týkajúce sa trhu, technológie alebo právnych predpisov. Hodnotenie sa bude v každom prípade vyžadovať v prípade schém, ktorých rozpočtové prostriedky štátnej pomoci alebo účtované výdavky presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas ich celkového trvania, to znamená kombinovaného trvania schémy a akejkoľvek predchádzajúcej schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a zemepisnú oblasť, počnúc od 1. januára 2023. Vzhľadom na ciele hodnotenia a s cieľom zabrániť neprimeranému zaťaženiu členských štátov sa hodnotenie *ex post* požaduje len v prípade schém pomoci, ktorých celkové trvanie presahuje tri roky, počnúc od 1. januára 2023.
641. Požiadavka na hodnotenie *ex post* sa nemusí dodržať v prípade schém pomoci, ktoré sú bezprostredným pokračovateľom schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a podobnú zemepisnú oblasť, pričom daná schéma bola predmetom hodnotenia, záverečná hodnotiaci správa bola v súlade s plánom hodnotenia, ktorý schválila Komisia, a v súvislosti s danou schémou nedošlo k žiadnym negatívnym zisteniam. Ak záverečná hodnotiaci správa schémy nie je v súlade so schváleným plánom hodnotenia, musí byť táto schéma okamžite pozastavená.
642. Cieľom hodnotenia by malo byť overenie dosiahnutia predpokladov a podmienok nevyhnutných pre zlučiteľnosť schémy, najmä potrebnosti a účinnosti opatrenia pomoci vzhľadom na jeho všeobecné a špecifické ciele. V jeho rámci by sa mal posúdiť aj vplyv schémy na hospodársku súťaž a obchod.
643. V prípade schém pomoci, na ktoré sa vzťahuje požiadavka na hodnotenie podľa bodu 640, musia členské štáty oznámiť návrh plánu hodnotenia, ktorý bude tvoriť neoddeliteľnú súčasť posúdenia schémy Komisiou takto:
- a) spolu so schémou pomoci, ak rozpočtové prostriedky štátnej pomoci schémy presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas jej celkového trvania;

- b) do 30 pracovných dní po významnej zmene, ktorou sa zvýšia rozpočtové prostriedky schémy na viac ako 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas celkového trvania schémy;
 - c) do 30 pracovných dní po zaznamenaní výdavkov v rámci schémy v oficiálnych účtoch v ktoromkoľvek roku vo výške viac ako 150 miliónov EUR.
644. Návrh plánu hodnotenia musí byť v súlade so spoločnými metodickými zásadami, ktoré stanovila Komisia⁷³. Členské štáty musia zverejniť plán hodnotenia schválený Komisiou.
645. *Ex post* hodnotenie musí vykonať odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc na základe plánu hodnotenia. Každé hodnotenie musí zahŕňať aspoň jednu priebežnú a jednu záverečnú hodnotiacu správu. Členské štáty musia zverejniť obe správy.
639. Konečná verzia hodnotiacej správy sa musí predložiť Komisii včas, aby táto mohla posúdiť prípadné predĺženie schémy pomoci a najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím jej trvania. Táto lehota sa môže skrátiť v prípade schém, pri ktorých vznikla požiadavka na hodnotenie v posledných dvoch rokoch ich vykonávania. Presný rozsah a spôsob každého hodnotenia budú stanovené v rozhodnutí o schválení schémy pomoci. V oznámení každého následného opatrenia pomoci s podobným cieľom treba opísať, akým spôsobom sa zohľadnili výsledky hodnotenia.

2. Doložka o revízii

640. V prípade operácií vykonávaných podľa časti II oddielov 1.1.4 a 1.1.5, oddielu 1.1.8 a oddielu 2.3 musí členský štát zaviesť doložku o revízii, aby sa zabezpečilo ich prispôbenie v prípade zmien príslušných záväzných noriem, požiadaviek alebo povinností uvedených v daných oddieloch, nad rámec ktorých musia ísť záväzky uvedené v daných oddieloch.
641. Operácie vykonávané podľa časti II oddielov 1.1.4 a 1.1.5, oddielu 1.1.8 a oddielu 2.3, ktoré presahujú programové obdobie rozvoja vidieka 2023 – 2027, musia obsahovať doložku o revízii, aby sa umožnilo ich prispôbenie právnemu rámcu nasledujúceho programového obdobia.
642. Ak príjemca prispôbenie uvedené v bodoch 647 a 648 neprijme alebo nevykoná, účinnosť záväzku uplynie a výška pomoci by sa mala znížiť na výšku zodpovedajúcu obdobiu do uplynutia účinnosti záväzku.

3. Podávanie správ a monitorovanie

643. V súlade s nariadením Rady (EÚ) 2015/1589⁷⁴ a nariadením Komisie (ES) č. 794/2004⁷⁵ musia členské štáty predkladať Komisii výročné správy.
644. Výročná správa musí takisto obsahovať informácie týkajúce sa:

⁷³ Pracovný dokument útvarov Komisie, Spoločná metodika na hodnotenie štátnej pomoci, Brusel, 28. 5. 2014, SWD(2014) 179 final.

⁷⁴ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁷⁵ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

- a) chorôb zvierat alebo škodcov rastlín podľa časti II oddielu 1.2.1.3;
 - b) meteorologické informácie o druhu, čase výskytu, relatívnom rozsahu a lokalite prírodných katastrof alebo poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, podľa časti II oddielov 1.2.1.1 a 1.2.1.2.
645. Komisia si vyhradzuje právo vyžiadať si v jednotlivých prípadoch ďalšie informácie o existujúcich schémach pomoci, ak to je potrebné na to, aby si mohla plniť svoje povinnosti podľa článku 108 ods. 1 zmluvy.
646. Členské štáty musia zabezpečiť, aby sa uchovávali podrobné záznamy o všetkých opatreniach týkajúcich sa poskytnutia pomoci. Tieto záznamy musia obsahovať všetky informácie potrebné na zistenie toho, či boli v náležitých prípadoch dodržané všetky podmienky týchto usmernení týkajúce sa oprávnených nákladov a maximálnej prípustnej intenzity pomoci. Záznamy sa musia uchovávať počas obdobia 10 rokov odo dňa poskytnutia pomoci a na požiadanie sa musia predložiť Komisii.

4. Uplatňovanie usmernení

647. Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať od 1. januára 2023.
648. Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať na všetky notifikované opatrenia pomoci, v súvislosti s ktorými musí prijať rozhodnutie po 1. januári 2023, a to aj v prípade, ak bola pomoc notifikovaná pred týmto dátumom. Individuálna pomoc poskytnutá na základe schválených schém pomoci a notifikovaná Komisii na základe povinnosti notifikovať takúto pomoc individuálne sa však bude posudzovať podľa usmernení, ktoré sa vzťahujú na schválenú schému pomoci, z ktorej vychádza individuálna pomoc.
649. Neoprávnene poskytnutá pomoc sa bude posudzovať v súlade s pravidlami platnými v deň poskytnutia danej pomoci. Individuálna pomoc poskytnutá v rámci neoprávnenej schémy pomoci sa bude posudzovať podľa usmernení, ktoré pre neoprávnenú schému pomoci platili v čase poskytnutia individuálnej pomoci.
650. V bode 737 usmernení o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach z roku 2014⁷⁶ sa uvádza, že dané usmernenia sa uplatňujú do 31. decembra 2022. Tieto usmernenia nahradia usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach z roku 2014 po uplynutí ich platnosti. Pokiaľ však ide o intervencie v záujme rozvoja vidieka spolufinancované z prostriedkov EPFRV, ak to právne predpisy Únie umožňujú a je to v súlade s podmienkami stanovenými v uplatniteľných pravidlách týkajúcich sa rozvoja vidieka, členské štáty môžu aj naďalej prijímať nové záväzky podľa usmernení o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach z roku 2014 v súlade s ich bodom 719.
651. Komisia sa môže rozhodnúť tieto usmernenia kedykoľvek revidovať alebo zmeniť, ak by to bolo nevyhnutné z dôvodov súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže alebo v záujme zohľadnenia iných politík Únie, napríklad poľnohospodárskej politiky, politiky rozvoja vidieka alebo politiky týkajúcej sa zdravia ľudí a zdravia zvierat, politiky ochrany rastlín, politiky v oblasti životného prostredia a klímy, či medzinárodných záväzkov, prípadne z akýchkoľvek iných opodstatnených dôvodov.

⁷⁶

Ú. v. EÚ C 204, 1.7.2014, s. 1.

5. *Návrhy vhodných opatrení*

652. V súlade s článkom 108 ods. 1 zmluvy Komisia navrhuje, aby členské štáty vykonali vo svojich súčasných schémach pomoci zmeny tak, aby ich uviedli do súladu s týmito usmerneniami, a to najneskôr do 30. júna 2023.
653. Členské štáty sa vyzývajú, aby dali svoj výslovný bezpodmienečný súhlas s týmito navrhovanými opatreniami do dvoch mesiacov od dátumu uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia nedostane odpoveď, bude predpokladať, že daný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.